3

శ్రీరస్తు.

శకుంతలాపరిణయము.

పిల్లలమఱ్ఱి పినవీరభద్రుఁడు.

శ్రీరస్తు.

శకుంతలాపరిణయము.

ప్రథమాశ్వాసము

శా. శ్రీవత్సాంకుఁడు భక్తవత్సలుఁడు లక్ష్మీకాంతాంగుండు రా
జీవాక్షుండు సమస్తభూతభువనక్షేమంకరానేకరూ
పావిర్భూతుఁడు. వాసుదేవుఁ డనఘుం డావాసుఁ డైద్యానవి
ద్యావిర్భావితుని మంత్రి వెన్నని నిరంతశ్రీయుతుం జేయుతన్

సీ. పూని చక్రాయుధంబు ధరించు టొకవయారి
యనుజన్మ ద్రౌపదికి చేలమిచ్చు టొకవయారి,
యలరారించు మనోజ్ఞ మగు వలుతం బొకవయారి
యెసఁగఁగ శ్రీవత్సంబు నాకైవయారి!
యలంకృతులగఁ దశావతారంబు లాకవయారి
యసురగణంబుల వేయి నెంచు టొకవయారి,
విశ్వంబు చీఁకటి విరియించు టొకవయారి
కౌంతేయ స్మై దీపించు నాకవయారి,
యరయ నెవ్వని యందు నలర్పుషయారి
యిష్టఫలదాత తరుణాసమేతుఁ డగుచు
వెలయుఁ జిల్లర నాగయవెన్నమంత్రిఁ

చారుతర శ్రీ శుభసంపన్నుఁ జేయుఁగాత.

శా. చేయుఁ డిట్టివని సెప్పఁ దంబితతరాం శల్యం బనర్ఘ్యంబుగా
వాడ బయుం బాడ బాలకాల పట్టికల . నెక్కొం దర్పవర్ణంబు లా
మర్త్యయు నాతవయు లొంర్చు వెక్కసి కవన్నంతనర్త నా నా) కగర్భంబు దీ
ర్ఘయయు ష్షం దునిఁ జేయు నాగవిభు . దివ్యాన్న భోజనముల్.

మ. జననీస్తన్యమయఁ గిరీటమును సంభారంబులనం జరణా కంజాతంబులనం గంకిణీ
స్వన . విం పొరఁగఁ దల్లి వెన మృదుల స్వర్ణంబు గాంచ దుందు వు
ల్లన యాలాదింబులాఁ జెక్కు విష్ణుపది యయుల్లాసంబు తోఁ మాయత్తినా
మృదికిఁ మాన్యన నొంపు మాఱ మొసఁగుక్ సత్సంబు వెల్గ ప్పునర్.

సీ. పగ దంపఁగ జిగురోరి జాంపవలె పొంపు విహరింపు
తెడు మెప్పులు గ్రాసులు మృదంజదల వాఁడు,
విదియ చందురు తాపను విడు డొల దాసెడు
రమ ణరియు దం పత్తాంకు రములవాఁడు,
సీధు పానక్రీడఁ . జెలఁగ ల్గీ పగాబాయును
దెంగ తించెడు కన్నెదాళ్ళువాఁడు,
కొలత్త దీలాలరంగునకు నింపారు తనింపు
మొఱు గాంరు నల్లని మేనువాఁడు,
వృద్ధి విశ్వవంశమున పెన్నొనటి త్రిగుణంబు
దానకంబుగ నవనార శైనవాఁడు
భైరవస్వామి సకల సంపదల నొసఁగి

మనసుఁ బాయక. చెల్లఁగ వెన్నెలలాం వరాత్మ వరయుచి.

ఉ. శ్రీమత్కృగు విష్ణుదక్షిణ భుజమే శలలంకాన విఖ్యానదేవతన్
వచ్చి కలిరాజ్య సంజ్ఞకునఁ గెలంకులఁ గెల్చినగ సౌలభ్యంబు సాం
పచ్చున నుండు చంద్రవయుడో యిరాంది మలక్ష్మి వసింపఁగాఁ బూతన్
మచ్చిగ వెన్నయు(ప్ర)భుని మందిర రాజ్యము నందు నిచ్చలున్.

మ. పాపఁగ (స్మర) శ్రీఁ గృతి సెప్పఁ గాఁ బరిమళంబుల్ మాల కైకొన్న శ్రీన్
గానసఁ జెప్పింపుచుక్ గణ్య నైన యటు నన్ సంకేతాంశంబు గాఁ గాంచ నా
గసి యఁ బూజిత కి నిచ్చఁగా తం పరి పూర్ణంబౌంద వాక్యావి యుం
దేవ సంపూర్ణం దనవి (ప్ర)వస(శ్రీ) వదల కల్యాణరూపదయాం వెంగనయన్.

శా. అర్థిన్ వర్ణామహా వర్ణ సాంఖ్య మున నవ్యాప్తీ సిన (ను) గాంచి సం
పాదింపుటన్ యతి సాధ్వీ జ్ఞావనుఁ బరమ (బ్రహ్మ)ాత్మనే సంస్థాప నా
నార్థ లంకృత బంధుర (శ్రు)తి రవాశ్లేషాన్న త (శ్రీ)భారతీ
తీర్థ (శ్రీ) చరణంబు మల్లసిత ముక్తి పేయుచు నే వల్లభున్.

వ. అని యిష్టదేవతా ప్రార్థనంబు గావించి.

సీ. వర్ణిత సంభావ్య వ్యాస వాల్మీకి (వ్యా)ల ~~[illegible]~~
కాళి తంజవి బంధు ప్రాప్తి యెఱుఁగి,
భట్టు బాణ యుమ యింగర భట్టార కుల వరంబు
భావార్థ విశేషంబుల భక్తి తలఁచి,
భవభూతి శివ భద్ర బంధుర భారతి
వేళా విలాసంబు నిచ్చఁ దలఁచి,

మాంధు భార్గవుల నిశాంభంబు బాంబుస
రస్వతీ పుత్ర్యా గౌరవమ్ము గలుచి,
లక్ష్మి బుని గాంధిద్వాను సౌవింల్యా మునిని
బ్రామమానిని దండి వామనను బాను వాంక్కు
మార్గ సంపూర్ణ మ్యా దయుల జశ్య కవిత్య
సముదిత సత్కీర్తికై భక్తి సంస్తుతించి.

క. ఇట్టుల మగు మతిభారత
ఘుష్టిమునకు నడవ యావ్వుం గట్టినే కవితా
పట్టాభిషిక్తు నన్నయ
భట్టోపాధ్యాయుల దలచి పరమ ప్రీతిన్.

గీ. ఉభయ కవిమిత్రు నత్యంత శుభచరిత్రు
భానుసమ తేజు గావ్యయల ప్రభావనరాజు
సుకవి జిహ్వ విభూషణు దీక్ష సోమయాజి
తిక్కన బుధ వాఖ్యాత కవి గాంచి సన్నుతింతు.

వ. ఇట్లు ప్రబంధంబు రచియింపం బూని యున్నంత.

సీ. సకల భూపాల కిరీట స్థానాసా ధంబుల
వర్లింతు వేమం త్రి వాగ్విభూతి,
సంతాన సుర ధేను చింతామణులకంపు
ధర్మించు వేమంత్రి దాన మహిమ,
యాంకాంత దంతి దంతా ఘలాంబు వయల వీరెద

విహరించునే మంత్రి విమలకీర్తి
స్ఫురితవిశాలయశోవిభవము సత్కృతి ధైర్యగాంభీర్యమున
సలుగు నేమంత్రి గణుతింపగ రాదు
వాడుక త్రైలింగ్య నిర్వాహ వర్తనమందు
మఱి గద నెరవైన సత్పతి దాన సమర్థనమందు
నా గవయా మహా ప్రతిన మించుదు సముద్ర విశేష
విఖ్యాత సుగుణ మంత్రి కల్పవృక్షమంత్రి.

వ. ఆ మంత్రి పుంగవుండు సమస్తాంధ్ర భూలోక విశేష ప్రసంగంబుల
నెన్నదగిన యుగ ... ద నప్పు నప్పువాన.

గీ. నప్పల్లీ భూమియందు వసంబునను నిత్యానంద గణుతాయు శేం
బల్లీ; గుంటూరు తాలూకా మెగ నివసించినాడు,
పొల్లుని బాలకవి కృష్ణకవి సంతతి యందలి భూసానంద తిర్థ, దానికి
దక్షిణంబున గాయత్రి తక్కావన వేంకటాద్రి సతుడ.

సీ. సత్కీర్తి సంపద గాంభీర్య సంపన్న
దశరథ స్తన నీలముని కీర్తి,
సాత్త్విక వీరు నారాయణ గణుణమునా!
శాంతి యు పంచతారాగ, లో వే. శక్తి,
చిత్తవద వచనాల జనబంధనం బున
ధారాళము వలె గాంభీర్య సమపాదము
కాళిదాస వచోవిశాల ప్రోత్సహ

చిత్ర భరాదిత్య భూరావి భూని చరిత
మఱియుఁ దత్త్వత్ర వీంద్ర సమగ్ర వాగ్మి
భూరితఁ దెలుఁగు ప్రబంధ సన్మధి ఘనార్థ్య తాంజ
శిలదా నాంది మద్గ్య విశేషములను
కీర్తి సదనంబు గ్రావియల ద్రక్షించు ధరను.

క. ఆయంధ్ర తారకంబుగ
భూచక్రము నందుఁ గీర్తిఁ బూజింపఁ గఁదా
రొంబి ప్పృథను ప్రబంధము
నైచిత్ర మొయన ర్చు సుకవిత గుఱుతు నవిగినర్.

సీ. నన్నపార్యుఁడు ప్రబంధ ప్రతిష్ఠాసనా
సంపత్తి సొంపుఁ బొఱ్ఱింప నేర్చుఁ
తిక్కన యజ్వ వాక్శక్తి రావేరఁగంబు
తెలుఁగు గన్ననులఁ బూజింప నేర్చు
నాంచిరాజుని సొంపుల బాబా మహాత్త్వంబు
సారంభంబు లువేదపల్లి నేర్చు
శ్రీనాథ ప్రభుత్వ భాషాగుంభంబుల
పరిమళంబులఁ గూడఁ బఱుప నేర్చు
మహిత గుణశాలి, పిల్లలమఱ్ఱి వీర
నార్యుఁ, డాయుంటఁ జైత్రాన పాంబ గనుమన
వెలయుచున్నది నేఁడు కవిత్వలక్ష్మి.

ఉంచితి లు. సత్కవి వివరంబు నొందరింప.

క. ~~శ్రీ~~ సుకవి చేత శివభజ
నాసక్తుని చేతఁ గణ్వి సాన్వయు చేతన్
భాసుర గణ నవ తవి శాలి
శ్రీ సదనుని చేత వరయు యాఖ్యాతిఁ జెప్పించన్.

మ. అని. సాధ్వీమణి నాగరత్నంబు తనుర విద్యా భారతీ జానిగాన్
తనరుం బుత్రుని వీరభద్ర పద పద్మ ధ్యానసౌధ్యాంతరం
గాని నన్ను బుజ్జగించి యటనఁ దన కావ్యోల్లాసదాంపంగవు
న్ననత్రై వారదఁగ గారవించి పవిత్ర గంభీర వాక్సౌధ్యవున్.

సీ. గర్భంబు నాఁడు తా రమణీయ వాక్ ~~కౌశ్యా~~ గీతి
నవరసా దర్శనంబు నీనవుగఁ,
బనిచి నాఁ గన్న తెలుపఁ జేసె నాఁడే
యుపము సత్కవి కోటి ~~పొ~~ యొందరింపఁ
జెప్పి నాఁడవు కౌవుల పితృకోషంబుఁ
మహా పురాణార్థంబు మంచి పద్ధతిఁ
గావించి నాఁడవు ఘనబుద్ధి మాననా
ల్లాస సాగరము సవుల్లసిత చేయ్యి
భారతీ తీర్థ యాతి సార్థ భాసు గురు కృ
పాతిశయ లబ్ధ కవితా విభూతి గన్న
గౌరవము గాంచి నాండకృత కవులు చేత

విమలబాంబ్రాక్షి నిక్షిత! వీరభద్ర!

గీ. కల్గదు బాలింగ శ్రేము నీవలన నాకు
వైష్ణవదేవదద గ్రహవెల్లి వెళ్ళపడంగ
పుట్టు మాప్ర కులోద్భవ సుపుత్రులందు
సుకృతిగాఁ జేయు నెంతెన సుకృతిఁ జెపి.

ప్రఖ్యాతంబన మిశ్రబంధ మన నుత్పాద్యంబనఁగాఁ ద్రిధా.
ప్రఖ్యాతంబగు వస్తువందు మఱి యుత్పాద్యావళీ రమ్యంబై యొప్పఁగా.
ప్రఖ్యాతం బిత్తి వృత్తమైన కృతి నెప్పున్ వర్తమున్ కల్పితమౌ
విఖ్యాతిం గలిగించుచుండు బుధ్యాగరిమన్ విశ్వభిరామాంకముల్.

శృంగారము వలుఖ్యంబగు
నంగియయి నంగములు దొలఁగు నన్యరసములున్
సాంగ మగునేని యింతము
బంగారముపై తావి యిలఁ బ్రబంధము గ్రంథముల్.

గీ. కథ ప్రసిద్ధమయ్యు చిందుల శృంగారవతియును
బరిగణించంగ శ్రీ మహాభారతమును
గణిత వైరాగ్య శాంతం బౌదార్య నభంగి
నది ప్రబంధము లేయగు ప్రఖ్యాతి నాంగ్లసు.

దీపాళ్ళల
సీ. సరవివ్వులుగ వాలు తెర పెళ్ళి పొంగుల
విరులు నెత్తులుగఁ గావించినట్లు
కర్పూర కస్తూరికా వస్తు వితతిచే

శ్రీఖండ చర్చ వాసించినట్లు,
పదితంబుగా గంధవృత్తి నానాసూన
పరిమళంబులు గాడఁ బట్టినట్లు
సరసులు వివిధపుష్పగుచ్ఛ జాలవనములు
గాని వచ్చి చెవులఁ గూర్చినట్లు
భారత పాత్ర కథా మయూఖ కాంగణంబుగా
గాళిదాసుని నాటకత్రయము నాంత
భావవైరాత్మ్యకి వశ్య శ్రీవనశ్రీవరింపఁ
గూర్చెఁ గన్నతి కొలువు నాకు శాకుంతలంబు:

వశీని సఖినయంబుగాఁ గర్పూర తాంబూలంబు. తాంబూలవదనా
ర్ద్రంబగు నర్పించి పరిగ్రహించినఁ. దద్భవన ప్రాకారంబున మిశ్రబంధం
బగు శాకుంతలంబను ప్రబంధంబు బంధుర ప్రేమం జెప్పఁబూనితి నే
నత్తఱిఁ గంటనుండు మంగళాచారంబుగాఁ గావ్యనాయకుని వంశావతా
రం బభివర్ణించెద.

క. ఖండేందు ధర సమానున
ఖండిత పాపారాశి సముద్గత పాదసత్ప్ర
గాండీవస్ఫూర్తిఁ జెప్పఁదగు ముని
మంచుల వర్ణము బూని వంశ వార్ధిని క్లోంచుక్.

శా: పద్మాంశాంబుధిఁ గల్గె వేదన సుధాధాంవుండు భూపాలుఁ డనిన్
విద్యాతత్త్వ నిర్మలశీల యూపభక్త సుకాంతి చెంబు దిక్పాలకుల వలెన్

పిష్ట కెల్గురుచ్యాంచరాగ మొత్తిన మాణిక్య(క్యో)జ్జ్వల సత్కిరీట జం
ఖురా ద్విపాంతని పాంల సం(త)తి విభవాంః (మత్తాం) బాణాంబు దీపం(క్తు)లై:

వ. భరతనుత వైభవ స్ఫురణం బొల్ప వరించిన సౌధసరాజు ప
ద్మినగగారమునా వతికి తేజప సం(త)యంబొల్ప నీతిక
న్యావి ప్రెంచ్ఛ మెరుప్తుంగగ ఆజ్ఞానులలాపుచితె జైనాసు
దీన పతాక మూర్తి యుగ్నే మెదన కాంతులు నాగనిం పఁగా.

సీ. లక్ష్మణాంక్షి వేల వేంలాం కాంచి యరుగు సాగ్ర
ధరణి మంజరికి మయూర్తిరుజక్త
సంగతమవు పొంక్త రాంజి న్ద్ర రాజ్యసికిఁ
తెంపు మిటి నజనజంగు నెన్ని,
దాంతలు సముగంగ వపసాంనపుగుంగంఁ
గాంగుదార్త్రమను నగ్గు నెల్లుగా;
యిలులు వది నాల్గి నక్షిపు నమాంగ్గ పుం
లేపు క్షం క్షైన పల్లుణా మత స్తు
షంటు న్నపక్షౌ న్యాభూనాలకుఁ దారలవెన్న
కోదండ నజయిల లక్ష్మి లాలుబాలు గన్న తన్న
విపులభుజా నగ్గ గర్వాత విమల రాజ
రాజి హృన్నక్షిత్ర ధర సౌనురాజు పన్ని

క. ఆ నగరమున పైత్రావుపా
మైన నిజ స్థాన మమున సమాంచి తలమ్మిః

దా నాంగి మంత్రి మేదన

జ్ఞానగర్భుడై యుండె సత్సంతానవయుఁడున్

క. ఆ మేదన మంత్రికి సా

ధ్వీనుతి [illegible] హోంబకు [illegible] వరు [illegible]

[illegible]

నామము [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

వ. అందు

మ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

శా. ఆ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

వ. తదనుసంభవాంకు

సీ. గౌతమ మునినాథు చేత మెప్పగి మేనా

ఉన్నతి నొందని నాఁడు వేల్పు [illegible]

[illegible] గిరి [illegible] బింబంబు [illegible]

పాల్వి విభుని నాఁడు తమ్మి [illegible]

కలశపయోరాశి బిల్లు నెప్పుడుఁ గన్న
కుంది కళ్ళని నాఁడు మందరంబుఁ
శ్రీ శ్రీశా విభుని జామాత గాఁ జేసెఁ బులఁ
గములఁ బాలని నాఁడు కుముద దశాంతుడుఁ
భోగ ధీ ధైర్య శౌర్యంబులఁ బోల్పఁ బోలు
గాని నాఁటికి నేఁటికి గారవంగ
తెలిసె వెన్నయి యెనుబండు వినయలక్షణుడు
త్యాగ శిబి రాజు బిల్లరనాగ రాజు.

క. ఆ నాగ సచివ ధీమణి
శ్రీనాయకుఁ డిందిరను వరించిన కరణిన్
మానవతీ తిలకమును
ద్రోణుత గతిఁ బెంతమ్మాంబ వివాహంబయ్యెన్

ఉ. అప్పురుషావతంసము మనఃకాంతను చరిత్రన సంప్రవించి రు
ద్దీపిత కీర్తి వెన్నన యయ్యు ధీనిధి వెంకనయున్ సమస్త వి
ద్యాపర వేష్టి యిరా దేవనయు ధార్మికుఁడెల్లనయున్ సుధామన
ల్లాపుఁడు వీరభద్రుఁడును లాలిత నీతికళాధురంధరయున్.

వ. ఇట్లు సముంచి తద్వంశంబున కల్గు తరువంశంబగు నాయనమా
త్యాకు వారి వంశంబులందు.

మ. కులశాస్త్రాన్వితి పూర్వ ... దిక్పుంజ ... వెంకన
... లవంశ ... ప్రవర్తిత ...

దవి రాజ్యంబుల పూంచి నాగతుఁ డక్షం డశ్రీ సమున్నీతుఁడై
తైలనెం జల్లర వెన్నముద్ర సకలగాద్రి చిత్ర వాశంబులన్.

క. వెన్నయిల్లి కూర్మి తమ్ముఁడు
సన్నుత చరితుఁడు సమస్త జన సన్నుతుఁడై
వన్నెత వాణా శైలవ
పన్నగపతి మెడనుంత్ర ప్రస్తుతి కెక్కెన్.

సీ. మెండన వెల్తి నాండెఁ బుధమిన్నయి సంపద దైవముంత్రాతో
నీదన యింబరావతి కజ్జీ స్ఫవ్ లెగాలఁ గల్గ్ శాంతితో
శౌండన జీవన స్మిత నెదౌరాడి భవంబున దైకీచన్ద్రిత్రి వారా
దొండన సాటి గానదని తాఁ జెరవుండ్లు బు జొండు జెదనన్.

శా. ఆ నన్నా తెన్నిక తెంద జేసబిన్ బత్య్ దైశ్వర్యరుక్ బాలసం
పన్న ల్వారిలఁ గింపబానుల గజింపద్ జోదరు నాస్త్ఖరుక్
మన్నలెబ్ బెలుంగు సత్కృతి జను త్తిశయ్య వర్ణింతురా
వెన్నావూ మ్మ్యన నుంగుఁ దమ్ముని బగద్విఖ్యాత బారిత్ర్యున్.

క. ఆతని యనుజన్ముండగు
నాతని బుధ విబుధ తరుప్ర నదిన దశాస్త్ర
నూంతన వచనుం డాదెన
భూతలము యాశః పతేర మున వాసించెన్.

ఉ. అద్రి నృప పుత్రి కానుడెన యొదురు నాని సుధీ గుణంబులన్
మెదిని నెఁబి వారి ను పంప్రింప సమానములు గారు ధర్మన

మైత్రాదికి సత్యభామా నివాసం మోహనాన వేదికి లోకనాథ్యా న్నుందు.
తీర్థాదికి చిత్రశాలాప్రవేశం తలంపు వినోదికి మం(త్ర)యాగాదికిన్.

సీ. కులస పూంగత ధర్మ గుణ రక్షణాయున సీ
బాకాంతు కెంధవ తపస్వినికిని,
నవికోరగ నవమోహనా కార్యములనంబురం
వర సంతతి కెంధవ తపస్వినికిని,
సన్న హా శక్తి తనిపతి దాం నంబున బశి
తస్మాలు కెంధవ తపస్వినికిని;
సంస్కృత సంధుర్దరా కొంబ్రి తాతలు ముక్తి
దశకంబు కెంధవ తపస్వినికిని
ధరణి వెన్నయిలు కెంధవ తపస్వినికిని
సాంకేతి యున పచ్చు నవ విలస ద్గుణాలు
నఖిల బంధు జనంబులు నాదరింప
సన్నుతి పఠించు నాదైన సచివవరుడు.

వ. తదను సంధ్యా వందనం.

సీ. జలజ సంభవుడు (ప్ర)జ్ఞా విశేషంబున
నిర్ధారా కార్యంబు నీతి గతివ
పాతాళ నన్నాళి పాపాని రూపత
ధర్మ వందనుడు సత్య(ప)శస్తి
జపధ్యాన స్న్యాసాంతి సచ్చరి(త్ర)ంబున.

శైలాంకి తంబ్రాపు ప్రాజ్ఞనవయుకవివిం.

భూవు దనర్పుగ్వే మురు త్రిభిక్షా పాలనపద్మన
గొవింద్రభూప ప్రపోపలత ప్రైక్షి..
వంశవన వాటి శైత్యమీ త్నలయ పయోధి.
బందురుడు గౌతమ బలు జూతం, స్కార శిగ్ర
కగూడు కులసంపదా గాంగ్న కల్పతరువ
పార్థివ తగు కాండార మెల్ల నాంపూతృ త్నిగుడ్డి.

గీ. వెల్ల సాంవత్పర త్నగుపత్రి ప్రేంవ విభవాను
జాఁగ్రఘు రంతేర వేంభా వాదాయిల మాంస
మాన త్సుంగు వరాన భూనాగ శసనావస గనుబదు
వీర భద్రుండు విభగరెం విభుడ వినుత

ఉ. ~~గౌ~~ నిజగమల్లనుం భూగతర జ్ఞురడు నెన్నిక బౌవె నత్రవి
ప్రాజిత నీతి వరార్థ బలభద్రుని జాతకర్మ పావన ముప్రసిద్ధి.
బాజ్యత గు రొందర విభవ త్రాత్రి స్ఫురితరావరి దరొత్తరతి
రాజిత దాన సంపదను గుర్తు మెల్లగ యి జన్ముడి.

వ. ఇట్లు విశిష్ట మాహా మంత్రి బిరుదు నవరాత్రి సంధ్య (కవిలంబుల) పుజి తుల్లు లువగు
ఎలుయలంగు.

సీ. పూరంగప్పుండు నయగ సానం గూర్పుండు సెప్పును
నగా డిన త్యాగ సింహాసనమున
గాంచక నడ వైర్లు కాను ఖండి వడ వైర్లు

దప్పక వైభాత్త ధర్మసరణి

వఢాలు లాంఛన నేర్చునాఁటి సంధియును నేర్చుఁ

బాలు కొంగ కింద సత్యభాష శిక్షణములు,

వినిపించినవాడె

చదువంగ వ్రాయంగ నరవద నేర్పియు

నేర్చిన గాంభీర్యంబు నిర్వహింప

వినయమున కాకరంబు, వివేకమునకు

సీమ, జన్మస్థలంబు శాస్త్రజ్ఞానమునకు

నాలవాలంబు విద్యల, తరయువయాంత్రి

మరలడు చిల్లర వెన్నెయలారాజ్ఞ వెరలడు.

చ. శ్రీ తడు విహావా మయ్యనేను దంచిత తైబాన మొప్పఁగాఁబటి

ప్రతి యుగు క్షేత్రమాంబ యెబను వర్తిత నిర్మల వాగ్విలాస వా

క్పతి యగు మూరమంత్రి యెబను భాగ్యఫలంబునఁ గన్నయన్న కో

క్షితి ననవరాయ బాడ సరిపె యెగవచ్చుల సద్గణాన్వితా.

సీ. మాంగళ్యశృంగార మంగీకరించిన

శ్రీరాము బూఁచార్య శ్రీదేవి గుణావలు,

నఖలార్థుల కుప్రాని స్వార్థంబు విచ్చు సం

భావించు బాల రవార దేవి గుణావలు

హాంత విల బాధ్యులవేళ వెడకాకిఁ ప్రీతి నెం

కించు బాల భారతి దేవి గుణావళులు

మరమహా విద్య పరవెస్త్రి పతి భక్తి

గాదింబం సోమ శబదవిసునవయు

వడుసన్నై నాదము నాని చెప్పు రసఁగా తే

నతులకిట్టి గుణాంబులు జగతిఁ గలవె

యనునట్టి బూనదాంచె సుత బంధు జనసౌదంబు

యొంన్థి జితపూర్వ శేశి బింబు యున్న వరాంబు.

శా. శ్రీవత్సాన్వయ సింధుజాత యగు లక్ష్మీ(ని) త్రీతి నన్నాంబికో

దేవిం గాంచి వరియించి యా పరమ సాధ్వీ పౌత్రి రత్నంబు దాఁ ?

శ్రీవత్సాంకుఁడు నైనావె వెన్నన ఘన శ్రీమంతుఁడై సత్ప్రతుల్

గాంచెన్ నిజ(జ్ఞాతి)బంధు తతికిన్ గార్హస్థ్య మొప్పారఁగన్.

సీ. రక్షించె బంధువర్గము (మ) వెలదంబంద

నర్థులకిచ్చెను నాణ్యస్య నవిరతిఁ

గట్టించె ఘన దేవ ఠంబు లంబు దృఢముగా

ధర్మకానన ముంబు తొలుమానిచె

క్షీరసదమున్నతి సం(ధు) తప్పించె నన్నింద్య

వరనిధానంబులు వ్రేరఘుటించె

నన్నస(త్ర)ము వేదశాస్త్రైన చోం సాధించె

నోరిఁ జేయించె దేవబ్రాహ్మణులు

సత్సంతాన వతిఁ జేనె జలధినేవిఁ

చెనె ధర్మంబు వెన్నైనిఁ జెలువు మిగులఁ

జేయుచు బలన్నాఁడు సంకల్పతంబు కొంయుత వముగ

మనుజ వరాత్రింద వెన్న యూరా వరా త్వ వేళ

మ. వెలయుం జిల్లన వెన్నయి ప్రభూదు. దాం వె దేవ త్రైవం సిద్ధి వె
శలఁ బత్రి సాదప్పఁ బంచ వర్ణములఁ గాంల గ్రీవాగ బూరాజింపఁగా
నలవా శైర మజే యొండె బుంగస్వ తధీయు శ్రీ నివాసంబునే
బలు కరుణ బంజిగ శారికా శుకమ్ములు బంబూంక్షి దీనదత్తన బడే.

చ. విడుచక నీమ మాగమాలు నెన్నన సేయగ వష్టాల త్వవేం
స్థైరఁ దనుదాన వచ్చి నిజస్తోత్రములు ఖంబుల నాంగ గింపగాఁ
థదదఁబడి పాత్ర గం శ్రమముల తావ్యులొ గ్రావి నచ్రానంవు
గజదుగు వదాన గళస్థ విష కల్ప సార్థ సదాంశ గోళను.

సీ. విలసి తంబైన రావణి సన్నవరాంగావే
మజి దత్తయుగ స్త్రైవమంత్రశక్తి
సమధికసంప్రాప్తి బొ శాస్త్ర శైశ్వస్థి బి
బిఁ ఖైనశంభుపూర్జా ఫలంబు
ప్రమాథాధిపతిఁ గూర్చి భక్తి తోఁ గావించు
సోమవారవ్రత స్మరణ నగరము
యున్నమాంబిక కంధగంం వరంబు నఁబాల
వెలుజి ఖ్లమంగళ పూర్ణ లక్ష్మి
సకల సౌభాగ్యములకు నవసాధనములుఁ
గారణంబులుఁ దగు బెరంధకములు గాఁగ
సచిదసంఘంబు లానఁ బ్రశస్తిఁ గాంచె

తిక్కవరపు శ్రీ బిల్హణ వెన్నమంత్రి

షష్ఠ్యంతములు.

క. ఏతాదృశగుణగణునకు
ఖ్యాతయశోధనునకు నిఖ్యాతఘనదయాంబుధికిన్
శ్రీతతపాదానందునకును
భూతాంబానర్ఘజలధి పూర్ణేందునకున్.

క. శరనిధిగాంభీర్యునకును
బరమాంతకార్యనిపుణ పరమాత్మకున్
వరపదపంకజయుగళికి
ధరణీకాంతనకు నిరస్తకలికాలునకున్.

క. బాలామదనునకు రమా
లోలానదనునకు బంధుపోతజనరక్షా
శీలాయతమతికి నిత్య
వేలాజనవినుతసుందరమహోదరతతికిన్.

క. శ్రీందిక్కరిపౌత్రునకును
బృందారకసదనములతిలకాకారునకున్
బంధితచింతామణికిన్
బంధవభాగ్యవిభవవిష్ణుకల్పతరువునకున్.

క. అస్మాంబికాసమంచిత
~~[illegible]~~ పాదాబ్జనివాస ధర్మునకు మహితకీర్తికిన్

క్రొన్నవ్వు వెన్నెల నవ జిల్లర
వెన్నవరా ఋష్యనకు సత్రవి స్తుష్యనకర్ణ.

వ. అట్టి దయిత పరంపరా ఖ్యాతి ఖ్యాతియందు నభీష్ట ఫలసిద్ధియగుంగా
నాశీర్వదించి నా చెయ్యు సర్వంబులు నిన్ దౌవసంతల కావ్యకథా
లతాల వాలంబగు పురి లావణ్యంబు..

సీ. పద్మరాగోపల ప్రాకార రుచిజాల ~~గండూషిత~~
గండూషిత స్వర్గమయూఖలంబు,
ప్రాంతాళజాల రుచిరోపరిస్థ కళ్యల
సుకుమార వరి ఘోష శోభితంబు;
శత్రు నీల శిలా విశాల గోపుర రోచి
రసమయ జనిత మాధ్వీతమంబు
కనక గోపాన సీ ఖచిత ముక్తాఫల
రాజీ విలగ్న తారాగణంబు
రాజ సదనాగ్ర కేతు విరాజమాన
తోరణారూఢ మణి గణ దృశ్యవితాన
విభవలక్ష్మీ విలంబిత విలసదింద్ర
బాహురంచిత బాహులవు హస్తినాపురంబు.

ఉ. ఆ పురి నున్నత స్ఫటిక హర్మ్య విభాగ తలంబు నింగి ను
ద్దీపిత ద్యుతి వెలుంగ నిది దివ్యతరంగిణి యొత్తి వచ్చెఁ దా
నీప యి తెలితెలి వసంబు : బయనీడఁ బులుఁ గోలు దలంచు చరిస

స్ఫారిత పేరకుంభములు తామరలంచు విభ్రాంగనల్.

మ. దివిఁ జిత్రాకారము ముట్టి యొంచఁగఁ దద్దుశంఖునం గాంచఁ దా
దపుఁ బుంజిత్రము విస్తరంబుచఁ బులి విఁదక్షిణా కపార్శ్వంబులం
గవయుం దెంతిపల సరోరు యుత్తమున రాఁగా నొలగాఁబోంబు
రవి తేరుత్తర దక్షిణాయనములం బరిపించి దీపించుచుండ్.

శా. పాతిపాం దాపదినాల్గు శాంతి శైలస్థైఁ బద్మాననల్ నర్తనా
భ్యాస క్రీడ యొనర్పఁ దక్షమిర యాలశ్యాయిలావుజంబ్రైన ని
శ్శబ్దనాదమోహనముఁ బెండ్లి దినయాల నితాల స్వర్గ్యాపాంసీశాలలకు
ల్వ్యాసంపత్తి దేవర ప్రసవ మధ్వోత్సారసార భ్యావలుల్.

చ. మొలఁకమకొలపురి న్మదుదవేదలఁ గ్రీడలు సల్పుచుండి వీం
బులు జిజ్ఞిపించు కన్గవల సారసగంధ్ల సుశోందనీరఘుల్
ఖలుపును నల్పు గాంధ వెద త్రొవ్వని బూంపులఁ గైరవంబులం
గలువలు తోరణావళులు గట్టిన యోంజల రాజవీథుల్.

క. పురి కైలాల రత్నదీపల
నరుణమ్ముకై చుక్కలుండ నంగారకునిన్
బరికించి యుండు దివియుక
కరవులు విచారించు శెంత కొర్తాంతి సులుల్:

క. పరిఘు జలంబులు మొదలను
సురనది నీరాడు పరికె బుట్టిన నుండుల్
బురికేరాలు లగ్గవట్టగ.

నరిది వితర్కింప మానవమాత్రులకైనన్.

చ. శ్రుతి గవుడొందినం గమలసంభవుకైనను జెప్ప నే
రుతురు పురాణశాస్త్రములు పొగ్డున నిన్నెన గిరశారికా
తములు పరీక్షవే విని మునుమంబున గొందుగు కిరవ్యు పట్టు మున్
గ్రతువులు వేయొనర్చియును గైకొనరపురి విప్రసత్తముల్.

ఉ. మందర గోత్రభేదులు లక్షివరాన ధనుల్వురభేది వచ్చినన్
గ్రంము పడంగ నేరని యురింద మంబుజ నిత్య భోగసం
క్రందను లార్తగర్భుల పరాయులు లంబుజ ....
స్పందను లక్షిలోక హరిబంధను లాపురి ....

ఉ. వెచ్చము వెట్టుమన్నఁ బది వేలను సాధ్యులు ల్లర ర్థముల్
దెచ్చిన శేషుకైన నౌదలల దివ్యమణుల్వె వెన్న విల్చుచున్
హెచ్చను గుంజు నాడు కాన కిన్నరు లంభము గొంరెన్నఁగాం
నెచ్చటఁ గొని కొంబడగ లొత్తని వైశ్యుఁడు గల్గఁ దపురిన్.

క. సంగరమున నేకయుండిన
సింగంబులఁ బోలు సమద సింధుర ములనే
కొంగిదెల పరిపద్మ కైపురు
పొంగు నదఁద మెకు బుసు పోకపురి వీరభటుల్.

సీ. పద్మంబుల్ మును శాలివాహం ... మొఁదు శకింపం బూయిడం బావనో
శిక్షాకైపుణి వర్దు తేజుల వత్తికైపింపఁగాఁ జూలి వ
ట్లక్షీణాన్వర నింగి నైన గతిసేయం జాలు నుకైల ....

సాన్వ్రత్నాకారముల ప్పురిం దురగమముల్ [illegible] కళాంనం పరల్ ॥

మ. గణనాథ శతముకై సురేశ [illegible] కల్పించింప [illegible]

[illegible] రత్నంబున బింబువ్యక్త పాదమం[illegible] వర్తిల్ల [illegible]

[illegible] వంశై పబుల్బుంతీర తంబునెలంగెన్ [illegible] బులు [illegible]

[illegible] మార్గంబున బద్ధ పెద్ద [illegible] తెంశ [illegible] కుంజాలనయున్

సీ. వాలికి వల ఉబాల నీలాల కంబుల గావు

చిత్రంబు మధుప శింజనములు గాని

తెలి వెన్నెల వంకలూ గుల భ్రాంతులు గావు

విమల పూర్ణ వియ్యని వింధ్యల గాని

కలసంబు కైన నాలారు జాతులు గావు

రతి రాజు వీర ఖడ్గ ధారలుగాని

బంధుర రత్న తీగ [illegible] కారణంబులు గావు

తేనెరస్ని [illegible] గాని

నళిన దళ [illegible] గాదు నడచనేర్చు

వేంకట నవరత్న [illegible] గాని యనగ

సంగతంబుల [illegible]

హార [illegible] యురు [illegible] మునందు

చ. [illegible] సూనములు [illegible]

గలసి [illegible] తైన [illegible] పూవు [illegible]

[illegible] దశనాధర [illegible]

విలువడగ వారి చిత్తములు విస్తురు తత్వ రీతులు వ్యక్తంబై కేళీ
మ: పరమ స్వామి బ్రహ్మ రూపుడై తాను రతుల సంపత్తికా బాధు కై
సరగున ప్రజ్ఞంబులు నాభిజ్ఞ శాస్త్ర పవన పుష్పశ్రీ నిర్మాణ ధరా
త్రగమున్ దెచ్చి తదీయ శాఖ రథవములు దగ్గరింపు చోట సంతత
స్మరసంజీవన సార చరితంబులు గల యట్టి మందానిలుండు పూనికన్.
గీ. తతవి తాకంబు గగన పుష్పంబు నైన
వసుధ వింధుల ఆ విలువంగ గలరె
మంగళము నల మస్తంబులందు దక్ష
తేజము వస్తువుల యందు వేగ పుట్టి.
వ. ఇట్టి అంగనల సమస్త వస్తు విస్తారితం శ్రీ సృష్టి వర్ణించి పలుకు
తోరణ సాంగంబు ననుకరించుచుం, సర్వతోముఖ దర్శనీయంబును,
సదాగతి సంచారణ మంజుల బహుల తరళ మనోహరంబును, సం
తతానంద శోభిత వీరాలాపతపు శ్రీ స్తోత్ర మోదంబును సమున్న
త లక్ష్మీ నికేతనంబును నై, యమరావతి యును సంబోధి శత మఖ
ప్రవర్తిత యజ్ఞ వైభవంబును, నలకాపురంబు నుంబోలె పుణ్యజనా
శ్రితంబును, మధురాపురంబునుంబోలె నుగ్రసేనాభిరక్షితంబును
సంతతోత్సవ దంబునుంబోలె ననవరత వినోద రాజ సంబంధం
బును, బరమేశ్వర నామ భాగంబునుంబోలె సర్వమంగళాలంకృ
తంబును, మేరు మహీధరంబునుంబోలె గోత్రాధర మహా సౌధం
బును, మనోరథ పుణ్యబంధంబునుంబోలె ననవరత మనోజ్ఞ తరంగి
తంబును

రత్నఖచితంబులయిన గవాక్షము ప్రదేశసంగతంబులై ముక్తాఫలం-
బులయిన భూరి [illegible] పేతంబులై ప్రకాశితపర్యస్త వైడూర్యదారం-
బులయిన చిర ప్రభాభాసురంబులై మంగళాకార [illegible] తంబులు
ను [illegible] పరిచారికాకీర్ణంబులై [illegible] పాత్రంబు [illegible]
తండుతంబుల యుండును, బరిచిత స్నేహనాశంబు రత్నదీపంబుల
యుండును, నీరసత్వంబున మదంబుల యుండును దురాసదారాజసం
(దిమణుల) బు పద్మరాగా యుండును, యతినిబంధంబు పద్యంబుల యుం-
డును, కారిగ్రహంబు [illegible] పద్యంబుల యుండును, బ-
దచ్ఛేదంబు [illegible] ంబుల యుండును తనయుండు గలుగదనినా-
స్తున నష్టారంబు తన్నరంబు [illegible] సన్నసంస్థంబు చేత
[illegible] వెన్నెలలునే [illegible] గల [illegible] కును, [illegible]
బులగు [illegible], [illegible] యుండును [illegible]
గారు [illegible] యుద్ధంబుల మీదు [illegible]
[illegible] యుండు [illegible]
[illegible] వెలుగు [illegible] కును, [illegible] బులగు [illegible]
ను, [illegible] తన్ను [illegible]
[illegible] సారరాజి రాజనందన చేత ద్వారవతీ
[illegible] సించి నబుద్ధి [illegible] దేశ నృత్యంబుల వి-
శేషంబులు [illegible] భాగంబున చిత్రరుపులం చిత్రరంజ్యంబుల
[illegible] విలాసవిలసిల్లు—

నాట్యశాలలును, నూతనవేతనాటకసంకేతశ్వ విశ్వకర్త నిర్మించిన
తాపురంబులం బాలుబాలు గోపురంబుల వీధిదీర్ఘికా బాలు సరో
జులుగాఁగ గ్లిష్టంగా రుకేను బందెబిన వేంచిత వృక్షములు పుష్పిం
బుశకైలా వల సౌవాసంబులన సాధనంబులగు వాలి సాదంబులు
ను, నుదంచ చిత్ర వాంస త్రితంబు జలపక్షుల కలకలం
బులం గాలకాలము నుకాలంకుల వలంకరింబు పంకరు వాకిలు
ద్వారబల ఋ కల్యాణ మండపంబులం చందన తంత్రంబులగు తాపులంగ
సంచింబు బాబ్యులను చిత్రంబులు జ్ఞానరత్నంబున విత్రంబులా
నేత్రంబులాది యోగినధానంబులాదివంగాని పెట్టెము నుదిట్టవరా
టలంబు ట్టిన జగడంబులు విగతంబులై యుద్ధపతత్రంబులగు సం
తంబులు గుణంబులుగాని వచ్చు బాదరి దట్టంబుల పొత్తుగ
రక్షుకేల ట్లంబులను వినాదంబులను సాకరంబును, విశాలంబు
బులకు సేవయు, విచిత్రవంబునకు నెలవును, విజయంబునకు
దానకంబును, విద్యలకును సౌంధర్యయు, వితరణంబులకు
సదనంబును, విభవంబులకు బ్రహ్మాసనంబును, విలసనంబు
నకు వినివాసంబును నైన యయ్యోధ్య పట్టణంబు.

సీ. విశ్వవిన్యుత శాస్త్రైశ్వర పర్యాయలు
కులబిలకుంద రాజకుంద లుంథు
దిగిభ్ర వరంధా తోంధ దీర్ఘబాహవదంత
వాంఛి శాఖలను వీరవుంథలుంథ,

జనసన్నుతానన్యసామాన్యవైభవ
శ్లాఘతాంకిత శాంతశాసనుండు,
కులశీలాభ్యుదయసాంద్రకాంతిన్యస్త
శస్త్రవిశ్రమవిజయశాసనుండు
భూనవసానమానితాంబుజాసనుండు
సకలగౌరావనీపాలమకుటఘృ
రత్నరారత్నదీప్తిమంత్రిత శ్రీరాజయోగుండు
శంబరారాతి విభూతయాంగస్థిత విభూతి.

మ. రజనీనాథకులావతంసుఁడసిశ్రీరాజరాజేంద్రారాతిరా
ట్గజకుంభద్రవరమార్గనిర్గళితముక్తారక్తవారుండు స
ద్విజసంతర్పణకేళీలోలుఁడఖిలశ్రీపావనీపాలది
గ్విజయాంకీతుఁడు పాపభీతుఁడు మహావీరుండు దారుండిలన్.

మ. (ప)జవెల్లన్ విజయమైత్రి ధర్మము సింహము బావించి వీరారిభూ
భుజులన్ వెల్లులఁజేసి యుద్ధరయులం బెంచెం బదాంభోజన
మ్రజనాధీశులఁ గాంచి నిత్యవిజిసామ్రాజ్యంబులన్ సర్వసం
భుజవన్నత్యుఁడు సత్కీర్తియగు నాధుష్యంతుఁడత్యున్నతిన్.

సీ. విజ్ఞానఁజేసె వేదార్థశాంసి నేరంబు
దిశఁజేసెను సమద ప్రాజ్ఞప్రాణులనుఁ
గజవృత్తముఁజేసె (తొ)రతాంకవైరంబు
భూంచక్రపఁయు నేఁగలయాంచవులను,

గీ. మాల్యములఁ జేసెఁ (గ్రీ)ఁ గన్య వేరాజు
వెలఁగి సంతోషింప సింధుసుతను
బొంబకా ప్రాగఁ జేసె భుజశక్తి నేరాజు
ఘనశరాబ్ధి వెంచు భూరిశరముఁ దీర్చ
వనుబు వర్ణింపఁదగదె శీతాంశువంశ
రాజహంసంబు దానవదారి(ప్ర)వారి
జలపరిక్షిప్తాఖిల కలుష నికర
సంచితానంత కృపుని దుష్యంత నృపుని

ఉ. ఆ జననాథ యయాతి మఁడి యింపు దలిరంపఁ బాందిదిగ్వలయ
వ్యాపితమున్ (బ)హాపతి నాపృథుఁడు కీర్తివిధుండు రాఁదదు
ద్యోపతి తుల్యుఁగాంచె పరిపోష విశేషంబున నాత్మగుప్తికై
రోఁజితసత్కృపాం(కు)రత యయిం గవులార్చి బొబ్బిలిం దిరి (ప్ర)వయుతే

సీ. ఆ లాన నఁ దెంబు హేలా వసంతావధాన
ఇ ప్రారాజి ధర దశ కేరళ ప్రవను
వరనదసంహును నవ నీతనయశ కనగోత్ర్వీక్ష్య
గంభీరతా పరిక్షిప్త దిక్తతి
సాక్షదండమను సమున్నత జయ (శ్రీ) వధూ
సమున బత (శ్రీ) మాల్య సేవ లయువను
నాగ్రారదండంబు పాఠ దాంత వేలంబు జా(ల)
జ్యవ శుభ్ర కీర్తి శ్లోకిం బులనవల

యష్టి దండంబు వృద్ధ శేషాహి పతికి
ఘూల దండంబు సైన్య సమున్నతతికి
కాల దండంబు శాత్రవ శ్రేణి పతికి
బాహు దండంబులై పూనె దత్పాత్ర సరసు।

చ. జగమున రెండు తత్త్వములు శాస్త్రులు చెప్పుదు రందు లోపలన్
జగతి మతాని యొక్క సర్వమునందు గానరు వాని రెంటిలో
సగుణ మనంతమై నిర్గుణము శక్తి వధూగళ సీమలన్ జనన్
పొంగ శోభగ జూపు సద్విభూతిము పూర్ణముగా ఘన శాస్త్ర పద్ధతిన్.

ఉ. పోయిన శిష్టులో పరిపాలనమున్ జనులు చండ్ర శక్తియున్
జేయుట రాజ్య సౌఖ్యము నెయ్యగ దాని నిశీథ మోహనం
బే యెడ దోచె యున్నతి యుంటను దంభత లాంఛనాదృతిన్
తోయజనాభుడున్ గతి పతుండు సదర్శన కాల హారముల్।

సీ. బెదరక వైరులు విశ్వసించి యుండినవారి
సభ్యులనెంచగ వేడ్కతన్ధనమున
నిందింప నేరము నేచతురాగణంబు
బొంతనేరదు మానవులెంచుఖాతి
విడువనేరదు చెడ్డ విటునికి చేపట్టినన్
గడప నేరదు దక్షిగణము వాంఛ
సడలు గెలిపి నేరదు పయోధరంబుగ తోడువ
జనగనేరం దాత్మ జనుల విడిచి

ఘ్మైదం పదినే ఖరనే ఓంకారపాంప వమునుమునే
గ్రించు నందును నేరందు కీడానర్చ
ఘనుచునే రవలు వై న్యదల రవని జినులు
విఫుల యుశూ డ్కైన దుష్యంత విభుని వలన.

వ. ఆ రాజ పరమేశ్వరుండు నానాస్థానంబు శుక తుండ రాచి రుద్రాక్ష మణి
ద్రిమ స్తంభ సంభార సముస్కృతంబునను, వాటిక తను దశ విభుంతా
లంకార విచిత్ర తని శ్రీ జికా పద గవ్య వటాన బంధ శాలాప తంతం
బునను, గంతేతాల తంత వేమికా రుచి శ్రీబాంక చిత్రీడా బాహు రసి తేత
రపట్టు పటల పాలంబు ముక్తాఫల వితాన తోరణ విచిత్ర్య వం
బునను నత్యంత సముస్కృతి వదుపరి నిశాంత శాఖము స్వీవ శిలా
శిలా శానీ లలా నీలి క్షాగ్ని విలగ్న వినూత్న రత్న కౌస రస్న బింబ విడంబన విబిధ
బిస తనత తంపుల దారవింద సౌగంధిక సందర్శిత తపటగగన వృష్టం
బునను, నభిరామ దూర్వాదళ దామ కౌముల పుష్పాపటల గ
ర్భ సర్వస్య పక్షి తెరవాంర వారి దుపలబ్ధి తాంతరజాతరూ
పోమ వాటా యుల నంబునను, నక్షత్ర కిరణ చ్ఛవి చ్ఛటాంతిస్ఫుట
స్ఫటిక సౌపాన ఫలక సాలాసిన మార్గ నిర్గమ ప్రవేశ ద్వార వి
రాజిత మాన విపుల తపనీయ కవాట లంకృతంబునను, నభ్రంక
ష శిరాభాగ నశిఖర స్థాపిత శాత కుంభ కలశ కాంతి గంభీ
త నభోమండలంబునను, దివ్యం త రాష్ట్ర విచిత్ర రత్న కంఠ్యాస
న వివాస్య సంబుల శోభిల్లు సభా సౌధంబున నమూల్య రత్న కేలన

జాజ్వల్యమాన కల్యాణ భద్ర పీఠాంతరంబున నాసీనుండై యొక్కొక్క మం
జువాణి వింజామరములను, నొక్క బాలా వీజితాపేటికయు నొక్క
బాల యిందలవట్టంబును, నొక్క తరళనయన సురటియు, నొక్క తేఁజిగు
రాకు బోణి కాళంజియు, నొక్క చందనగంధి గంధపు బరణియు, నొక్క
పుండరీకనయన యగరు ధూప ధూమ తరంగంబును, నొక్క కన్నె పన్నీ
రు తోటి కప్పురంపు గిండియు, నొక్క భృంగాలక బంగారు సంగెడయు,
ధరియించి దగ్గఱి కొలిచియుండఁ బాండ్య పల్లవ సైంధవ నాట లాట భోటక
రహాట కళింగాంగ వంగ బంగాళ బోంబాళ నేపాళ కాశ్మీర కుమార వర్గంబు
దగిన వెలఁదుల నొసఁగి సేవింప, హిత పురోహితామాత్య బంధు మిత్ర
భ్రాతృ పౌర ధృత వేద మర్మ విదూషకాదులు భజింప సుధర్మాంతరంబు
న నాలంకృతుఁడైన దేవేంద్రుండునుం బోలె సాంద్ర వైభవంబున సంగాలు
ప్రగల్భున్న యావసరంబున

తే. ఝుంఝుర పల్లవేంద్రకల జొంపము సుంకల ముత్తెంబు టెక్కె
గెంజి గుగాకుల దెంపుఁ దూలకింపెడు వల్లువ కన్యకటెక్కె జర
ఘుంజిర చక్కపట్టుపుల నొక్క సరివచ్చు చిరల్ల మెఱుఁగుటెక్కె
మంజులు లెగు ల్వింగుండ ఱులు సముద్గతి వచ్చు ఫుల్లింద వల్లభాలె.

సీ. కానవే శ్రీపుల ముత్యము జైన ముత్యాలు
ముందిరి పందిన ముంచి పైదు రుబాలు
దినము లాఁగ్రొత్త చెయుత్తిన కట్ట జవ్వాది
ముత్యాల ముఱియించె మొలచి పచ్చఁ

ఉ. చంద్రికా రుచిఁ (బొల్చు) చమరువాలంబులుఁ
బొందుగఁ గాంచిన భ్రాంతి వడుపు
సలతి దంతంపుఁ గామల పపి సురఁటులు
సాధించఁ పదచిన ఘుంటితెనెఁ
గమ్మపిల్లులచిల్లులు
గమ్మచిల్లులచెల్లులఁ గ్రారు గ్రొాళ్ళ
కజ్జంళ్ళ జౌవని కస్తూరి మృగ ముశిశువులుఁ
బులులకూనలు భల్లూక పోతకములు
నాదిగాఁ దెచ్చి పతికుపాయనము లిచ్చి.

వ. (ఇ)ట్లాపాంబు లానత్తి కేలు దోయులు ఫాలంబులం జేర్చుకొని వి
నయంబు ఇనవింత సంభ్రమ తైత్రిందిబాపుల నెల్ల తారలు ఘోరం గనుం
గొను చున్న వారలఁ గనలోకించి చిత్తంబు ప్రాగయా యుత్తంబుగుట
యిట్లు స్తోత్రంబుం జెప్పనియె

క. దలవు గఁ గాలిత్తిన మృగములు
గలిగి పసుపముల నేలు నేరు గాలుల యెండ
గలిగి తెలకైన తరువులు
గలిగిన దేరచవి యొచ్చటఁ గల దెంగ జెంపద

క. నావృత్తు వారల విభుతో
దేవర వేఁటాడ వలసి తెవిచ్చెయుఁ
గావలయును యామునాతటి
దేవరసే మాంతికాపనే వనే షులునకున్.

౩. రెంటను తొలు వెంటి కినవెత్తురు
నాకు మనువే తొలుత చనుదు నం చేసినయి.
ట్లాడు గావిసి యిలుందునా నా
నాడు ఖ యయాద్యం బు లవ్వినంబు నగల యిలో
క. కైటి క్షకూ క్షు నమ పత్తై యిలుని కిం బొసి
కైశత్తైన నాలు శుర నాల వెలుబొసి
యుబాటి కీం క్ర్రెలం బసిరి వెయుంగం గతిమి
నగరి కేలిరం వుం స్వది నపవశెల్యా!
ఉ. జెల్లెద పాటు వర్ష రుపు వసంబులు మెసి నవిం పసేమాలక్
జెల్లని సిరు దత్తిగ సుఖ సంగతి దాప్పులు త్రెప్పులుం నగగా
బల్లి గం జెరి గెలొ వృష భ వు ల్లు దికింపులు సెయనుండయిలక్
జెల్లెక జె బ్బులుల్ దిరుగ సాధ్యసమందు నమ దైనపు వే.
ఉ. సాయుత ఫుంఖి తంబులగు బాపమలం ధరి యుంచి యిలు త్పన్న్
బా యురక కే యమునం బగలు బావె వు వెట్టి తెం నంబుం నన్నగా
వే యయుంబుం బూంబ రాం వె జేపి యునె చరింపు బరు న్నన్న మంద
త్యాలయుత వర్ష సత్య నిన దాం వెళ్లి వాపెళ వాం న దెప్పు దుక్
గీ. కెలం బడి నైదు గుడి శ్రీల్లు కెనం నవిం యు
వచ్చు మృగముల వె నుకొంగ వలివద క్షు బటు
పపి.కి నయెస్నైడు కేడు పాపంగం గలదు
వెదుకి నను దివ్వు గాంగ వెం బాంద గలదు.

వ. ఆతల దేవర చిత్తంబు కొలఁది బలినిన గోరక్షణంబు కొలువును
దుష్ట మృగ శిక్షణంబు వలన సుకృతంబుగా మృగయా స్వా
ఖ్యంబు సిద్ధించె. దేవర ప్రసాదంబు జాడులం బనెన [illegible] నియు
వారు ల్లల [illegible] మతంబునఁ గొలువు విభ్రమలంద ఉన వలుబత
ప్రకారంబుల నీడు కావిపి వెత్తి వాస్తలం బులుపింప పట్టణంబు
న మృగయా విహార సన్నాహంబున నుపసంహరించిన.

సీ. ప్రవిమల్లఁ దడవిపోతుల కాంచి గరుడుండు
గాని వేగంబు పంక్తుల పసిఁడి
విష్ణు ప్రసాదంబు వెంట గుండులు వరి
పక్షిమితిరియము వెల్లి పుష్పకాయు
వేఁట మాంసాన్నంబు విరహాది మొద బత్తి ~~పెట్టుఁగొండు~~
పెట్టుఁగొండు పకారి పీడుగు తానున
చిగురుఁడు విశాలంగి శ్రీ రాముల బాణంబు
ప్రతియండు తపస్వి బాష్పమగ్న
ఒరనగ మా ఆ ఒయును చెక్క [illegible] యుమల వేళ్ల
దాంతులు దేర వక్ష్యే నుదంచు వృత్తి
వేఁట కుక్కలు మృగ కాంక్షి విహారములు
వెలుత సాంధువి వావాన్ని శివాంశానములు.

మ. శబరుల్ పట్టిన [illegible] బట్టి తిగువం బెంచ [illegible] న.
ట్టి బ[illegible] వృద్ధుల విష్ణురావా మూలు [illegible]

గబ్బిళంపంజనమూజ మొంరవేగయుం గానెత్తి గర్జిల్లగాం
బిబెరెం గురుస్త్రర తంత్ర సాళ్ళ తువారి ఖ్యాఖ్యా మహరాజావ మయూ

గీ. మృగయు లందఱుఁదె జ్యేరిల నడుగిద్ద
చౌంతె చిలుకలెట్లు కోణములు వేసడమయు త్రైవ చైరి
కురుజు లూరణం మనుడ్డీగ కాలమను సాజు
వనంతులఁ బలుపు వేళలకు వచ్చువాని

సీ. బంగారు మెరవడి పల్లవంబుల తోడఁ
కెంబట్టు తెలుపత్రైరల తోడ
ముంజుస మసృణ పోట కచ్చవీనముల తోడఁ
గాంచన స్త్రైవ యుపకములతోడ
సమకట్టి మడిచిన బావారంబుల తోడఁ
దాపఁజెట్టిన యంచదపాలతోడ
గనక ఘంటలయలరంగ గ్జ్రైంచ మెగులతోడఁ
గర్జ్వేరిత దీర్ఘ కేళుల తోడఁ
చిత్ర పూర్ణ వత్రియలఁ గాంరాని చెలుగ్గు తోడ
సుష్ఠి యుద్ధ్యాత్మ మతోడ ఉలుదగ్గు లనఁగ
వావాకులు దారవత్సు గనుత్తారగల
వసు మతీనాయకుని సూంచ వారవనయు

సీ. పల్లవంబు పుట్టించి వంశంబు పేర్లల యుంచి
దిల్లాయు(పు) కలిగించి తేవయాంపి

పిం
వరసంబు నొందించి వల్లంబు కేలిత్రిప్పి
నిగుడంబు సవుకొల్పి నెరసు నెఱపి
బలిం గూర్చి లవిం దొల్చి లాంగిచ్చి శుండాల
ములనాయి వట్టించి మలుపు దెచ్చి
లవణీ సంతానంబు లనుదెచ్చి యువనిలో
రససిద్ధి పండించి రాగెలందు
నాటుల తానకములను గ్రాత్యవ్యు నెరసు
నిరువ దేవాస సంబులనె ఊగివారుల
నెక్కు రసికులు దచ్చిన మెచ్చిన గరి
రాగరత్నములు సమరాను రాగమమలు.
సీ. బిడలక్ష్మి ముందిచ్చి పాంగద మెచ్చెము లందిచ్చి
తల వయష్యా బలుపు గానెల పుత్రాక్షి
మృగమయ చెరంగ దచ్చి వెయిగ ఋసి బంగారు పు
తిలకంబులలో సేవల ఘుటించి
హంసట్లు వడి నిత్తె మెకల్లు మదము
కరకోంత పు ఢ్యిబ్బాంగములు చాడ్డి
కలియుబ నాగ కట్టిన కరక దట్టి దిందు
నంతర వ్యూన బది దూలు దాచి
పందిపోట్లను దడ పిండ్లు బాహువాక
యువ్వులను బిల్లకాలుబు నడిదవములను

వలఁతిఁ యింటిలు పురి యించి వచ్చి రంగ

ర క్షేతులు కాంత తరపులు పెట్టె తవారు

క. అరిగెలు నిష్ఠుర బాణాళి పటిమ

పరిఘులు ధరి యించిన గరి వారలు నేతెం

చిరిశిఖి పటు బ్రహ్మాస్త్ర వ

కరవాల బుద్ధిములు గగన కరేణు వడి గదుగాక్.

శా. సింగంపుం బొదివచ్చు చందమున వచ్చెం బోయిరి కాలారి యియు

త్సంగ శ్రీమల దేహా సంజనిత కాంతు శ్రీరలక్ష్మీ నవా

హాంగ శ్లాఘలు తోడఁ బెల్గొదవి మొత్తాయెక్ వల్ల దుష్టదుష్టా

సంగ త్వంగ (తుంగ ఘ) దభంగ భంగుర ధనుర్జ్యా వల్లరీ [illegible] ల్లరిక్

గీ. డీ[illegible]లు జి[illegible]రు గండ దిరలును బొమ్మలు

వారు వారెన [illegible] వసుంగసులు

మెళ్ళ వలలు పెట్టి గాఢ్ళ దీమంబులు

నాదిగాఁగఁ దెచ్చి రాటవికులు.

వ. మఱియును మూలభ్రాతృబలంబును, సామంత మంత్రి పురోహిత

వర్గంబును, సర్వప్రకారంబున సముచితాలంకారులు, సాధు

ధులు నవాహాను వైచను దెంచి రప్పుడమి ఱేఁడు వేటకుం దగి

న శృంగారం బంగీకరించి, గవివిజిత మరుత్తురంగంబులగు తురం

గంబులం బూనిన యరదం బెక్కి, యిరువంకల మలంగాడించగ తెం

చి తురంగబలంబులు గొలువ శంఖ కాహళ వేణు వీణా మృ

దంగంబులు

తెలంగు
తెలంగ నెడవేత సందడించుచున్న నమందవైభవంబున
బురంధర నిభుండు పురంబు వెడలి వ్రద్ధ్వహయంబు మీఁద
ధిరూఢుండగు ధూర్జటి వర్గంబు బొందరాని గాంతధ్వనిగ
లెమ్ముక్త బిక్షార్పదేశంబున రథవేగంబుఁ దివియుచు వేడుకసా
రథిం జూచి నిమ్మన్నతంబులగాఁ బెర్చు పసమువలంబైయు
న్నది నీహాయంబులరయంబుఁ జూపు మనవుఁడు నతం
డు వాయుగ్రంబుల పగ్గంబుల వదల్చి యదల్చిన.

సీ. తను వృష్టి నెయ్యది మినుమింటనుకన్నుచుండు
ఘనత గ్రీష్మ దినంబు గానఁబడఁగ
నెడవెక్కి యుండునెయ్యది యెనినదిగాంచు
నదికిన బండారు నన్వయింప
నెయ్యది విలువంత యిప్పు యుండఁబడమున
నది సమరెక్కతోనందమంద
భూరాన నెయ్యది భూర్జంబు నాలుగాకింప
నది తోర్జ్యమునవేత యపుననఁగ
శిపలామునిన్ నిక్షేపంపబానురాగ
ముగనిరాయత పూర్వాంగములఁదనర్చి
ఘనవిఘ్నులు దూర్తరేఖ మృగదవఁబాఱి
నిగిడె విభుతేరివాయువులు మృగజయమువు.

వ. అయ్యవసరంబున.

గీ. తుక్కళ్లయుత యొఱుంతుంగ గారాయువచ్చు
మండి యెయిత కొంత తచి క్లైవాస్పందనంబు
గలుగఁ దొరగ్రాంతవడిచెడి తెంతచిక్రై
సనిలజడి నేగుర. ధీ మొప్పఁ దుంతుఁగరదు
3 సారక్షిగ నుఁగాని యొప్పుడా
శ్రీరమణుఁడు రక్షకుఁ డప్పు గావచ్చఁబరి
వారవఘ గాంధరు రానె
వ్యారులు గలఁతిసెను నిలువ వల యెలునవలులుయెఁ

వ. అతండును స్వపాలకాను శాసనంబునం దేఖుల నేగని కేశ పా
గెలు గుడిఁయుంచి వేఁపుల నిమిరి నిలుపుటయు సకలజనం
బులు గూడుకొని యెల్లసిత యానంబున వెల్లనచని వుం
డబారంబు నడఁ జినన యుల్లీవసరంబున విజయకావాఖ్యా
కావంబు లాలకించి భయద ధ్వజ విమానంబు లవలోకించి
యుఁ దడు రాజు రాక దెలిసి నిసర్గ భీరువులగు నాభీరు
లు భీత చేతస్కులై నవీనంబగు హయ్యంగవీనంబు గానుక
దెచ్చి (ప్ర)ణామంబు లాచరించి కరంబులు శిరంబునం బెట్టుకొ
ని విరళగారాలంబులగు మాపులం గద్గద కంఠులగుచుఁ (బ్ర)స్తుతించి
వినయ వాక్యంబుల నిట్లని విన్నవించిరి.

సీ. భూరంబు వచ్చిన వారావు నెన్నంబు
(ప్ర)జ చెల్లఁ బాలదా పల్లెవాఁడు.

శీర్షిల్లు గాని దీర్ఘ నిశ్వాసములతోడ
పర రక్తములు పొరలె ఫై చెంజెవులు,
వేటలకు కత్తులు దూసి వివృతాస్త్రములు నిచ్చి
పగరింపు లున్నవి తగులు దాటి
శిథిల పక్షముల వక్రి రాయుగంబుల్ వెంబడి
శ్రీమునెంటే దొంగలు సాహసములు.
తివాచు రు మ్మావ్వా మరెవ్వను దేవ! ఉరుచలు
నేర్చిదు కాం ఆర్కిగి పూరా పుంథ పోరిది బొంచి
గాం రసమున బాయసంబులు నారికంచి
నిగ్రహం బైన సంవత్సు వర్ణించవలయు.
గీ. అనుచు విన్నప మొనరించు నవసరమున
పాలకులయు తిగ్గి సూండ్ర పుంచెండు రయాముల తోడ
నవని పాలుని రథము దాయలంగ వచ్చి
బోయి పుడిసి పిపట్టి భూరం శీర్షదించి
ఉ బిల్లమి చేసి వీరలను నుత్తరవరు నృపాలపెద్దలుం
బిల్లలు నమ్ము కెన్నడు ముపి బాలగనున్న విచిత్ర ధాన్యములే
కెల్లలు (ద) ప్పితం డములు కుప్పలు వేతులు పాలు వెన్నలుక్
గుల్లలకై విచ్చమూడె మునతుక్ మఱి కుంచాకుపూం టిల పెట్టినన్.
3. కానితకప్పుము వెట్టిరు
మానవులదప్పుడిని క్రుమ్మి మనుబాలులనం

తానమేల వదె నున్నారి
కొనన్నమున రాచపొఖ్య గతమలుగఁ గొనుచున్
వ. అది యిట్లుండె. నింక నొక్క విన్నపం బవధరింపుము
గీ. వేఁట పైపోయె దప్పు వారల విప్రవరుండు
తెలుగుదొరలు పాండవ పుత్రుల్వైన తరిగి వెళ్ళి
విన్నవింపరే నాలుగే పిల్లనక్నుంచె
డైవ నీ మేలు గోరెడు వీఁడు గాన.
కం. పాయసము గలుగా భూపా
నాయక! భోజనము సేయు నరులకు నెంతో
శ్రేయస్కరమని స్వామీ
ధ్యేయము నీవునఁ జెప్పింపుచు వృద్ధులవెల్లన్
గీ. భోజనము సేయు మనఁగఁ దాంబూలగంధ
పుష్పములు గొమ్మనఁగఁ దాని బేర్చఁజనదు.
ఇంపు పొందుట సంగీత శ్రవణములును
గాత్రసేవలు సిద్ధించి తవి యిత్యాది కారణములు
కం. ఇట్టి వేడుక మానవుడు దనే
తలఁచిన బ్రాహ్మణుఁ జెరు దక్కెను వైయా
తిరిగి వెర్కే చక్కఁ దీర్చుపు
వలయును శాకున్నిక వరుల వచనవిధమునన్.
సీ. పార్శ్వంబు వెడలి పాయసము చేరు వచ్చె

మృష్టాన్నం బెదుర బంతె వేసి నిలిచె,
వాడల యందు శుభ వేళంబు వచ్చెను దక్షిణాగ్నిం
బుధ పూర్ణాహుతం బాలు వేడుక పాడియె,
గవని వెల్లువల బెరి కేరింత బాలుల గానె
వల అత్త సూర్పెట్టె బాలలంబెవరు,
పరువు నెలను పట్టి యంబాలిప యెల్లదివంత
ముది నుండి యెదము ముది బెనన్న,
నీవు వేటకు వచ్చి యడువెద వృపాలు!
తంబు పెండ్లికి నగు తకు నంబు లల్లి
నేడు గొల్లల పాల పున్నెంతో నిచ్చె
మా గయి తీరు గుంట మిత్రిమే బుదేవు.

క. నావిష్ణుః పృథివీపతి
నావిష్ణుం డనగ నీవ నరవర దైవం
బీవారగింపకుండిన
నీవల్లభులకు శుభంబు నేలొసగుంగా

వ. వీరలం గ్రొత్త పల్లెం జేయుట(స్పష్ట) గలదాని యంగీకరింప వలయు, న
దిగాక యన్ని దినంబులం గాంచెద గన్నయుదినవు. దండుగ వర్ణనంబు గా
నం దలంప యెల్లనిని ముదలించాగి వచ్చియు మువినాల్గు యల్లం
బునం దల్లి దిల్లి యూంబత్తు పట్టుబండు వవినిన యుది యుద్ధార్థంబు. వా
యుద్ధి పతి కంబులు వీనా మ్యుబ వలసి నెల్లు బెను తాను విన మాంక
వరి

ఇష్టార్థ ఫలంబులను దీనులకు నొసంగిన గోపాలకుల భూపాలకుండు
వర్ధిల్లు వచనంబుల సమ్మతించి సైన్యంబున వెంబడి తురంగంబున విడి
యించి కనక కుంభ కలశంబులైన దేవ వేల్పులు గొల్వ నలంకృతాంబరాసుండై.

సీ. పెను పారు రథధ్వజంపుఁ బండి వంటల తోడఁ
గమ్మని సద్వస్త్ర ఘృతదంబుల తోడఁ
గనరు వైరంకుండఁ గాంచిన యింక నవాల తోఁ
గదిసె యెల వన్నె మొగడల తోడఁ
చెలువారు గుళ్ళఁ గడం బింబు బూన్యల తోడఁ
బేరి బాఁకొన్న త్రెంచె రుఁగు తోడఁ
తిచిన సమురు గాలిదు వాంస వలెన్
దేవతి యిర్యని బుంగ్బితే నె తోడఁ
బాయసాన్న వారపముల తోడఁ యిల నొసఁగ
నఖిల సేవా జల తోడ నారగించి
సంతసంబంది ఫలకుటీరాంతరమున
శివవిభుండు భజించె నిశాసుఖంబు.

శా. కాంతి న్వైష్ణయసింధు చంద్ర! వినుమ తత్క్ష్మాపాల కాంతారదా
దంభా దీనమృగేంద్ర! చంద్ర వదనా శాంగల్య కంకర్య! శ్రీ
ఖండ కైలాద విహారు నిర్మలయశో గంగా బలక్షైకతా
జాంఘా ఘోర కలంక శంకర నివాసా వార్య క్షైతైల్య వ్రతా!

క. పలర నమరబ్ధి కెల్లు భరార్ధు వా

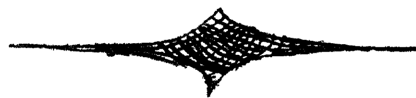
తరణిజి శిఖి ఖచరదేవతామండలి రచిత
తరకాళ బలంవాసన్న
తరపద్మ సమస్తవిబుధ సేవితసన్నా!

మాలిని:- జనహిత సంచరితా! సజ్జనాబ్జాతమిత్రా!
జనితవృష పవిత్రా! సత్కవిస్తోత్ర పాత్రా!
వనరుహదళనేత్రా! వంశవర్ధాంబుచిత్రా
అనుపమ శుభగాత్రా! అన్నమాంబాకళత్రా!

గద్యము:..

ఇది శ్రీ భారతీ తీర్థ గురు శ్రీచరణ కరుణాలబ్ధ సిద్ధ
సారస్వత శ్రీ విద్యా గాందయామాత్యపుత్ర..
ఖిలారాధితామర వీరభద్ర పి
ల్లలమఱ్ఱి పినవీర
భద్రప్రణీతం
బైన శా
కుం
తల
శృంగార
కావ్యంబునందు
ప్రథమాశ్వాసము॥

→ శకుంతలా పరిణయము ←

ద్వితీయాశ్వాసము.

క. శ్రీ సదన సదారాధిత
వాసుకిశాయి యూర్జిత వంశ వర్ధనా వినయోల్లా
వాసవ పయోజాసనక
న్యాస ఖ కీర్తి ప్రసన్న! నాగయ వెన్నా!

వ. ఇత్తెఱంగున దుష్యంతుడు వనవిహారంబున సంతోషంబున
ఘోషంబున నారాయణుని విధి మఱునాడు సూర్యోదయంబున
మెయుం గల్పిత రక్షయుంబులు దీర్చి లావరుడై నిశ్చితవతి.

ఉ. వెంకములం బిల్చి శిష్ట వలమిడి చనం జనదీక్ష యొంగితం
శిశిర జనించె చెయుజాలనన కేలు గేల్పుం బయలు వచ్చెనౌని త
ష్టుక పాడు మవంగ వెల్గుపువ బంపాంబలంబు ను గన్ని నేయు వెం
బెకుల నె రవాడుల్తైన నంభాల ప్రకరంబులు వెంతాల నేరిచాక్.

క. నయ దముంను మదముంను మదవయిన
గందినాన గొష్ఠంబుగనుబు కాంతుక యాదిరం
ల్లదె యుదకాం తాళంబున నే.

వైభవం బూనెన్ను కోటన వెలుగగ నచ్చిన్.

సీ. ఖండిలు మృగములు (త్రె)యు నగ్నిశిఖ (బు)

చండ వేగ పావకము భయంకరమును

భీకర వనద కంప విరులై పాటెడు

శరభ సంఘ తీసా ధ్వనిస స్వనములు

శరభ నినాద వి(స)స్తారంబులై గాని

నింపు కెం దరవ నిస్వనంబు

గండ భేరవౌ రవ స్ఫురితంబులై చను

జీవనాశ్రిత కరింద బృంహితంబులు

మస్తకీక్షణ హరియు తెల్లుమచ్చు

శారీరకము పడిబంగనను సత్త్వయుగంధ వివిధ

సత్త్వ రవ్వానవయులు బవాం మాత (వృత్తి) ?

తెలకలంబులు వినవచ్చె గర్జనములను,

క. ఆరావములో గృహాంతా

కారమునై దేశకుక్షి కదుపులు వెలుగన్

దారకలు: వేల్ప తిరుగున్.

గాఢయును మున మృగములు మొయిగంబులు తెగయింతన్

గీ. వంత పంబంటు మృగపతి యెలుగు లెంబుల నుంచి

తీవు ఋతువుల్ల బెదిదంపు పెంపు పులుబులుచి

మృగములు వర్గంబు గర్జించు బూగలను ముంచి

ఇట్లు మునిసంఘంబు లనంత పృథువులకు వృత్తి

వ. ధనంబు చేరవబ్రతిమి; నృగంబులు గాన వచ్చుచున్న యవి:
తలవచ్చిన వారి లోనననే వ్వని విచారించినం గాతరత్వంబు నే
డు. పాతకంబులు పోలంబై యున్నదియే నమ వైదబత్తా వ్యాపారం
బని వ్విన పుణ్యంగంబు లనవలోకించిన నా దరఖా స్వామి తలంప
నంబడి పుత్తిన శరచ్చంబు లను వైకుంఠ తంత్రరవంబు పొందిలు
త్రంగ నా విఘ్న విరచిన సింగంబులును, జారా వంతుం డల్ల పనిసే
యు నష్టుల పుష్పవిన్నిన భూలోకంబులున్న నా (గ) దానంబున వ్యా
(పు) రకెళ్ళ కర్త యగా లంకాధారం జాంబున్నది త్రైపించి నేయున
త్సుబాధ వ్యాపారంబున నుదయించినప్పులులును, తుంభీదానవు
నకు సంభవంబైన యిభంబులున్న, గృహాంతుని లాంబులంబులు
లాయలంబు సంధించి (బ్రహ్మ)బూవిన కాందె నుపారితులును, గుణానావ
రావాంబులంబై మోహంబున సమయంబైన పందులు గాని యవె
లనాక్ర (రం)బులు గావు. నారదుంబోవుట బుద్ధి గాదు. తాదనిమ
గుబ నుద్యోగించిన సుందకును దూరంబు గావచ్చి తిమి. న
డవయులు నెడ తెగ. మునిసిము(లు) చెప్పె దని యొంచెత్తి దతి నే
ట్లుచన నెర్తు; నెంత యుపాయాంతరంబునం దోడు చెప్పించుల
కానిచని మెదం గాత యుని యిట్లు నట్ల నభూవల్లభుం డెఱం
జని యిట్లనియె.

సీ. తర్కశాంతం బెఱుంగని పామరుండగా

ర్యాదిఁ జేకొని వినాయకునిఁ గొల్చి).

వైరి లఘ్నైఁ దమి విఘ్నవిభుఁ బూజనము సేయ
కలుగు వచ్చి వారవము గహనవేళ
శరభ శార్దూలాది చండ సత్త్వంబుల
మర్దించు చెంచు లెంచున్నె మృగ నాక
మృగములు మన చేతఁ దగులవఁ గాంగ
దుల బ్రతి (వ)ఖుల కూఁ గ్రాంగ కులంబు
గటి వలుఖంరి నేను బాత్కంతు గొణముకగిరి
ఖండి కునను నెటి లెంచు దాటల బాలు తనర
నాల్గులకుఁ జెప్పన న్యూ దార్ఘ్యని చనంగ.
సంగతాలలనను పుత్రాంతినాక !

క. దేవుఁలు మ్రాని మ్రుగజె యె
కా వలనవం కల్ప పూర్తికి మనగాంబె సమాళ
హేబామ పుమఁ చె యయు చునగంశెవ
స్వామిజి వందనల నకుఁ దాత్మ్య నాదవయు తె పిమిడి.

సీ. బికల్ఁ జేయఁ గఁ గూర్చి) సింహాసనావలఁ
దెంటి తెంప్పి ఉవాడు గోంకులు పులుల
పలదురం బునెంం దింబు ఇదెనంబు పందుల
వెరచి వెంపర లాడు వారిజాములను
విలుంపు) కాంచ్ర్యల్లు లు ఊకి బిళ్ళిఁగులు

మొత్తమెూదరలందు మత్తకరులఁ
గట్టిబ్బి మంర్వరఁ దన్నికొన మన్నఁ జాతుల
(ప)చ్చి వందలలందు నాథారిపులఁ
జంపి నసియాడు శశముల గుంపు క్రూటికి
బింబి చెండాడు కొంబులఁ జేతికొద్ది
వెదకి వేఁటాడు దుప్పుల మొదలి నీక
చాడవి(త్రే) మచాప! దుష్యంత భూప!

క. అనుచుఁ యు మాండవ్యుని మన
మునఁ గతిగిన ఖ్యాతిఁ దెతిని భూపాలకుఁడి
ట్లను చిత్తవ్యాకా విం(తు)నిఁ బా
అని నౌని స్వకోట! యెమ అడునే యు(య)చలుర్.

వ. నీవు నా వెంట నంటు కొని యొంటి వశకా బాదు నదయుం..
బోవె నే నెవ్వు (ఏ) మాదంబు గాకుండం (బ) వెంచంబుగా వే
టవేడుకఁ జూపి కుసుమంబునుం జోవఁ గసు గంధకుండ
నిన్నఁ దెచ్చెదనని చూచెం బపులించి వ్వగ(యు) యవర్గంబును ధా
నును నిరర్గళ(ప్ర)చారంబులే డాయనేగి, ఖ(ఖ్ర)ఁ నుమారించి
దాపుల వెంపుల బువ్వుల మొవ్వుల రేఁగుల నోఁనుల, రెలల
జాలల, నెందక్షల మద్దుల, గరుగుల విరుగుల, నేవ్మల బవ్వుల
వెరెళ్ల మారెళ్ల, వలపల బలపుల ! వాడిసెల మొడిసెలనం
దుగుల నిందుగుల కలుగోళ్ల నాళ్ల, పచ్చారుల నారుల, (ప్రో)త్సా(బుల)

గహ్వరంబుల, కొండవాగుల వాగుల తాఁకి మాఁకుల చంద్రుల
సుంద్రుల, వెలగల వెదురుగల, జీరల గోరల వేపుల ద్రోపుసల
మఱి యయునుం 'పెద్దబిల్లి' చినబిల్లి, నల్లిందనెల్లింద, ఉప్పుతె
ప్పు మద్దిగద్ద గారు గారెంటు వెలమ యిప్ప తిరితి, మఱుంగ
వ్రేఁగిన వెదురుగాఁ బెరిగిడియుం గుబ్బ వంత్రయును మామిడి కలు
గాని యిసుము చిల్లించి చల్లిన రాలని పట్టుంబునుం బొదకొట్టు?
వైన పవిత్రదమాన నాకీడ సింహశైరిభ శరభ శార్దూల చమ
రు రురు కురంగాది జంతుఘోర ఘంబులను, గండభేరుండ
కలంచిర ఖంచి శిఖ శాఖావళి సంతాపి నానా పక్షిను
లకలంబులను ఘోరఝంఝా పవన ఝుంఝాసంపాత క్షోభమాన
కల్పాంత కాల జలధి ననుకరించు నగరత్నంబుఁ బ్రవేశించి వల
యుచు వంశాలఁ గాయువుఁ తెర అరుగు బోనాల దీమంబులు జిగ
రు గండెల వెట్టించి సారమేయంబుల నివేశింపించిన.

సీ. గజ నాళ వముల ద్రుంచెఁ గారు పోతులఁ గాన్ని
తాలాండెఁ గాన్ని శార్దూలములను
ఎలుగులఁ గాన్ని మోసుల నఖంబుల వ్రచ్చెఁ
జెవు లేమృగంబులఁ జెంపెఁ గాన్ని
నాలుపోతులు చెవి కలంచ్చె దుప్పులఁ గాన్ని
బెండె మున్నులఁ గాన్ని గుండెలవును
గలుచెఁ బందులఁ గాన్ని సంధరాంతరములు

కొండ నొర్జెయుల వృన్నిశానియెంఁగొన్ని
భటులగతిఁ గొన్ని కరిఘటల సంహరించె
వెంటఁబడి కొన్ని శశముల విత్తవఱచెఁ
గొన్ని చింకల ప్రాణముల గుబ్బివైచెఁ
గున్నలాంటి విహంబున నృహస్తముని దవి.

సీ. కడి విడువఁబడి యేనఁ బోఁడిచి యొక్కఁడు కాడు
పతిరాంబు తాఁ బుదిఁ బట్టి తెచ్చె
బలాత్కృన నిర్గత పతిరాంబు గావించి
యీఘన నెంకొ దేశాలంబుఁ దెచ్చె
నపిస్ఫార. మెడ బిఫ్ఫ నడచి కావ్యముల తాన
నొకఁడు తా రెరొప్పుతు మస్తకముఁ దెచ్చె
బాణాభి వాతిఁ గూలఁబడనేని యొకఁడు తా
నదగంటి తొండంబు నరికి తెచ్చె
సులుచ కుంతాన చెను మోర గుబ్బి యెత్తి
యెంటుఁగు నొక్కఁడు గాల్చి తెచ్చె
తేవమ్మఁ జిల్లకాల నాటించి యొకఁడు
తెచ్చు గానివచ్చెఁ గరిపురాధీశు కడకు.

చ. అవిగనుఁ గాంచె నెంత [illegible]యుఁ బ్రవార్తము నొందుచుఁ దానవీ
నవిరళ [illegible] కాంచన సమంచిత పుష్కలవీవమ్ంబులన్
[illegible]

గవిసి వదియు కొంతమును ఋక్షముఖంబునఁ దొప్పె వేయుచుఁ బల్కెన్

క. వనచరులను జూంచుచు నాలు
చన జనపతి గాంచె నెక్రుచక్రేవి యుక్తిక
మునిపతి చెంపుడు బుజ్జని
తనమునఁ జరియించు వేళ వలపులు నుజ్జెఁ

క. హారిణము నెడఁగని పుంజీత
శరచేత్రై వెంబడిన యుకిరి జనపతి కడిమిన్
వరయుజ్ఞ మృగము వెంబడి
శరిగెడు శాంక్షా త్రినాంక హాస్యముడు హారివెన్

చ. విలు గొని వెంట వెంటఁ బృథివీపతి గారి శరపాత భీతిచేఁ
మలఁగి మలంగి గనెగ్గనుచు మార్గముక్రొవరు నట్టగింపుచున్
నిలుచుచుఁ గొంత గొంత గమనింపుచు నగ్గము పెసి పెసిద
ధర్భలు విప్ర వాస్య పార్శ్వముల్ రాలఁగ మింటికిఁ జౌకళింపుచున్

సీ. శాలాంతరంబు వెలాసంబైన విధి వధి ~~యిలారుదేవు~~
యిలరదెంబరు గాంచు వావాన మృగంబు
శశము టౌ నొంటుచ జగతిషైవచ్చిన
జండిని. ఒగని లంబన మృగంబు
వీర భద్రుని కృపా వీక్షణంబునఁ బున
ర్నవత్వం చరించు జెన్నపు మృగంబు
పార్వతీ హస్త పల్లవాంచితాంచిన

సురగెం(వృ) తెంకొణయ్క్ర రమ్య గంబూ
ఇట్లు నఁగ వనాంతరమున మృగవధు వెంబడి ఆ మృగంబు
ధరణీపతి బాణనిహతికిం దగులుపడఁగ
నదులు నగములు ఘనకాననములు గడచి
చెలుల గతి నేఁగె మాంద్రినీతలము నడుమ
క. ఏ తెరువున నరిగె మృగం
బే తెరువున నదులు వనములఁ గడచన్ దా
శ్రీ శైలపతి సైన్య సమా
న్యాభుం ద్వై యల్గి నె పరావినదిది నాఁటే
గీ. అచట మృగము నుబోవక యలసి నిలిచె.
నా నెలవు నారెంటి వయాంతిక వృగుల...ని
స్థల విశేషంబు దెల్పి దా ధరణీపతి
హరిణపతి మీఁద నెంతయు యలుగ గలుగు ఘాట్లి
వ. ఇట్లు అంగన గురంగంబు మీఁదఁ గురంగాంక వుడిశినొంద
క్రుపాంతరంగి తాంతరంగుండై ... దత్తెంగ
ణో తొలంబున
సీ. కడఁగి సంత్రాసించు నడవి యేనుంగుల
గండస్థలుల దానగంధములను
జెంగులు రాంచకెంజిపురాను బార్ద్దములు
ఇరవుల ఖి. వ్యాధి పరివు ళములన

విఖ్యాత చిత్రమ్ము విరులఁ దుమ్మెదలందు
జారిన ఘ్రాణదేశ సౌరభ్యములఁ
గరిమల (ప్ర) వంచుల గాలి తాఁకిన రాలి
వచ్చిన యలలరు తాల్మి పాల్గొనలను
శబరి తంబుగున య్యోషిన విలాకాంతము
వెల్లవల్లనుత్రాసుబల వచుందాని ఖండు
చల్లఁగా వీచు పవనపథ రామంత్రి దిద్ద
నదిగనుండా నువే దుకొఁగదవికాదవి.

మ. ఘటత చెలం మత్తమరాళి నృత్తనినదం బొందెంక్రమైలాఁ బుకో వా
కరుటుపంబుస్మరకేళి జాత కలనిత్యాగాంబు వే జూపాస్తైవా
వి కేబాం చైరాబి మరందసన్నాభు మదాపేన(బా) మ స్ఫులింగ గా
న కలాంపధ్వని వాన నసంబునకు నానందంబు సంధింపఁ గన్.

క. కంజాకరము మొాత్పల చ్ఛవిత
కింజల్క పరాగపటల కేశవము గుజాన్
మంజు సరోవర దేవత
మరంచి శ్లోమయఁ గెల్చెనిన వరాత్మ దనరన్.

మ. చలదిందీవరబాంధునేత్ర సముదంచ ద్భృంచరీతాలక
చెలజాతానన గంబు కంఠి బిస హస్త చి(త్ర) హాకస్తని
బువనమోహిని మరాళగామిని [illegible] భూషాలని గాంచెన్ నతు
జ్జ్వలకల్గొల [illegible]

వ. కొంచి వితతపథ పరిశ్రాంతుండును సంతోషిత స్వాంతుండును
నై, చెదరి చెదరి తన వదనంబు గనుంగొనుచుఁ గదల కున్న యెడ
జ్ఞాగున్న విశ్లేష భ్రమన్న యావసరంబున.

సీ. దీర్ఘము దీర్ఘంబులైన తిరిగట్టి మడుపులు
గడచి మ్రోలాడు కెంజడల తోడ
పింఛామరయి బిబ్బు త్రేలపై బెనవారి
డాలుఁదు నరప గడ్డంబు తోడ
ఫాలంబు వేలుందర పార్శ్వదేశంబులఁ
గెంపు గారు భరాతి పుండ్రము తోడఁ
బౌరాణంబు విడిచి కప్పుకొని వచ్చిన ఉత్త
మంబుఁ గనుఁ చిఱుగారు వస్త్రంబు తోడ
బ్రహ్మ తేజోంకితోల్లనైన బ్రహ్మవారు
విద్ద ఊరు వంక నలమురా నెలను తోడ
నగ్ని శిఖ వ్రాలి యులు వెలుగులైన కాంతి
యొడరగనొక వృద్ధముని వచ్చె నధిపు కడకు।

వ. వచ్చి వెడ వెడ దీవించి కృతాంజలియై ఫెంచి యున్న రా
జోనుంగు కార్ష్యంధుమనక, తారును స్నాపీనులు గానని విచి
వారిరంబు నంగీకరించి బొంపి।

క. ఆశ్రమ సారంగంబిది
యాశ్రితమందార దివినలఁ యుంచితని

విశాలమమునకు నది మా
కశాంతమయుఁ బూతనా మిత్రమై చరియించున్
తే. ఏమని చెప్ప నప్పు డటు లుండిన వ్వైదశ యారంజెము దా
నేమహిం తాత్రమంబునను నేఁ పురవిం బడి దస్సీనెస్సెనా
ప్రేమము చేసి యుంగ శాలఁ జెళ్లిన గళ్ళలు నె యిటూరుండగా
నెరంమనఁ బాషఁ బూవెఁ గృహ నెరుమతి నీవ్యాగరాజ శింభామలర్
క. తనతల్లులు ముని పత్నులు
తన తండ్రులు మునిజనములు తన సహజన్ముల్
ముని కన్యలు గాఁగాంచిన
మునఁ జెలఁగిన నౌకసులకు ముద్దులు గురిసెన్
వ. ఇది యొక్క నాఁ డామరవిహారార్థంబుగ కాననంబులఁగ
నవు మెయిబ్బురి దాపుసజనంబు పైర నెన్వగు గనూంగానినం
గనుచూపు మెరన వెలత బూంటంబి దారియు వచ్చి యెయు దిసి కాను
బు షొమ్వాదా ప్రాంతఁ గంటంబెత్తి కాంచరాయనంబుఁ జెయింబి
తాను లు ముమ్మసమ్మతంబున నాలూరిం పుచుండియు బెంబడు
సొం?
వడి యోరు లంబునఁ దలవారలపై దుకాశ్చు దున్న మున్న లాడి
యెయిబ్బల ఎమెంత నెలబ్బ నెలూతదా! యాని డగ్గఱి కపాలంబు
లు పుడికి గళంబుదువ్వి యవయంగంబులు నివిరి సారంగంబు
మువలాలింపుచుఁ గృహాంతరం దిశాదరంగంబులగు నఘాంతం
బుల పద్మగంబు పెక్కింబు మునిపుంగవుని పుప్పుంగవుండు —

గలంగినఁ యంతరంగంబున.

క. మెచ్చెను వీరల హృదయము
విచ్చల నా మోదఁ నడిగి యేమని శాపం
బిచ్చెద రెంతదా నాలుక
నొచ్చిన మును లనునుగి నుత వేగము నచ్చక.

సీ. భృగుని నరాసరవిల్లి వగుముని యొకఁడర్ధ్ర
సగరుల నొకఁడు భస్మముగఁ జూచె
శాంతము నొకఁడు నాశిలు మందఁగాఁ పించె
భాసుని నొకఁడు ముక్కఁ బడన దచ్చె
నహుషు నొకఁడు దాపోహనము గానె
నగజాది నొకఁడు దేవము గశపించె
రప్రంశించె యొకఁడగ్ని సర్వభక్షకుఁ జేసె
నవాయునిని నొకఁడు దంపె సఖ్య గలయు
గొంతు శిష్యులిష్ట్యముల్ కోఁ గూరాష్ట్రె నొకఁడు
మునుల మనసులు నొప్పించి యొక్కరాయి
బైసి తొలఁగిన వారింత వేసి వార
వి తర జనముల గణుతింప నెంత వారు

చ. దిరిసెపుఁబువ్వు కంటెను మతింపఁగ మెత్తన బాలచిత్తముల్
వెరల యిటు గాంత వారి యిలు సన్నికొలల కంటెను వేఁడి నాలుకల్
దొరసినఁ గూలఁ దెంతయు దూరు [illegible]

కరుణ వహించిరే మునులు కల్గు దురల్పుల (శ్రీ) వ్యాప్తిఁ బట్టువే

గీ. కుడిచి మోర్చుంచి యుఱక యున్న ఘనుఁడవైన
వేఁట యేనేల వచ్చితి విపిన మునకు
వచ్చుఁ గాకేమి దుష్ట సత్త్వముల జంపి
యేల తని యలత వచ్చితి నిద్ర బాధిని

వ. విధి కృతం బెట్లున్నఁ గా నున్నదా కాకేమి యని యిట్లు తన మతి చిత్తం
బై యిట్లు నృపోత్తముండు తాపసోత్తము పదంబులకు ము
దంబొదవఁ బ్రణామంబు చేసి తత్కరుణా వీక్షణంబుల బంధంబు
గాఁ బొంచి యింతటి యంతఃపురంబుల గాన్పులం దపస్వికులంబు గాంచె యెను
దుర్వ్యసనంబున మృగయా విహారంబునకుఁ గడంగిన దిదెపు
సింహ శరభ సైరిభ ద్వీపి ద్విపాది దుష్టమృగంబులు నాశ్రయంబు
లను నద్రి స్థగాథ గుహలును నరిష్టంబు నైన మున్న నవలి
పల్లవ నూతనంబులైన యంగించిన వాని పుత్రికలు సైనిర్ధయ
లన మృష్టిబున, మదభరోత్థంత ఘోరవారావ భైరవంబును
శరభ సైరిభ ధ్వాన భయదంబును, ప్రచండ దావదహన (ప) తాండవం
బింతా కాండ చలిత గర్భ సర్పాద్రీ తంబును, సముల్లసత్ఖల్లాతకోపా
కార నికృష్ట కలితంబును, నుద్ధత స్తబ్ధ రోమహర్షణ నిష్ఠుర
ఘుర ఘుర నినాదోద్ధూత పక్షి విహంగంబును, దుర్వహ దర్పితర క్షితరంబు
మునైన యరణ్యంబున వేఁటలాడుచు వచ్చి యిది యిట్లు (శ్రీ) ఘనము
గంభీర యెటుంగక నరుంగ వింతి యుండ వర్ణింపఁ గా నిర్లఘుంబై

వేంటాడి యేఁల యిట్టి తినియజ్ఞానంబు సహింపవలయు ననివం
బోధము జేస్న నియగు మునిం ముందు నరేం(ద్ర) నాలోకించి:

క. జననాథ! దుష్టమృగము
ద్ధన వెంబు నరింపంగ నీ వరణ్యంబున నౌఁ
జనుదెంచుటంత రవలెన్.
వనవంబుల నె ఊఁగలదు. మనివాఁగల్లుష్ట మగలదె!

సీ. దీని నా(శ్రి)మ మృగమవితేవి యుత్త్రేవు
వచ్చు లెఊఁగుదు వంవనిశ్! వలదు భయ్యాము
వైరి వర్గ్ నఁదమ్ము వంశవర్గ్ నఁదము
కీర్తి ఘనస్వఁదవు నీకెంత తెలు గలదె?

ఉ. పత్నియె నైకపూంజ్యఁదవ సత్యయుతుండవు నీవు వరంపుకా
శీర్షదనంబు నంగను(మ)నిష్టన పూర్వసపర్వనాయకాం
తర్వసంన్యైన నీయలనాఁ గూఁడాతఁబు ఢం రళ్ళు [illegible] నాదినీ
యు ర్వరఁ చి(త్ర) వక్రి పద వెయిందు నంవు (ష్ణు)ని సప్ప రి(తు)[illegible].

క. ఈ వరంవినీ తరంగిణి
నీ వును గా నింతనుండి క్షితి నాయనని.
స్వేమత పారాణి ధి కన్యావు
వరము నితపయంము నా(శ్రి) వరం బివి యియ్యఁ బొల్.

సీ. మును నులు విత్తసానముంబు దీర్ఘ యెందలన్
(న)
నాసార ముంల నం[illegible] నదియుల వెలుగు

మౌని జనంబను హేమనంబు దీర్చక
మృగ శాబకము దర్భ మేయు వేళలను
సంయమీంద్రు లశిష్యాళి నలు చెప్పింపక
(ప) సవంబున నుండె జీవము సరవి వేళలను
బాలికాంతస్త్రీలు ఫలాహార తృప్తులగాక
కోరంబు పంటకికై జేర వేళలను
నవసి జనములను తిమం(త) జప మేలు దాగి
తెప్పు మిరుండగ పిత్ర శిక్షా వశ మేలు లంది
గ్రామ వధంబున గల విహంగము కేలలంబు
తత్తరము నొందినారు వారొత్తు వెలుగు
సీ. వృద్ధసింహము నను విహారింప తొండంబు
మైదండ గాని చుట్టు గంధగజము
వృవి తాలత్ర యుండిన పాదరింటి లూని కి
బురి బొండ్రు తాగఫ్రు గాం షెవ్రు వారికి
నగరాంబు క్రొన నాళ్ల శిరము దుప్పిగ గంజెత్తి
కనువెంట్లు సుఖిని (చ) గంధకంబు
సింహ కి కెంరంబు బెరవచ్చిన వింత
వౌత చన్నిచ్చు హరింత తరిదరి
నెలు తలాడు పంచెరలందు నెనసి పిల్ల
నెమ్మి బురి విచ్చిని విడి పింఛమ్ము విశు.

ఖ్యం బొగతన్నకనొ ఢింయుఁ బూరినవుది
యొనఘ! తత్త్వ ముసీంద్ర పుణ్యశ్రీ మవమున.

మ. పవనుం డావులతిగంధము మచ్చి నుచుఁ బైపై వచ్చె నాసాపుటీ
వివరప్రీతి గఢా స్వాదింపుము చతుర్వ్యాఖ్యాత్రముం ద్రాభ్యనల్
నవి యింటి బూరెలు యుల్లానాలు వయిల నాతర్పింపు వీక్షింపు వ
చ్చె వియల ద్విధితె పెయింపు ధూపవతి లతికాకీవయంత చిపాంపువుల్

వ. సంయమీంద్రులు నరేంద్ర! నీవిచటికి వచ్చుటు సమదివ్యజ్ఞానం
బున నెఱింగి యున్నవారు: నీవె ఉంగవిందౌని తౌని పావనత యగు
యుక్తైశ్వర్యార్చి ప్రద్యోతంబును, గలుగుతర్పణంబును నగు తాప
సదర్శనంబుం బొసి పావను ని యిలువుని వరుండుని చెప్పం జని
రెం. నృపవరుండును నచ్చటనుండి యరణ్యంబెక్కి చనుచు యిబచేత
బుగామింజేసి తౌరువాంవి తీరంబున నునిచి శిలాపనాదిసా
ధనంబులు సారథి చేతికిచ్చి తౌవనంబునం బరమ పావనంబ
గు తపోవనంబు సొచ్చి.

సీ. శుకగర్భ తాలు గబ్యతవులై నివ్వరి
పెరుగింద ఁజేదరిన పాదపములు
తలలకు గాంర తాల యిలు నరాతు నందాలఁ
బవురంబె మెలువు పాపాల తలములు
నిబిధ వల్లుల శిఖా నిష్పందరేఖల
తారులుంగల శిలాతయు పదపములు

దమవే నలూరసి త్రాంచు మను ష్యులరిగిన
భక్త యుపమునకు బెంచ విం పనివ్వాగమునకు
గతియై నెత్తిస్వ వెల్లిత్రి నక్షత్రు బెరించు
ప్రజల వారికెలు జింకా పిల్లలు మ్రాగెందా
పారద కేవ్యులు నాసత్రోపులు నర గదుపు
గర్భిల్లు తెలిని శరణ యరాడ నేక్షాల వల్ల నాంగ

శా. వేదాంద్యోప నషైన రాచిలుకల్ వేదాంత విపనాంపల్
పాదంబి ష్యులకై యిరు శాఖి కలై బృష్ట్యించెను గాంధుగా
స్వాదేశించి చుష్పరాజల పట్లో పదార్థ ... త్రోగ ... లల్ పాటన్
నాదంబుంద బినాకి ... ను వల్లోల్ నందాగకై ... రమ్మనెన్

చ. చననెదనం తెలంగు దిభుజంబు దరంగ గారాంగి ... పతం
బునగ దూల జైత్యాది పొందు పంద పొదన మిశ్రులు ... స్థలం
మెనర పనెలం జిత్వ ... యుగుయుగ్మ ... గాంపే
గెలవకైలని యాశ్వందద ... గన రాజిది ... లఖ్

మ. అని నాశ్వనుపదంబు ... గర్భాన ... సంధ్యా ... కై
వినగా ... యుం వద ... రావే యుంచు రారాగదే
యున నారాయణ యునివృత్తిపై ... నవయునే యుం జాల ... గా
తెని యూరా ... వయునే యు ... సమ ద్వావం ...

క. ఆమూం ల లల కింపుపు
భూమీశుడు ... పరదావులు బని యధరం

గా॥ మయుని దీపము లనఁజెను

వా॥ మఱాంతక్ష్యమ్ము గుఱిఁచియూచి వారలలోన్

శా॥ చంచత్పల్లవ కోమలాంగులతరత్సంపూర్ణచంద్రానన
స్పంచద్బృందన గంధి గంధగజయానల్ చిత్రవాహాస్తనిర్
గించి స్తభ్యఁదటిల్లతావిలసితాంగింబద్మపత్రాక్షి వీ
క్షించెన్ రాజుశకుంతలేంద్వమధురతరశ్రేణోలసత్ప్రణతుల్

సీ॥ దర్పకు రాజ్యంబు దలసరాపవెత్తిన
బంగారు బొనఁటి వంబవయ్యనంగ
రతిపుష్పధనువుల వివారమునకాఁచె తులఁ
బట్టియాడెడు నిష్టపండ్లనంగ
రేయి వెన్నెల నాఁటి రేయెండయుదయింప
బెదరు చకోరంపుఁబిల్లలనఁగ
శృంగార సరసి రాజీవకాననమున
విచ్చిన వన కారవిందమనఁగ
నారిలో యగమును జనుదోయి మెయిప్పువిప్పు
కొన్నఁగవనె మొగంబునం తేంతనెనుపఁ
గౌను కమయు చెసె భూపాల కాంతమదికి
వెప్పులలో మౌర్విర సీమ తపసివేమ॥

మ॥ అప్పుడప్పుడమిందు విస్మయము యుత్తంబుగా చిత్తంబున నత్తరుస్త్రీ

మత్తకాశిని నవలోకించి తన మనంబున.

సీ. సురకన్య గాఁబోలు సురతనైపుణి యయ్యెనే
రేవత్కి చెప్పు లాలించుటెట్లు
పుత్తడి గాఁబోలు పుత్తడి యయ్యెనే
మాంసగతుల నడయాడుటెట్లు
వనలక్ష్మి గాఁబోలు వనలక్ష్మి యయ్యెనే
[గుబ్బ వల్లలంబులు గల్గుటెట్లు ?]
రతిదేవి గాఁబోలు రతిదేవి యయ్యెనే
మరురాజుఁ (బెడఁబాసి మచ్చు) టెట్లు
3 నృత్యగన మిలాంఛ్ఛితమౌ సురకన్య గాదు
నడచి యాడెడు గాన పుత్తడియుఁ గాదు
లలిఁద పక్షి వర్షమున వనలక్ష్మి గాదు
(ప్ర)సవశర మిత్రమైన దిరతియుఁ గాదు.

వ. మానవ మానవతి యగు కావలయుంగాక దేవకామిని యగు
టెయ్యెదాని నన్య నవలోకించి యంతర్గతంబు నాండెల. కాకుం
డెనేని యరసెదిస్త్రీ సల్లాపంబు లుత్పన్నించి యలరకుండుల
గావున నెంకైదికన్యా మనుజుగుపడి యుండి యవలోకింపవ
లయుననిన నడుమ నేగి మాలంబున దాఁగి తన కెడు
మాపుండెన యవసరంబున.

క. ఖండలు కేరమ్ములఁ గాని యుర:

వెండాప్త్రేటు పెల్లవము చెక్కు వేడు కట్టెం నర
దం:ద త:రపసేవనంబుల
నందన నాని సేయుచును సంభ్రమ వంతిలక్ష్మి

క| శ్రీనసూయయు నిగుడ బనన
ఉర్వినసూయలంగడ బవధి(క) యొంవదబనన
ఉర్విన సూయ (తి) యంవద మును
కొనవే గిరిశాలు తెరా కమంతలవనగ్

సీ| చిరుజాపల్లవములు వా స్తాంగుళంబులు
గెంజాయు దము లాన (గ్గి) ఖసేయు
దెలి వింబాదు మొగ్గలు విమలదంతంబులు
జాలు వంబుద మలాన గలసి వెలయు
బిరు వంపు గుబ్బలు (బు) న్నని పాలిండ్లు
మెవ్వంబుల మలాన నమాక్రితాన నగ
జెందు తాని యుఖలను జైమబెత్తలయలను
సోత్తి దమలాన బిత్తరింప
లలిత పుష్పిత జంగము లవికేవ్రాల
వల్లికా వృత్తలయలలయటు
జలవముచ్చా యలకడుం తలచెం (కు) వదన
చారుతర మైన వణు బూన జనవిష్ణుండు

వ| దిరిసెనపు బువ్వు కంటి గణించు గమొత్త నై తె నుడిగెను

తరుణికి నెట్టి కైతంపురి లతాంతర సేచన వర్ణాంబరింపఁ గాఁ
గరుణా యొకింత వెవ తెలిత ట్టి ఘనెం(ద్ర)ుడు వరా లు వెల్లి
పరిపాలి లయుం గడెన కలు చాదుల వెఁ చారవుం గలంబున్.

క. చందనంబునఁ బుష్పం(బు) లందన మున(
బరిమళంబు లెక్కలూ లీ కలు ఫలము ల్పైరాతి
రతి మనోహర వెన్న యింపు రుచియ మున
నరయ నరి గంటి గాని యిటు వెలివ నంబు

వ. ఈలతాం తత్స్యేత పన్నీ వర్ణంబులు పూని యున్నవి నేరవు
దాఁకవు బహు శరీర కాంతి సౌందర్య సౌభాగ్యంబు వలన రాజ సం
బు నష్ట ఆపంబును (వర్గంబును) తెవ యుఖ నింపుఁ బుతిం బరక
(వ్రా)కాశంబు బట్టుచున్న యది. నీని కెద్ది కలితంబుగా (బ్ర)హ్మ వేసెరా
వి శేషంబు వేశంబునం గాన రాం దది యిట్లుండె.

తే. సందియము మెల యావి తేఁబ సారస లోచన రాజ పుత్రి నా
డెందము వేని కెన్నెల బడిం జనవేరదు నిక్కవంబు, ...
భ్రంద మలు నందు సంశయ విచార పదంబును నెట్టి వస్తు సే
మండ ముచిత్తవృత్తుల (ప) మారణము లుత్తమమైన వారికిన్.

ఉ. పౌరవ వంశ సంభవు(డు) పావన చిత్త విధంబు లన్నకాం
తారతి కిం(చి) మోద బరితంబులు గావు (ప) కెంపు వెలుందనా.
ద్వారుణి సంచరించి నను దామధ బరువాపరంబు దప్పినన్.
వారిధు లింకెనన్ మఱి ది. వానరుఖం(డ్ర)లు తప్పు (లన్ను)ం జేనే.

క. కానీ సంశయమెల్లను
వహానీం బరి పొంటి వీరి వంటలవలెనే
లభానున్న రాగి వెలుపలం (
గాంధంగా వచ్చు ధ్యాంతత్వయమునే

గీ. వినులకుం బంధువులుగాంగ వీరి వాంటు
లాలించె దటగాం తవి యక్షిప్పుం జూంచె
నంత నెంత తెలిసి వచ్చు శకుంతలా వల
భ్రాంబు జి వంచుడు మనసరిన దూలుం తనెంచి

క. వరమునం బలు మరునామధు
వరమున్నదల్పనది నె వెళ్ళు గవులవి చువవింతిం
గరమువ డం కుబురజని
కేరవము ఖి లలన సరాయుం జూంచి కడుదివతమెరాక్.

ఉ. ఈయంవి పాతవేసి ఆలుగ నెక్కడి నుండి వెయవచ్చుమెం వుల్లె
రాయిడి మౌయిలుబరన్నది శరంబుల బోర్కి పినం బూవదన్నరా
తెరా యింజనె శ్రీనె నె అలంగుదల్ పిరుంవాడికి నిరుజ్వాయింగ
నా మెడ నుండి వచ్చు భవదానన గంధవము నాస్వదింపంగనే.

వ. శ్రీ వదనం దీవరవయుం బాలించె నదియుం బ్రస్థానముత్తంబుగాం
భావదత్తి న్నవి యుంచె నక్షిమయులుకుం ఖండిలెబి నె వెళ్ళావుల్లైం
దవివైక్ దానిం దారంగం జ్యోష్పుటను హాస్తం బెత్తి వారించె దా
నవ్వునం బుర్రరు వాసా వృద్ధదాపు వలువయి స్వాదెదనీ చెలికి

గీ. కమల రుచి నీవుఖాబ్జిమం స్తవములు బాణి
పద్మినీ బుద్ధి నీయశి ష్వాంసి పొావ
దవి వెలుంగని నీవె ఉంగు దు వనఁ గవి భూదు
శెలవ మోం వలన (బ్రా) మతించు తేఁ బోఁ బూఁచి.

మ. వనితం జంబదపాంగఁ జేసి (నె?) నను గ్రొవల్లుట్లు బ్రంతే కవం
తనమం జెప్పి ది భాంగి నెయ్యిఁ జె విచెంతక్ వెంతా యయుబ్బ్ వెళ్ళ వె
ళ్ళన వెరావిక్ రతిసాక్షిసం పదలు గొల్లల్గాంటి ధన్యుండవీ
వనభూ! తుమ్మెద నైను వెళ్ళదితి తత్త్వన్వేష వయం శోయుబ్బ్

వ. ఇ విమలసు ద్వారపాలకుండనైన నేను కంతాంతలం కితచిత్తుండనై
యుండ, మా విమల మధుపతుదినుండవీవు విశ్వంభరం గాంతవ
పంకజ వదనం జివి గాంచితివి. చండాలభర్తృపుణ్యుండను, విశ్వం
భరాభర్త యిపుణ్యుండను నయ్యెఁగదా యీ వసుధ నా మంచ
లోకంబు నాక్షేపించుచు నాడు పల్లవాధరల సల్లాపంబులు చెవు
లు చల్లఁగా విను చు నుల్లంబున భారం వల్లభుండు చప్పుడునే
యుండె నప్పుడు శకుంతల ~~[illegible]~~ వి (స)స్తకాంతలయు, విధ్వస్త
ధైర్యయు, విన్యస్త సాధ్వస యయునై యానమాయింపు యిం వదలు
నవలోకించి.

గీ. ఏమి వచెవ నితొల యెరవు నేయ
వింత వారైన వెలుయాల కింత ఠకాల
పెలి ఇంవే మృగాలు తాం వరే పెలి ఇ మెత్తి

మమతం విడువత మూన్నరే మధుప భాంధ.

క. నేఁ జనిన చోటి కెల్లను
దాఁ జనుదెంచుచును మరలఁ జనుఁ జూడంగా
మోఁ జేతు వెల్లగి జెగిజి
గాఁ జేసెన వెలుగవి మ్రుంజ్గ గాఁ దిన ఖాంగి

గీ. వివరమెల్ల నరింప బ్రాందులు వేలుగాని
పాతియెం వెయక్కటి మనసూ బద్ధాక్షులంత!
పాంపరే నాకు నియ్యోతీ బంధ యనిన
జెట్టు కాంలకు వారలు చెల్లు లవణారాధ.

ఉ. ఇంతి వశ్వస్త్రినృకల వెమన మర్త్యల మతిబాధ భూ
కాంతుడు వాని భ్రాతి ప్రజఁ గాంవను జోవను గర్తగానదు
ష్యంతున కైవడి చెప్పెదము సాధుజనార్తి వారుండతండు దు
ర్దాంతుని నిర్భరింగె డపి తావారపుంజె లసాలజె ట్టెలుగ్

వ. రాజు సన్నిధికిం బెలాంకొడవని నగవులను రెండు మూఁడు వదం
బులరిగిన ననసూయ (పి) యం వదలవెంట నాతోఁ జంబునెయు
డు శకుంతలయుంగ ద్వెవయర్చి వసరంబున భూవల్లభాం దప్పు
సు
ల్ల పాంధురలగనుంగొని విలంవ్యజంబున నీరాజవదనలం
(శ) మసదనంబునకుఁ జనకపుండనె డిగించుకెనవిది యవసరం
బవి మాత్రని బాటలు విడచి జవని తపాయించట్టిన బూడమరాంపు
బవోఖులరాపి పెట్టంగున వంలుంవలకడి యున్న తా నన్నవినఖారు
వలకు

లోచనుల గోచరుండై నిలిచి పెలుపతుం డొందనుండు. తపస్వి
కన్యలకు మీకు నాకులుం బూనర్చిన దుశ్చరిత్రుండశ్వేదు ధాని
నాశ్ఞాపించెదనన సుధామధురంబులగు నతని వాక్యంబు
లాకర్ణించి తనుఁ గొనునెడ.

సీ. వస్త్రాంత వాసిన వరణీ మీసలున్నట్ల
డెంగడు శేఖంబు నించి వెలుగవయు వెలుయఁ
గిరి త్రివ్య సాగ బోకుల మేఁదఁబు మ్మెద
లున్నలాంగునఁ బెద్దకన్నుల మర
నాజాను దీర్ఘంబులైన బాహువుల పెంపు
శేషభోగాకృతిఁ జెలువ మొందఁ
బిడికింపఁగ వచ్చు నడిమి యెప్పిద మయ్యో
మురవయు శాస్త్రంబు సిరి వహింప
నారదము ఘూర్ణంబు పెం పవహరింప
గగనమున నుండి వేల్ప నక్షాండములను
నదరిపాటు గదిగిన బలయండూ దనఁగఁ
జాలినదృష్టిత మెసఁగె దుష్యంతమూర్తి.

వ. ఇట్లు పాదమురూపిన నృపాలుబం నాకార తేజోవిశేషంబుల
భావించి జయుంతుండో కింతుండో నలకూబరుండో యిట్టి
లేకి దివ్యపురుషుడి కార్యార్థంబై చాయుని యదృశ్యత్వంబున
భయంబును వనంబున కేంచె నంత శకుంతల తపధిగమనం

నిశ్చయించి యతని కులనామధేయంబులు దెలిసికొని యవల యు
నతి యువసుర యాగ(ప్రి)యార్యం వదలు రాజువదసార వింధంబుం
విలోకించి.

ఉ. ఛత్త్రిధ్వజాంకిత వన్యజగతీశ్వర లక్షణలక్షితంబు ని
చ్చస్రని మేను దీర్ఘభుజశాఖలుఁ దేజము మూఁజిర్ణనే యుగ
నిక్కడి కాంతి వచ్చెలుకప నె యిచ్చిది గారణం మంత పెట్టు ని
నిక్కపయుతొప్పు మన్న ధరణీపతి సత్త్వబారి (ప్ర)ఁ దాంత్మలారా.

క. వారక యనేత్రావచనము
నారద వేదము వనఁగనుచి నంబు(డ)లఁ బుంఖాళ్లి?
ద్వారద్వ్రావయు లెంపులవయుని
దారికలకు బాంగ వెలు ధర్మవ్యతిగాంగ్.

వ. ఇవ్విధంబున వారలు తెరంనేను దృష్టించుండ. కాంతారం
బున దుష్టమృగంబుల మర్దించుటకునై వేటలు వచ్చిమాంతని
శిరంబునఁ బతివాడంబు నిలిపి కేల్పట్టిన పెరు పలుకి నవుస్త్రంబు
పాదప్రపంచ వస్త్ర(ప్రస్త్ర)యు బ్రాటు నాడన్న కాలు పంకజము యెబ్బం
టి నాక(శ్రో)శించు వేయార్తనాదంబు విని యిరుగలదెంబరనప్పుటి
కి మనరస పల్లవంబున్నై యున్నయలవి యనె యిల్లనిల్లి
వ శబ్దం తలంగనరం నాలుసుమండ నెబ్బాటు.

శా. ఆ కాంతా తిలకంబు చెన్నగవల్లి, నందాంద లోవరాంఖావు
స్మూకంబ్లె పాదకమ్ము నుత్తా కేఁ జై భాషాభిసంధిల్ల నా

క్షా కాంతా పేటరి పెంపు వేడ్క బాయగానము లంటి తల్లిరిపుఁడుఁ జూనతా
నా తల్లిం బెట్ట మనె లాజి బాంధ గుణాం సాం పాటు కార లేంకాం రఘుకులున్

క. భాన వభావ పుష్పభాస
  చెప్పి వద్దిర వను తన్మయత్వము చెలువం.
  దేవేం(ద్ర) తనయుఁ సద్భావు
  నావిభుఁ గనుఁగొను నుపలు సంద్రే. నని మిదునదృష్టిన్.

చ. కాలుఁడికి నిట్టి కార్యముల శకుంతలు బాలుఁడన్న పాలుఁ డెందమున్
  నలుపు నుదిట్టునైన నీవనద్భుత లావణ్య లావణ్యభావున్
  శిలలవు లక్ష్మి నా తుకొన్న పారభ లాబుధమునన్ మనమ(వ)తం
  బాలు దగులంగ నాటుంటానెఁ బుష్పధనుర్ధరుఁడె యిట్టు తలంపున్.

క. వారి తల్లై పరి దవ్వుల
  మేని తల్లై భావ భవుని మొలి దరం(ం)పుల తల్లున్
  పారి తల్లై యిలుభూమి తల
  మూని తల యిబులఁ దాఁకె మొలిగిన్ పుష్పాంపుల్.

ఉ. బాలతి(వితే)/బాలు పులుర్ దర దరి పారలను బలం పులు నాండెంతోళ్ళ పైఁ
  గెలిచెనం జెనం గఁ గను(గ్రే)వలి నవ్వుచు విశ్వ యుద్ధమున్
  వారి తప్పు పుష్పఁ దర్పు విరియమఁ తలఁ బాలఁగ వితల్లి బాపము
  నేలన మబ్బి మెయిదాంబ గెదిలిన వా(ప్పు)ఁ దుప పుస్తాపముల్

గీ. కామునఁ దనెదు పెట్టిలు తాఁ ద్వై(పై)యిలు వలను రాఁగ
  ను విదతెలువ పునెడు నాం దవయువలు

వసుమతీశ చిత్త వశ్యకరేంద్రంబు
వడి దొలఁగని మగువ వెంబడి దయ్యె.
క. ఇత్తె అంగుదల దాఁ దపోరతికర నిర్ణిద్ర దేశము సాంప్రతంబై యుండెఁ
నందనం కరుంఠాలా వికుంఠల తనము నంబున.
చ. విరుల శరంబు నుం జెఱుకు విల్లును బూనఁడు గాని విదేహ నా
మరుఁడు మరుల్ జయోన్నతుల వేఁన వపేశ పసంబు పళ్లవా
ధరలకుఁ జెల్లు దింక విదితంబుగ నీతనిఁ జూచి రేని నా
తరుణికి తండ్రి గారు ర్జ్యు నడి దర్పకు నెల్లెడ యుంటు బంటు గోఁ.
గీ. యక్షనందన రాజ్యంబు వాస్తేకరము
పొంత శాస్త్రి రూపంబు బతికి వెంబు
విపుమహాశయిని రూపంబు వినిమయంబు
ధరణి నీ రాజు బంటు స్త్రీ పాదత్రయము.
వ. ఇతండు (పి) యుం గాంగ గంభీర స్వాతి తేజస్విమె వృత్తి యుక్తం.
యుని బింబాధరాంగనలు లేనవు మస్తకుల స్పశి వరాశసపాఠా
ననసూయ (పి) యుం పదటుబి రాజ విశిష్ట యుత్న ప్రాండెత్న
దబాఁటే ద వెల నిర్వేదపడి యున్న దాన వర్ణప్రాప్తింబు లా
సంగవల యుఁ బగ్రశాల కలి తృప్తి చివ వృత్త నర వృత్తి నరవృత్త
వృత్తికెఱని కాదృష్టని పారయు యుచ్చుట సర్వంబును సంపాదించి సంబు
నే యుంచి భూపాలహిత నెంకై క్షపంబు తెంచిన
క. అంతే వాసి యునాండు.

ష్టాంతమునఁ గని యుండెను యతిథి సత్కారమున్
కెంతయు భక్తి యొనర్చుచ.
కుంతల పుత్రెంచెఁ దాఁడు కెను నిరతమ్మునమ్మున్.
గీ. వేగ విచ్చేయుమనిన నావి(పు) తోడ
ననఘు డుండెను కుంతల యునర్ఁగనె వ్వ
రేత పస్విని (వ) తమెడ్డి యొట్టి చోట్ల
యుర యు కొంతుల చే చూంచి యునుచుచి తంబు.
క. ఆన పుడు భూపాల తప
స్విని గాదా యుంతి భువనపె ప్పెంద గుఁ త
రావ్విని కుంతు రా యు పునస్సై
వు ని వు స్వుఁడు సాకు తీర్థ యుష్మనుం బానుయుర్.
వ. అతిథి సత్కారంబు నవ్వి నా కెర్చి యునవి యు వింబున నంతరా
తరంబు కె జెంగి యూడ్చేల కు సపర్యలనే యయుంబుండువనిన న
తని పదనంబు పెట్టి కొంచి యయార్థ్యే రౌమండలు కెర్చ్యావు వారలు
నం(ద్రుం)జుతని కి నప్పులాభాం చెప్పుగ తగె నది యుల దప్పు తంబు
వినవలయు ననిన
క. వింతేని యుఁగల దీవ్ర
త్తాంతము వీరలసి నారా లంలు చెందు పద
శాలించి కోరి యుంపుఁ హితలు.
సాంత నకుంతలయొయు నర్ఘ్యనా తీర్థంబున్

౩. తదయుం చల దవిన నే వింటు
బడాని న యింది వేదు కాంక్షిప వయునిం దినక
పటీ తా మనించి నత్రి మ వేసి
కృదవి ను పింపు ఘన న తడు భ్రాసు రఘరి తో

౪. మధ్వి వలు లుంత్రపాల కంభ వయిన నీ వమనంబు వరాం తల నలుంధు
నిరులంబు. తస్త్రాత్రి ఘంబు యిబ్రాత్ర వుంబునం చెప్పె దిడుత్తా.
వద్దానుండవై బిత్త గింత్ర వయు.

సీ. మని వనోం వెరావాన వలుక్తినటినాంట్యు
రంగుంబు లగు వెం వు క్ష్యం గవయుల ను
గన తాబ్బు క్షైరవ కల్హార సారభిరా
ద్వారంబుల గుజిలం బ్రారవయుల ను
గోదా రతి శత్రుంత కిన్నరీ పరిచిత
స్నేహంబులగుగల వలగెవర వయుల ను
గుంజి న్నకా విని వంజుల వంజి లే
పుంజం బుల గు ల తా కుంజ వయుల ను
నలరి పెంపాం దు బూర్లా సరాం బు నిభుల
న దు వు దరణి వరా న దండం బున్నా వి
దేవ తాత్మ కృతా దైశ దిక్షి భూరాష
పుణ్య నిల యుంబు నీ వరద భూరాభరంబు.
ఎంచి నుతిం పశక్యవెం వేదాంతశ్రాగు నంతటి హానిక్షైన ర

త్యంచిత రేఖాంచిత క్షమ నిరస్త సమస్త రమేంధకారలోకున్
గాంగ జనకుం బతాయువని కొలుచుత. వారి దూరాం తరాళాని
ర్గతించిత దేవతాభిముఖ పాండిత మయూలముల శీతశైలముల్.
కం. భూధరము వెల్లఁ దనువత్సము గనునట్లఁ
బ్రాదు స్రావాలూప దిష్ట్వమై ధరిణీప్రవీల
నఖిలరత్నోషధులను జన్నవిసి పిదికె
నమరశైలంబు దోగ్ధగా నవని సురభి॥
ఉ. వారని మంచుకొండఁ బాదిని వచ్చిన హాయిన చెప్పు మానినీ
భూరిన శృంగ ముక్తవరము పొల్పుగు ముత్తెపుఁ బాలుపెట్టఁగాఁ
దారలు మెరిసి కాంతురు సంతర్పితసరి పానసేవలుం
నీరతి రాజుల(ద్రి) వనవీధుల సింగపు వేటలాడుచున్.
ఉ. మానము దప్పుకుండ వనవాసదరీముఖ సాయువాసపా
లానిల పూర్ణరంధ్ర వినయంబులు కేతరాజ వెలలయ్యెగా
నా నగరాజు కిన్నరుల మెచ్చి తగానవినోద వేళలన్.
దానె కవాసి కాదు వనెద క్షేత్ర గనాల్గాన జేయుచానవముల్.
తే. ధరణి ధరసాను తటములు
పరిమళవంతములునై యిలుఁ బాయుతె మెపుడున్
గరికం దాయిన నిష్ఫలత
సరళ క్షీర (ప) సూత ప్రారభ్ధ లవాలీన్.
ఉ. బంగరు బాలుగా హిమముపై రినయగ్ని తెంచిన దుర్గవేదా

[illegible] తృంగ కేళీ కుచాలస వధూటీ తురగాంఘ్రులు సంచరింపు చెలా
నంగుళి పార్శ్వ భాగముల కౌక్షి యొదుగ్గర్భిన గాని యొత్త్యేశిఖ
శృంగలు మాడి మందగమనంబున కాంచగనౌ. రసా యనుమౌ.

సీ. ఏ దేవి నఖరాంచలు బిందు రేఖల భంగిఁ
శ్రీవహించు నెందు కౌ రసా దపిరిఁ
గొమరెంచు నే దేవి కుశవంధనర్ఘ
ప్లవిత శంకర రూప లలిత వధ్రు.
ఏ దేవి యురంచు బ్రహ్మాదు శిధనిజన తా.
వృత్తిఁ బాల్యరు కల్ప విరచు వేళ
జనియించు నే దేవి శాంభవి విలసన
శ్రీ శతాంశ ము నక్షి శింపనష్టి
తన్ను సన్నల నే దేవి తరచజరించు
రఖిల దిక్పాల శిరద్ర్యాంత పాలితంబయిన
లంమ వాల దేవి వృత్తి తయమొత్వ్యా గరంత్రి
నె ల్టి తప వరాభరించె నాణి కోవన నంబు.

వ. ఇట్లనన్య సామాన్య సౌభాగ్య పిత్ర్యవ త్నై భవంబుల జగన్నుతంబు
గు నమ్మహానైలంబునుపాంతంబున సర్వర్త్తు కిసలయు(పు)న వఫ
లభర(వ) కాంతమందితంబగు కానాంతరంబునఁ బుండరీక నైర
ఘొంత్య లఘుండు సంపన్నంబగు జలబాకర సమీపంబున నొక్కచక్కె
బాసి తలా(పు) దేశంబున.

సీ. పంచాక్షరీమంత్ర పఠ వేదోపనిషదర్థ
వాసనా సురక్షయె వ్వాని బుద్ధి
శ్రుతి పాఠ వ్రాంత పాణ్యాతి ముఖ స్తుతులనే
వదనవెనెవ్వఁడు నవస్వర్గ సృష్టి
బాహుజుండ యెవ్వఁ దపశ్శక్తి నెవ్వఁడు
శివమ్ము ప్రియమ్మైయు క్షేత్ర శిఖర దేవుఁ
బందె వెలాడి దివంబుఁ బంచ యుప్పొంచెని
శాంత నెవ్వఁడు వారీశ్వంబు నకును
గీ. నమ్మ వన్నేత్యంబు సకలలోకైకవినుతు
డార్వ శేయుని తాడి మందారలాతాడు
నిష్ఠ తెలా మూత వాశ్చర్య నియమ వర్తిఁ
దపము నకు నుండె నంబికావద్ధుని (గొల్చి)
మ. పద్మబి సంజాతు జతుల భాస్వర తేజుడు గాంధి సూనుఁడా
శ్వాధ్య ముతిఁ దపోని యమ సంగతి నాంది సమయుల్లాస న్యానః
సత్య ము నందు నిందు ధరుశ్శైలను తోదృవు భోగి కంకణాంకే
బద్ధ్య నిశాచ రాంతకుఁ (గృ)పానిధి నిత్యయుష న్ని మత్తుఁడై.
మ. ఇవమూర్గ గంధుపలిక జలంబుననుసల్పొంద వృషంగాంబు వే
షపుల బిందు మపాగ్యమంద్వ్రయమున పర్చా వేళల్ దప్పు
క్షితి తావంబులు వేనిబెట్టుబడయల్. శాకావనుం శ్రీయెల్లఁ బుం
డవుఁ జింతింపుము నిప్పు చేసె దపముల్ తాత్పర్య శైలంబులన్.

౭౧(౨). గీ. మానసాంబుజ కర్ణికా మధ్యమునను
గొన్ని దినములు శశి వెలిఁగెడు ఘటాత్మ యపి.
పిండి గాండ్ర (త్రి) గాండ్ర భావము ఘటించి
భాను శశి మార్గములు గట్టు వెలుపిత గను.

శా. శీలంబు మధ్యము నాళి నాభి మణి గాఢంబు నొప్పాలా వెక్కి యిల
త్రైలంబై యొగఁ బట్టికి బిగ్గ దనవిఖ్యాతంబైంది యుండున్న యలా
పాతాళమే యిం ద్యుతి మండలంబు గరగింపన్ దప్పు ద్వారా సాగ మూర్
ములాలం గూర్చి పాపో తెన్నె దెయిపన్ మూర్ధ్ని బాషె తంబునన్.

క. నరువడి దిరిగె డుఖాంశ్లి
తెరువుల వెడ నంతరరులఁదె జపి తనుననిన్
బరువులు వెట్టెడు తమ తమ
యుర్వులు గెలుపడరి పడిరి యెల్లనెలతారక్.

మ. వశవైభవ ప్రశ్నపు నాడి యందు పవనద్వంద్వంబు వర్తింపఁగా
దశనాదంబులు సంభావించి వెలరయుర్ దానర్ సదానందముక్తి
యింశనా యుంనే లపేట యర్ మంజియుద్రైనచ్ద్వైన్నవుల్లోనయా
శశిఖాలుంబునను దాను దానయిల విశ్వాభిముఖ్యండెల్లుందగన్.

మ. శ్రీ వనీభ(త్రి)వు(గు)ణ్య నింగి ఘనగర్జా డంబరంబ యొప్పఁజి
త్తవడించు బుత్రులు డుల్లి దిక్ స్వరులు పంచాఖ్యం బెంచెఁ గుంభినస
(ప)వరుం ఝుత్వెఁదలంతె ధాత వగి వెన్ (బ్ర)హ్మాండభాండంబు చి
ట్లు విసెన్ నిక్షర రాజి ఖాని వడి సారూప్యుడెన్ మనోత్సవముల్.

వ. ఇట్లు విశ్వామిత్రుండగు విశ్వామిత్రుండు తపంబు నెంతయు ఘోరంబై
పృథువాలాంతుండై తపంబునంతరాయంబు నొందింప నిలింపుల
పరగంధులందు నెవ్వరు గలరకో యని సభాపంబునం గాల్చి
యలున్న నిర్జర(స్త్రీ) జనంబునవలోకించి.

సీ. నవమోహను సురసభాగార మధ్యమునను
దీపించు మహాశక్తి దీపమనఁగ
రంభాది దేవతా రంభోరువుల వెల్లఁ
జారు బృందావతంసంబనంగ
జగములు నెలువంగ సానబట్టించిన
రతిరాజు నవఖడ్గలతిక యనఁగ
యతుల మానస మధుబ్రతములనాకర్షించు
వేరవశ్యమంత్ర(త) దేవతయనఁగఁ
బంతమాడిన వారికైనఁ బద్మభవుని
కైన వారలకైన మోహావరసాబ్ధిఁ దేల్చు
ఘోరంపు లావణ్యమెసఁగు నిగారపు బోఁటి
మేనకాసతిఁ జూచి సన్మానమెసఁగి.

వ. సకల(సౌభాగ్య)సాంద్ర సౌందర్య మందిరంబగు నీవు తంగాని గాధి
నందను తపంబు విఘ్నంబు గానొనర్చు. వేగంబ చని యతని
వరుని మరుని యస్త్రంబున నూనుచేసి రమ్మనిన నమ్మ(మే)నకాంగన
బని యంతె వచ్చి మా వశాసను శాసనంబు వడిగ నరుగు తపోవనంబు

వచ్చి. పయియుబ్బురపతి యిలంజ్ఞ నయ్యిబ్బర వుబ్బు తంటి వెనుకొ
ని.

శా. ఏతెంచెన్ మధుమాసలక్ష్మి తరుణీహిందోళరాగధ్వనుల్
వేతెంచెన్ బటువు మీనకేతనముతో విల్లంది పూఁదేరిపైఁ
డాతెంచెన్ దవిరాకు సైధుపులు దెరాకార్పి దార్ని వెఁదికో గల్గన్
వేతెంచెన్ బెగడేక చిత్రము తళ్కుం జీగుండు మారుండగన్.

ఉ. మామవదిగ్గజంబు మదవాసనకుం జనకోమలించు ను
ద్దామగతిన్ మహోరామణి రథంబువయాంబుల నారుడుద్ధతం
బైమగుడింపఁగా మగుడతద్దము దాటె ననంగనుత్తరా
శామఖ్వలిత నెట్టె దివసంబుల దీర్ఘత పల్లవింపఁగన్.

సీ. తరణి మధువేళఁ బద్మిని సరసకేళిఁ
దడసె ననవాసరంబులు నిడుపులయ్యెఁ
బాసి విరహాంబుధిపై ప్రకాశించెఁ దశవు
దటోము రాని వచ్చిన నెలుక బులుమాలయ్యె

క. భూరుహము లెల్ల నామనిఁ
గారాకులు రాలిచి గురుగలుఁగొనెలమిన్ సారం
పొందెను మధుమాంసమున న
గారంబులు దాలిచి కాంత్రగప్పిన భంగిన్.

చ. మలయపవనము రవున్నిలుచు మప్పురితకంబున బట్టి తీవలన్
చెలువలవ్వెఁ బురాజాదళ చేలముల్ హరియింప లక్ష్మివోఁ

84.

చే. జలనము నొందఁగా ననువు శాణాంచము మై ధృఁడు గొప్పెఁ దానమో
నెంచసిన తుర్షి వెర్రి పెడ కుండకఁగఁ గెంజిగు రాకు బిల్లునోఁ

సీ. తళ తళ మించుఁ గెందవి [illegible] రుటాంకుల వెడ
నెడనెం బొర్లి నెలబర్ల నఁ దొండిమ పత్రెఁ
దాడిమలన దువువాసు లొక్కింత గనవష్ణి
రావన నవలంకురంబు నొందె
నవలంకురము నొంది నవతంబు తోఁ గూడి
బలిసి వేఁ దావ్రులు నవి కోల్ల ఉయ్యెఁ
గవికలు పరిపక్వంబులు శాఖలు ఫలములు మోవులు
లరవిబ్బు మవ్వంపు టలరులయ్యె
నలరు గుత్తులు మకరంద మాలకొనెరయు
విచ్చి సౌరభము లిమ్మఁగా విరికలను
దరుణ భావంబు నొందించెఁ దరుల లతల
నచ్చినవంబైన నవవసంతాగమంబు

శా. సంపెంగల్ విరుమంది కెంజివురు లశోకంపాలతా లక్ష్మి నాం
డింపంబా దపమల్లు లంబుల్ పూఁదేనె ల్లవాళించి వ
ర్షింపన్ వవ్వి రిచల్లి పాంథజన రాజింగ వ్వ్యథగా దృప్తి చవిం
పింపన్ మాధవుఁ డంబుదాంగతి విడంబించెన్ విజృంభింపు మాల్

శా. వైభవం బను రాజు పైనవ లుపన్ పాలంగ లించై [illegible]
సామంతుం డెదురం దదీయ ఛవ రాజీ ఫలశ్రీ [illegible]

ఖా మార్గంబుల నించు పాంసువులు సాంగత్యంబు శ్వేతాంశువా గు
ఖా మల్లీలవలీ లవంగ నవ పుష్పశ్రేణి కెంపారె భూమిపై.

ఉ. తెమ్మెర లూరిపంగా నలరు దేని యులూని మదింబ యుంపునన్
దుమ్మెద వేము లాగతులతో మధుర స్వనము తోత్రి లూనినా
దమ్మున బాదు బారుచెను లతావన తోటల నిండి బలాదు మల్
గమ్మని వింటి జోదు బె యిలగేం ధలు పుష్పిత భూరాజి వీధులన్

ఉ. ఆపువ్వింటి జోదు మధు పావళి నారి యొనర్చి బత్రగాం
మొరాపి డిపట్టి బూవ్వ నుబాణ వెలిఁ యులగ విరిటుబు నున్న వాటపు వరా
తాపనిగాదు తావ్ర గాలు గాదిరి వన్ను లనంటు బట్టు తాం
డాపదు లల్లల తాంగులన్ను నెరుబ గరంబె లురించె గాయలుల్.

క. వలరాజు బండు వెడలగ
బలవములు నియామించు నెవ్వపతువేదు కైదరం
దలతలదను నెలుగులు లత్రయలు
గలకాల నెజెగింప నెల్ల కర్ర రాజిలు కాల్.

సీ. సమవర్తి రాజితా సాల పాతింధ్లపై
మృగమదం మొండింబు మొదవెట్టి
దర్పీనరక్షలు దన్ను వాతవి బలాశ
గందం పూగాంధ బెంగేటు సుఖించి
దద్దూర శైల మధ్యాపు నగదు బ్రారంపు
తరువాటి కేలులాసందెరు వ్రాతప్పి

తాఁ బ్రమ పక్ష్మాక్ష్మ తిఁ దనరారు ముత్యాల
మేటి పట్టంబు పూలఁగా నీఁదగు లాంఛి
చిరపించిన మేలు వ్యాధిపు కాంటిర మాలందు
రాజు మదనా నలమయ వింబిరపులు కొన్ని
గాఢిపు త్రుండు దశ మన్నంతానె నమున
నిల్లిఁ నిల్లిన పోషించె మందాని లిందఁవు.

వ. ఇత్తె అంగున సంతోషిత సకల జనస్వాంతంబగు వసంతంబు జనుదెంచిన సుల్లసిత పల్లవంబులను, సుపారకాంరకంబులను, సుత్పుల్ల కుసుమంబులను, సున్నత స్తబకంబులను, సుగ్గతమకరందంబులను, సుభ్రమ తపరాగంబులను, సుఫలిత ఫలంబులను నై సై (త్ర) రథంబున కుం(బ్ర) త్యాదేశంబును, నందనంబున కుం(బ్ర)తిచ్ఛందంబును నగు విశ్వామిత్రు నాశ్రమవనంబున మునులలకనలరుచు కాదు సదా యుంబుగా విహరవిలసిస ఋషులు (శాబి!) ప్రాపాయుంబున్నె యుంబరాని.

క. దల దరుణా తరుణా కిసలయ
విలసత్ఫలభూరిత విపిన విథి విపర
త్పల్లకం ఠ కాకి కా శుక
కులకంఠ ధ్వనులు చెవుల కుబ్జ పులకానెఁ గన్.

గీ. వలపు ~~[illegible]~~ గాడుపు లూర్పులఁ గలసి వెలయఁ
దుమ్మెదలు గుంతలవయ్యు లఁ దారె(ట్ల) కొన్నఁ గఁ

బుధ్యులనల నవ్యులను గూరి పాత్రగులయి
విధులు నాయులఁ దాకించి రక్షించు యిందు.

తే. ఆసవ గంధుకైన వదనానిల మెల్లఁ బయట బోదిసె యటఁగాఁ
గోసిన కంఠ వేగమునఁ గోసిన వృంతము వండఁ బయటఁగాఁ
గాసె మనోజ్ఞ మయూఖి తొంక కాకిల బాషి కిని నిండు వేడుకన్
దాసి వయస్య వెల్లఁ బాగదర్ బాగదర్ బాగద (ప్ర)సూనమున్!

క. మవ్యపు టెలరు లుగొనెను
గావ్యాది నక్షంవుర మయుల గామురు దవి రస్
బుహ్యాలఁ బ్రంది యొక్కతె
నవ్యులఁ బుధ్యులను జిది గానక సుర పాన్యన్.

సీ. బాటుంను నవదిబిర సాలం బు నాక్కతె
వనసించి యు(ప్ర)సూనములు నోసె.
జాలు తఁగాచ న్నయి శిరం కొంబుఁ బూయించి
వి(ద్య)మందారి రోదార్ల విరులు నోసె;
నవ్వగిఁ తులఁ (దొం)క నేవు విశేసింపించి
వనిత యొక్కతె (ప్ర)సవములు నోసె
సమదరాగస్థితి సంపెంగవిరియుంచి
చంద్రాస్య యొరార్ల పుష్పములు నోసె.
కవికి బాంపులఁ బరువంబుగా నొనర్చి
తిలకముంనఁ బుష్పములు తవేఁ యొక్కతె యవగోసె

గౌరి
నిండు కౌఁగిటఁ గౌరవి మన్నించి యెక్కె
సంతతలీలావర్తి యతులరు మంచెరులుగొనె

వ. మఱియు నసంబురందర పురారవింద లోచనలు లోచనానం
దకరంబగు తరులతాంతరంబుల లతాంతంబులు దెచ్చి కొ
కుసుమకాంతకుండు గంధమెంత మకరందంబు బిందుకుండు దొంటిగొ
లకుండు బరాగంబు రాలకుండ మెనత్తరాన హస్తంబున తునిచ్చిన నా
హస్తిరాజగమన యిందువదన (వ) సూనాశంబులు (వ) సూనశరద
మన మయూక్తియగు విశ్వావిం (ప్రు) పాదపద్మంబులకు సమర్పించి
దండంబు వెట్టి వేవి సమీపంబునం బూనిన సహాకారంబు నీడను
కృపాదంబాకుయితంబుగా దరువ్వ నెను అగియుద్ధయల్పారంబు
న నెసవిబెట్టుటు జెమటల వాలితెమలితెంగాన గాలి వీటులుబుఁ
దుంటువిలుకాని మోహనశక్తి యిటుంబోవె నున్న యెడ

సీ. తేఁటి మొత్తము వేపుఁదూఁటి పుప్పొడి నాగు
కమనీయ నీలాల తమలుబోసి,
చిగురు బోతుల దాటఁ జిన్నఁ బుప్పొగఁ జాలు
సాంద్రంపు గెంపు హస్తములు సాచి,
కలికుంభ మయూఖ (శ్రీ) పుష్పంగాను నేయుమునవ్వు యుఁగనొంపు
మోరంపు నెశ్రీ బాహ్య దాయుఁ జూచి
చంద్రబింబ ముఖ మెంపు సమయా సాదవిపింపు
మెలుకనవ్వుల ముద్దు మోముఁ జూచి

రస మయ ఉత్కృష్టం బంధురం బుఁజూంచి
వ. వసిఁడి పొంది గాలు కత్తులై ఛాన వఘుఁబూచి
తే మాల మయల నెలు పాద పద్మ మయులు సరాచి
మయ నికిఁ చిక్కి తి గిరి గింత నొనె మనంబు.
శా. ఆ తద్భ్రాంగి ప యుం శ్రీ యలుం బొందవి వి శాల్మలి శ్రుఁ శిక్షింపుమీ
జే తః పద్మ మయ నందనున్న కి ఘునీ జే వెూ త్మి పెత్రి క్షింపి తా
నా తారా ది తిఁ బంపి యల్బ్యాలు ల తాం తా వా స సే వాఁ దవుం
చాంతిలం జ్రీ మనిఁ జేసె దైవ గళి తాసం భేదాగసౌఖ్యంబులీ
క. మనకయుఁ డాను వేంపు గిరి
దానక మట్టు గజ పవియుఁ దప షు దనమంది లోనన్
బురాన క దెలకె నాఁడై నను
మానక నె మఖి యుంపు బంటె సమ్మక కైటి.
సీ. ప్రసవ కాండ్లు కలఁడను పాపకర్ముని చేత
సూనాస్త్రుఁ డనెడు దుర్మార్గుని చేత
సంబు చరగర్వితుం డను సాతి గాతుని చేత
మాన్మథుం డను నసన్మార్గు చేత
శంబరాంతకుఁ డనే శాల్మలి త్మ్యుని చేతఁ
గందర్పుఁ డను పలుగాకి చేత
వంగ సంభవుఁ డను నతి నిర్దయుని చేత
దర్పకుం డను నాతతాయి చేతఁ

చెద్దవారల్గ దైయిగాఁ జెప్పనేల?
వేల్పు టేఁదంపు నెఱదేవ వేశ్యఁ బాసి
లోఁదీఱ యింబునైన నా సవతి బిడ్డఁడు వనేంపు
కౌశికుని యింత వాఁడనాశ్చెఁగప్పదంబు..

క. ఈగతి వేయు పు కొంచెల
నాఁగను దగు ఋత్రాని నాదఁసు నాఁటితిఁ గోర్కుతే
తీఁగయు సాగఁగ మన్మథ
భోగంబుల మనసు దృప్తిఁ బొందిన విదపన్.

క. ఆళీ విలాస మురిగలే
కేళీవన పవన చలిత కేసర ధూళీ
పాళీ మయ మల రమగత శ్రాం
గాళీగణంబు వాం మన గారంభింబుల్.

వ. (పు) వేశించి యిల్వాటం ద పంబున నుని తిబి మెనత యిలన పెన్మి విసం
గమంబున నా కృతకాఁ లు(రు)ం గని యిల్పుడ లుపుట్టిన యిల్పు కిటి
పట్టి నల్లనే పట్టి కౌని పోయి మానినేనది స్త్రైక తంబున నొకతంబు
నఁబద్మ ప(త్రం)బులు పాత్రగా నమర్చి మెత్త మెత్తన యిలుని
దివంబు న తరిగి నిద్బాలు.

క. అత్తెలి నిశ తుంతంబులు
తత్తనువున కెండ గాలి తాఁకేద యిుండెన్
మెత్తన యిూకలఁ బూదు గుబ్బు

నెత్తురుఁగందు పే యునిష్ఠ నెయ్యవుఁగ్రుపేయుట.

ఉ. ఆవది శాస్త్రసాంద్రు వసుధ వరాంగక శిష్యులెల్ల ధానుగాంచి వి
జ్ఞానధనుండు పుణ్యనిధి సాధువరేణ్యుఁడు తాంత్ర్యవుండటు
స్థానము నెయునెంతి యిలజాలుకిజూడఁ గాంచె శతుంత పక్షుర
క్షౌని రుపద్రవస్థితి నెలసంగిన తాంత్రికపర్యసంభవ.

వ. కాంచి యిది విశ్వామిత్రాశ్రమంబగుట నాశ్రయించి నసెవిమందగు తత్ఫ
మహావ నిరోధంపు గాధిపుత్రుని మదిమైత్రియుఁ దక్షిణెలుంగు
నిసంపు వెండి కారుణ్యంబునుఁ జెనంగొన నావేల్పుబూఁపవెంక
శిష్యుని వెలితి క్షు యిరాంతి వసంబున తలందక్షు శతుంతరక్షితయి
గుటు లుటు శకుంతల యను నామంబు పెట్టి ప్రేమంబు నంబె
పుబున్న వాఁడన్నదాత యును నభయప్రదాత యును నీయుద్యా
ఋంగ నప్పలతల గురువుకైరి రెండు పెలుంగులు నామ్యుని పుంగవుని
యందు కలిగెఁగా వున నతండు తండ్రియును నట్టితి కరాచుర
ప్యేని దిశకుంతలా స్వాంతంబని యాద్యంతంబునను నేఁ గింప
న నమ్మ మొం కాంతుండు నితాంత సంతోషంబు నొందెనంతటు
స్పకాంతుండును జిరము గిరి శిఖరంబున తలఁబంధురాంత పుష్పవుం
జరియుఁ జూరెఁ గెంజాయలనలంకరించె.

గీ. అప్పుడు భూపతి పుని నాదరించి
చరమ సంధ్యావసరము వెల్పిసంయమీంద్రు
తపస్విలు చెప్పు పుత్తైరఁ సాధనంగ.

రాదు వేగమ నడువు మము పోవ మనుచుం.

శా. శంకాతంతువు ద్రెంచె నీ వడుగు గాం జెప్పు శ్రీపి యిలం బోల్పగాం
గాంకాక్రాంత యియు వేడ వి ర్భ యియుడున్నై తెలం కైత్ర కానన్ పొంగఁగా
నింతన్నా తెంత వరాలు బాడఁగ విశేష వేలాంశ రమ్యాకృతిమా
పం తెజా హా తమా రవళుల్ బింబిన్ శ్రీ కబింబాధరిన్

మ. అనిచింతింపుచు సంతసింపుచు రయిం బారంగ సారంగ లాం
ఛనవం శాగ్రణి యోగ సుచిరాఁ జెలుల వర్గా తాల తాలాంబుద
స్తనితధ్వాన పదా ధ్వనిన సళ గర్తమెత్తధనిపుట్టా తని
స్వన నిర్ఘృత్య నితాంత శాంత బహుల సత్త్వాస్వాంత తాంతాగమై

క. శైల ద్రుమ చర దేశో
జ్జాల తెలాదర దళద కేళి సమయా తిగళ
త్రీలాల పిత్ర్య దంష్ట్రా
శీల నఖాంబుగుచు నౌ క్ష బెబ్బులి వచ్చెన్

శా. ఆశార్దూలము లోంబి ఖీతమ్మా దయుండై పెను గంపింపఁగా
నాశల్ బెబ్బులి బంతి వ్యాఘ్రండు పుడు పెలియుః పొతాలగర్భంబులై
యేఁ శార్దూల మృగేంద్ర చర్మధర యేతాయు గన్ద్రోయలంద్రిజా
ధీశా యీయుపమ్మృత్యుమంత దపరావే యిలం బాఁగ కెర్కింపఁగన్.

వ. అని వరుని యిలాక్తి యుఁ శార్దూలవిసర్ఘాత్తియుంగనుం
గొని తారుణ్యవయోక్తియను నారాజు ఖీతచేతస్కుఁడైన
తాపనుప చరింపుచు శీఘ్రగమనంబున వచ్చు వ్యాఘ్రంబు

నడ్డగించు నప్పుడది నగరి వెంటఁబడి యుంగరము దెలిసి వృ
గయు వెట్టు దీని వేమఱిరి. దీని వలన నీయాశ్రమ వనే త
ను సత్త్వంబులకు నపాయంబు పుట్టిన మహాపరాధంబు
వచ్చు ననుచు నప్పుడ గరాజిలంబట్టు కాన బంధురగమనం
బున నిజ స్కంధావారంబునకుం జనుచుఁ దన మనంబున.

క. తాపస శిష్యిని లలితా
లాపంబుల నాశకుంతలా వృత్తాంతం
బేర్పఱఁగ వినియును నా
క్ష్మాపాలుఁడు పంతమ్ములకు సంశయించెన్.

గీ. కన్య క్షత్రియ వీర్య(జా)ఁ గాక యేమి
కణ్వుఁ డాతనికిఁ దనిఁగడ కట్టె నేని
చెలువ నామీఁదఁ గూరిమి సేయుఁ దేని
రెంటు దుష్కృతుఁ డాత్మఁ బూరించు నెట్లు

వ. గాన తాని తాపవయస్కానని దెలిపెనె నదియుఁ బరిసరంబున
యునిరతనంబు, చిహ్నఁ జివియూ నని తెలియు, గౌరుమోపిగి
ల్లని బిరుదాంకు, లావిత పిలుపు నికేతనమూలతాంగి, దా
ననుభావకర్త యేమి ఘనుఁడా యూవి ధియు ప్రేమలుంగవచ్చునే.

ఉ. ఆడదు గాని మాట మైకయలంబుల వింబుకవేళ్ళ(?)యుగ్గినా
యిరా దినమాంట వెళ్ళ విను వర్తిపిలౌ దనను, వెనుబలంబునే
బలదు గాని రోటుంచు దెసఁ జూంచిన దానను బాలుబలందునే

బాదలు నాప యింధ గులు సంద వలదెంచము (జెర్లు నెర్లుగల్.

ఉ. త్ర్భుపంలంక్షి తన్నవి. వులాత్రివస్థ వాసి నిప్రే వుబి వర్ణావయుల్

మబ్బుత వేత చెరింబ దను మానవులు గల్గదుస త్వసంతతుల్

వెబ్బాపు (గూరు వుల్వరి ధవింప (గ నేరరు నైరరబ్బసం

పబ్బు టేబులంబునై వెలు అయు పబ్బునివరాపు లత్రేళ్ళ బాండ (గన్!

మ. బి తురంబు ర్ నెలసలుం టు నున్న బెను టర్. చె తళ్ళ ల్టిం వి ర్శణ్ పులటూ

దతభార రంబున (గెంపు వాస్త్రయలు గవుద్గారింప నంసంబు వీం

బుత బ్బాఅం బినదారియి యియార్ర్ప వడి సంక్షోభించి తంపింప (దా

నెంత తేలం దు అం మా వులంబల చెలువక్షేంబుల్లంబు నాల్లా శ (డె?

వ. అను బలనెక్కు లవ చెలువంబు (దనమనంబున నున్నబలనావి యిు

చెప్పాటు వాసి వుగుడి బలాబలా విలువుబలనెప్వా ఉపదుబు (బూ)

దృవంతననుం నానుబు (బెద్ధసదిం నాండా కద వృక్షగ మనింపుబు

నిట్టూరుపు విగుడింబుబు నెట్టకెలను వేలంబున్న బెంటికిం (దపసి

బోటికి తి మునంబుప్పు యెటికె దురంటి వతరజి ధర జీ నాలుతుం

దు (ప) వేశించి.

చ. తనతుశతుం తలావదన దర్శన యిలా(త)తువి వృష్ణలాసరిం

ఫినపులి (స్పాంబి యిుబును బెంపుదుగావున వే(ల తాం(త్ర) వి(

దనెవ వాటు వెట్టి వెచుబులట దప్పగ (గట్టి యిుద్గాపరాంధదం

దనవెయు నరించె నుత్త్రావు బి నంబు లు బాలాప రనర్ఘ తాపవయుల్

గీ. అవనిపతి యిుప్పి శిఖలున వయిు సెంబి

యుపర సంధ్యాభి వందనంబాచరించి
యిటాం ష్ఠ్యమున దీర్ఘమున గాఢమున స్వరమున
సంయు విధేంద్రాకు వాం ఇతి సంస్మరించి.

సీ. పితువ వచ్చునేఁబాక నివచి యెమెక్కి తిరిగిరి నించి
పుట్టుపుదెవి యుఁదు ధ్యుక్తి పుట్టెఁ
బుట్టునీ యుతఁడేల పూర్ణాపరంబులు
సూచించి వి డు వశ్యోం విద్యెఁ
బట్టునీగ వనసం భ్రాంవ కాశ్ శార్థల
మదరి పొంటుగ నేల యుద విసాచ్చెఁ
చెప్పి రాత్రి వరా అబు సుద్ధి వంచకయుండఁ
జినుదెంచె నెచ్చిరి కెఁ జిరము సంధ్య
వి ఘృవయుటు వెన్నెలటు సంభావించఁ జేసి
తె అవఁగని తన్నులాఁ తవిందిర్ఘతలంద
నదయుఁ ద్రై విశ్రీ తెంచ వయి వెల దరిపాని
వెశ వలంత యుటుగ్రాపు వెతవెవ నెత్తెఁ

వ. అనిదైవ వయి దరాం అయి యుఁదన
మనమెల్లను గొల్లగానిన (ఝాంటి) మూనిని తరునె.
బనచర్యలు వాలసలు
బనము ఖచరాన వనవయు వరావస వయి న్యాయి అర్.

తే. మజ్జన ఖైరా జవత్రయుటు మాండి పిలంవి యుదయాచకాంబునకు

శిక్షమ్ము శాంత కాంత తనిగాం బులుగా జూచి యుంచి యెంప్పరిన్
బిక్షుసు చోరని౯ తన భావము లాపలదాం౯ పుప్పరంబుగా
సఖ్యీ నూచి యుండె నృపచంద్రుడు సాంగవివాంగ వేదవాన్.

క. ఆ వేళ వాంఛ్ఛి నగర
తెల్ల వల్ల భూడు నన్నయెడ కుంచానము నంచేరం
గా వచ్చిన వరాండ వృద్ధుడు
భావము లెదలి ఖలంగ వలసి పతివార సాత్త్విన్.

క. వనమున కు నాంచి లే దిగీతి
చినవా యుక యురుభాటు మనసు శాంతింపే సాలు
మ్ము నివరు వేమి పరాభవ
మెను నతించితెను నాకు తెప్పుము నృపతిశ్రేణుల్.

చ. మునివమున జంట గద్దిననువారంపై గనే నది మంత్రశక్తి చే
మునివలయు నున్న గద్దినను ముందటికిన్ మనసేము లాగాని రా
నవమూలు గుత్త యిచ్చి జత నంబుగ జేసిన గంధమూలముల్
దిని తెలుపు వారు గాంగన గుడించి వశంవదు తాదు రంపముల్.

వ. దాని తెంతపంత యేలా? జగతి యేలంగ విజ్ఞానవంతులైన కుంచపులిద్దరి
మి లయుంచు నశక్యంబు నం భావై నుండు పతిభావంబుని నసాధ్యు
చిన పాప తరంబు దుర్గాషకునకెల్లనియు.

గీ. పతిభాస ఘటవు నీ కూచెప్పుక మువివింలు
వృత్తగాపవ మెల్లు నావింపనిర్మ

మమ్మాఁ నాలువ వాఁడ వు మంటపంబుఁ
బ్బాద మమ నీకనిరసన మనుబుద్ధి చెప్పు.

వ. మద నాగాతి సమానముఁగా శ్వాప మమార వెలినిం(డు) సేవింప సగ
ప్తుండు మారరంజిని యిరా(శ్రీ) మంబు వనసీ మంగంటి వాల్గంటిఁ దా
యింద వాలాలకేఁ గంబు కంఠి ధారి శేయిరా నంబు యెరా జానన
సదసత్సం శయిం కెలాయ శోదర సుధా సంబాధా బింబా ధరోష్ఠి

సీ. నిండుఁజందురునకు నైత్తమిష్ఠ వలపును
        నక్షంపుఁబాలుపు నునచ్చెనని
కరి కుంభములకు బంగారు తార్పులయొప్పు
        శత్రుతాంగ మ్ములవిప్పు జరిగెనేని
యారఁటి కంబములకుఁ గరభంబు నును హాళుఁ
        దూంశరమ్ముల మెలుకారి కేనేని
సరసిజాతములకు దుఁజిం(బెం)పుఁజెంపును
        జిగురాకు సొంపును జేరెనేని
చపలలోఁ చన మెరుఁగులు తొనసరియువమ్ము
నింతి పాదింగ్లదెరాయు తోనేడు మ(ను)మ్ము
వనిత యెలా లధ్య యెంబుతోనెనయిలు మ్ము
జిం(డి) మృఖి పాదయుగము తొనసమ తుమ్ము

వ. అని మఱియును నా పాదశిరోరుహాంతంబు వర్ణించుచు నుత్తర
నారాజ కంఠీరవుండు మధ్యాహ్నము యెయుండుచుఁ తలంపు నేత వినా

మని యుల్లని రెలు

సీ. పెద పెల్లు బిగురాను నాదుగులు గాని వచ్చి
చరణాద్వయంబుగా సవదరించి
సంకల్ప సంభావ్య జయ తారావం కులుదెచ్చి
జంఘరా యుగంబుగా సంఘటించి
దుగ్ధాబ్ధి మను మని మాణిక్య రత్నములు దెచ్చి
ఊరూరు యుగంబు గాను పవరించి
(శ్రీ) దేవి పుతు హేమ పాసింహాసనము దెచ్చి
జఘన చ(క్ర)ంబు గాన సవరించి
నీరరుహాసనా తిలకింపంగ నిర్మితమైన
దగిన యందివైటి కనక (పు) ప(త్ర)ముల నిమ్బల
గడవు గలధని వాలయ వెన్న యులను తిపి యులు
మధ్యము నను నారున రెచ్చైన వర్ణ్యాన వతిజి

సీ. (ప) ఘ పౌ(స్త్య) వరా యుగాని బ యుగలా వా(ల)సినసుది
చిసరుహా ననకు గంభీర నాభి
వెలంద హాటాండ్లకు వ్రాసి ఘులంసిన బంగారు
బరణులు తృల గంధి గురు రుకు చాపములు
యాపివనా వరభూంరు హామున దిగ్గిన యందు
యరవింద వదన కుండ గర యుగంబు
సౌందర్యజలధిలో సంభవించిన పాంచ

జిహ్వాంబు వదన లోచన గళంబు

వదనమున నలు తా(వు) పళ్ళి శల్యంబులైన
విశద పవిత్రిత ముఖులు శోభ దశన పంక్తి
శంఖ రారాతి సామంతి జ్యోత్స్న ఖ్యాప దావి
ఖలతికులలలనకెం జిగుళ్ళు కౌను చేదవి.

గీ. జిహ్వ సంబంధము పాలు శర్కరలు నిష్టిలల్లి
సరి మిఠాయిల నలు పొంగలి జంబులలన
మాన నస క్షేత్ర ములు దుష్టు పదమునదెదు
క్షణ శిల నకెంతి నాసిక తన క్షమాలము.

క. శ్రీ కమల గన్న మాము నెరాము వి
లగాకింపగ దీప తేజక లుకనుంగవయుగం
పైకాద నారి నస స్నవు
రేకలు నా బాములు సంచరికిం జెలువొందు.

గీ. మహింత తేజ్ఞ నకుం తలారవుంబు నారికి
బాల నష్టాదశ ద్వీపములనుగలుగ
రనుబు (క్ష్మ) తలను సంక్షిల నవివ యుగంధ
దామ్ము దుఃఖు రెండు విఖరియుంచె దవి బ్రహ్మా.

క. బాహ్యేందు నిపైకి విరము
వాక్యము వెట్టు తాని వేళ బరితెంపు బుదా
వేలము తోసిన పాలిక

భాతి కవాటి నీలకేశపాశంబు మరున్.
గీ. చందురు రాజు శుక (ప్రవన్ని) బాహులనను
దామరస నేత్రి వదనము ధ్వయిన గృహంబు
గాంతల యే వల్లు తోంకిల గాయకులను
నాంతి తంత్రంబు దలూప సంగీతశాల.
ఉ. కన్నుల తీయుచు చక్కని మొగంబు మెఱుంగుఁ గన్న షోకళంబులవే
చన్నులవింబులనెన్నడుము సంశయము శేషియు మేని యందముల్
వెన్నెల వేడి సొంపు మురిపెంబులనన్ని మోవి తెంపుఁ బల్క్
వన్నెలు గాని కావ్యరవణంబులు వన్నియలంటలేదికిన్.
మ. నవలావణ్య పయోధి చిత్రవని మంధానాద్రి కింజల్క (డి) కా
పవనాశం ద ... తాతి దుగాడ చెవులు యబ్బా హంసుగుండా జ్ఞానక
రవతిం దోరి ఖతేరముల్లరుద సారతాత్రాధరంబిదు నల
ష్ఠి వము బోం దిన లక్ష్మీ నావల యుటినా పద్మాక్షి భావింపఁ గన్.
ఉ. చిత్తరు వ్రక్ విశేంబి మఱి జీవము వైరాసె వోరూప సంపదన్
చిత్తము నందలంబియు సృజించెను రెండు నరుచిర్పు సెయుగాం
చిత్తరు వందు నాతరీఁటి చెల్వము గల్గ దనవ్వ చిత్తత్రై
చిత్తము నందలంబియు సృజించెఁ బతాము వలు దావలాదరిన్
శా. ఆదింబిం (బ్రూ) డు బం(ధి) కారయుల నయ్యబ్జాస్న (గుప్పించె) నో
వేదే తంతురడు చెల్వము యెవ్వ ఆఖలలోలవాఁ జేసె నో
కాదే నై (సూ) డు హా పువెల్లు నాని యుంతం తర్కవిని త్రిం చె నాన్

వేదాభ్యాసజడుం డఖండితులు గాదింపుడ్ దదీయాన్యుల్ ।

సీ. పాలవలు న్నీటి లోపల సంభవించిన
జలజాతనయనల చక్కఁదనముఁ
జెంబెలంలతీగెల జననంబు గాంచిన
ధవళవిలోచనల సౌందర్యలక్ష్మి
నవ్యతాంశు తేజల యందావిర్భవించిన
నీలవేణుల రాజవదనయతంబుఁ
బుంత్రె శ్వేతేందంధవులు నేఁటులొప్పు చూపి దవిన
లావణ్యవతుల విలాసరేఖ.
వరసఖుని యిరు గుత్తాంబునను సముద్భ
వంబు నాందిన యిరు రాజవదనపులవుఁ
గుప్పఁగాఁ జేసి మునితేన్వ రొప్పు తాద
వానిదల పాలయిం నా కలితేస వేవితి.

శా. ఆహా యింగనరు దారిలు యిలానగు మంగంబాగుబ్బ పాలింద్ర్యపం.
పా వె జరంబు యూ తనరాచిలపనం బా యొప్పు నెట్ జెప్పినన్
శ్రీ వారంబు గుఁ గాని యిరు యప్పుడిశిరోతంపంబు తాఁగరం ధనా
వేణ్ వృష్టింపద యు తెన్ను ధన్యున్మన యొప్పు భక్తి శ్రీ విశ్వంచినన్.

వ. అనితదియ రేఖా తిలాం సవి(శ్రే)షంబులు (కు) సంగీంచుల తానయు
మండి యంగనకు నీకు వింబుండునుండె. అంత నిక్కదనా(శ)ఏపువరం
బున శతుంతలయుం దారున ( )? మెప్పున వి(భ్రు)నివలన రాజు తన జన్మ

(ప) కారంబుఁ దగినవిధంబునను, దదాకర్ణనంబున నిరస్త సంశయుం
డై పర్ణశాలాంతికంబున వయిఖుండై గమనించుచుండుఁ దదవసరంబున
నకాండంబుగాఁ జెప్పం దలఁచితంబున వచ్చుచుండు, నా కార్యాలంబు
నాపత్యంబు నుంబోని రాజకార్యాలంబుల్ గొనివచ్చుచుండు, నా
లోనన యలపర సంధ్యాసమయంబున సంప్రాప్తంబగు టెఱుఁగ (శ్రీ)
శివ వచనంబుల కనిదవేకుండుటు యెఱుఁ జెప్పినఁ దనమనంబున.

సీ. నరవరుం డస్మదీయ జిహ్వ(తో)మంబు
విసుటు నా పుణ్య ఘయెవ్వని వ్యసనములౌని
కెన్నఁడును కౌని కార్యాలవెల్లు వచ్చె
నరయు రాజుండ నరితఁత్త్వనావృగంబు·

క. ఎప్పుడ తాను యొంటి శివను
నెప్పు (దేవా. తెల్లవారుఁ వ్రాంద) యెసకు మెంగం
జెప్పుడ తాంబలా చలు నా
కెప్పుడ తాఁబ్రాగ్వలక్ష్మి యెదురగుటనుబుద్ధి.

మ. చెమటం జేక్షులు బ్రాంగవింప ముఖరా జీవంబు వాడంగ (లో) నో
లకము (నఁ జెప్పుల పాలఁగన్యగవ దెల్పుచో) వెరావి నాటిప్పార్యు లం
గములం దల్పుముఁ జేరుబుద్ధి విచ్చు విరా తాల్గొరుబుద్ధి బాల ద్యుబ్రా
రము నంబుయెప్పుము వర్ధమానవిరహాగ్నాన్ మదిరిఁ గందుబుద్ధి.

మ. మతి(ంగ) రెప్పుల్ కర నిర్గళీ(త్స)వనవిభ్రమం) దింపఁ గావంస్త్రిలు
గ్గలతం గాల్చిన యిఱుండఁ గంటు సుమునః కాండ (వ) కాంతావాంఛ

జెలువెల్లం జెదతుండ నవ్విభునుతస్సే వంపులు కొండా నల్లనం.
గళలెూ నైన నల గళ్ల నెంత్రా లలని యుత్న (జాస్యే జిహ్వా స్వరెత్నై)

శా. ఆ సంద్రాన్నియు రాజసంద్రమును పొందాసించి చన్యంగవాక్
బూచుం గన్యల నీరునింబుచు దాల ఎయటం బట్టె వేను శలుల్యోష్టవిక్
త్రైబట్టీ వేయునలు నవ్వు నలు సప్పరను బూవంగంటి గింబట్టీ ధ్వాతిక్
(గాబట్టీ బట్ట దట్టగను నెలబట్టీ వెతల) బట్టీ గామాంధత్రారాష్ట్రీ

వ. ఇవ్విధంబున.

గీ. అబలు వరవర్ణి నీరాజు నిబాలువుదన
బూరం వైదన నింతియులచెరి తపింప
శ్రీవ్యా కల్యాణంబు ప్రేమతో నా (రాత్రి వేగ
నెట్టు కేలను నంతలు నిద్ర నుడు వెడిచె.

శా. నాగావతా త్రికుమార! మారమణ మాన్యశ్రీత! శ్రీకంఠ వరా
దాగంగా సత్యశ్రీ! శ్రీత నిరూఢ పటి నిత్య శ్రీ వా
ఒఝామ్ — (ఝాం) మాన్యం ఝాం బుధ గర్వ! గర్వ సుమి వాగ్మా బ్రాగ్య! బ్రాగ్యసప్తర
త్యాగేంద్ర శ్రీసర భూజ! భూజన హింత శ్యాపార పారంగతా.

క. కవి వాకల్ప కలశితా
నవపుష్పమరంద పార జావుదు పని జ.
శ్రీ వశేంద్రియ సకల జగ
ద్ధ్వనత వెరా దీప కీర్తి ఖ్యాసుర వయార్తి!

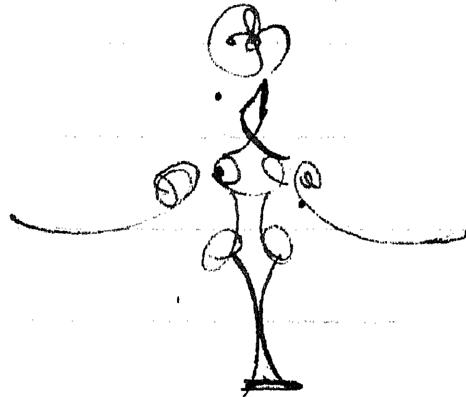
~~వ్యక్తి (ఆ ఎద్దు మా త్యగు~~ ఐబంధు రా ఎప్పు) వి లబంధు కల్ప ద్రవ వారా

సమస్తజనసన్నుతా! సమధిక ప్రఖ్యాతోన్నతా!
అమర్త్య తటినీధరా ఖచిత పదాంబుజ ద్వయా
సముంచిత మధుచ్ఛటా! సతత పూత సద్వర్తనా!

గద్య. ము.

ఇది శ్రీ భారతీతీర్థ గురుచరణ కరుణాలబ్ధ సిద్ధసార
స్వత పవిత్ర గాదయామాత్య పుత్ర, శ్రీరామకీర్తి
పిల్లలమర్రి పినవీరభద్ర
అమర వీరభద్ర ప్రణీతంబైన శృంగార
శాకుంతల కావ్యంబునందు
ద్వితీయాశ్వాస

ము

తృతీయాశ్వాసము

క. శ్రీకర పతి హిత కార్యని
శాంకర శాంత్వర్య బంధుప్ర. సత్వవిజనప
దాక్షికర సూర్యప్రపతాం.ర
తాత్రకర గాంభీర్య వెన్న య(మ) భువర్యా!

క. దిననాథుండుదయించిన
జననాథుం డుచితభంగి సంధ్యావిధులే
ల్లను దీర్చి యున్న సమయం
బున సేనావిభుఁడు వచ్చి ముకుళితకరుఁడై

గీ. తెలుగుల గొల్ల దబాలాయన తాంబి సముఖము
సైంబెబి ~~——~~ వెంబెటు మృగములగాంచి యమనుల
వేధ్రతా వచ్చియున్నారు వేటకుం(బో)
వేగ వచ్చియు మనవిన (బ్రో)వ విభుండు.

సీ. కెంపుల నుద తంబు నాలాండి వేడుల
గల్గురి(శ్రీ) దింప నీ కాసరముల
దంష్ట్ర(లం) తురముల వసంతుల(ద) వ్రిభూ జియుం(బాలు) ?
మ్రుబి వృత్తమండదని సురాంతర ములు
గదు పొంరమేసి వలత్ర న్గను వేడి నీడల

నెమలి వేట్ల బలనొంద నీ మృగములు
నిష్ఠుర శాల్యబంధ. నిర్బంధములను బాసి
గవిసెను నందనీ కార్యకంబు.
వలలు బోనులు నొక్కె యంతులవు మగుచుఁ
బొట్టు కావున నటు సకలంబు వెట్టి యొను ప
వనపు మృగములెల్లఁ దమ తమ పల్లియలకుఁ
బోలు మృగయా విహార రవిశాలి వసుమతము.
గీ. ఆ (శ్రీ) వత్సాంతికమున వేఁటయు సమీతంబు
నై వల వేఁడు మరో~~పున~~ జెప్పను నిబాటు నిబి
మనసులెల్ల బొందఁగని వారలనను నయింబ
వి దచ్చఁబు 8 కైనఁ దెంచెంబు ప్రాక్తు దయితరలము.
వ. నైప మిత్రద నుండు దివసంబుల నా (శ్రీ) వసంబుల రాయబాగాను
డ వది యలస్నాంద నంబునుసార క్రియను, నీవు మాంద ప్రాం
డును. గతిప యిరాప్తు పరి జనంబునుం దక్షద్రైన్య శతాంగ మాతం
గతురంగ పదాతి వర్గంబు దుర్గంబునతను వ్ర మునివన వేంకను న
ల్ల కాపించెనిట్లు సకల సైన్యంబు నుం గరిపురి కనిచి యంతరాజేంద్ర
ప్తుండు చిత్తంబు శమంతలారయత్తంబు చేసి ఆత్తమాటల మాండ
వ్యసేనాపతులతాండ్ర నవెనియ (ప్రి) సంగంబు జరుపు బిండె నవ్వ
వసరంబున.
గీ. వరతపా [illegible] బెంపి

సవినయంబునఁ గృతనమస్కారుఁడైన
ధరణిపతి వేశి మంత్రాక్షతములు ఘట్టి
వరుసనాసీనుడై వృద్ధవాక్యములను.

మ. అతిశాంతంబున పెకెటఁ దమ శ్రమముల నేయంబులంది ~~పుత్త్రా~~ తనొప్పశ్రేయం
బుత పస్వాస్థ్య భావ దాంతి తంభునకు మహ్యం బెట్టి పుత్త్రైర వ
త్థితి మిత్రాళికి నుల్లసద్విభవయుఁ లక్ష్మి శావివ కెర్చాటికిం
గ మనంర క్షమెయు వద్భరావలంబియున క్షేత్రశ వంశాగ్రణీ!

మత్త. శాంభశాంత వహులస్త్రైభవ చక్ర వాళబ ధీంద్రను
స్తంభన క్షేమ కీర్తి వల్లభ దానవాంతక ఘోరకరా
లంబి కృంధవిరాజి తచ్ఛప తుంబునీ ధరబంధు దా
స్తంభ సంస్తుత భామిసుంతర సంగరోంర గతుండలం!

క. బాణాసన బాణాతన
త్రాణంత్రాణమ లతోర ధనస్కుండైనఁ
వేణాంత కులజ గాంధరుఁ
గాణప ధుర్యమాలి వలగు త్రితవు విఘ్నతరుఁడ్.

క. అనవుంత్త నత్త్రికాతని
జనపతి యీ తెల్పినవరుల సన్మానముతోఁ
వనిచి రతమాంచిత పభుసా
ధనసంపద సొంపుగార ధృష్టుండగు వాఁడ్.

వ. మచ్చికవుంబులగు పవస సవారనారికేళ ఖర్జూర జంబూ

జంబీర రంభా కపిత్థ కర్కంధూ ఖండిత సౌగంధికాది సుగంధ బంధు
ర ఫలంబులును, సెందిపి పాటల దూసర బియ్యంబు, నివ్వరివడ్లు
గునుకు లొండలందిగాఁ గలుగు వన్యధాన్యంబులు మునిజనుల
వశ్యంబై యుండుమని తదవి తదభ్రకా చందన స్పందన మరువకాంగరు
కురువకాశోక పూగ పున్నాగ భూర్జ ఖర్జూర సర్జార్జున
శిరీష నీప గంధ గుగ్గులు మధూక వ్యాఘ్రనఖ కింశుక శింశుప చూత జం
బీరోదుంబర కదంబ వంజుల మంజరీ శన కరంజ భల్లాతక సల్ల
కీ బదరీ బిల్వ చిల్వ ప్రముఖ వివిధ విటపి కైరాటక కేలి శతశాఖ
కేతక కంక కలవింక కేకి పింఛర ఖంజరీట కీర పారావత శారి
కా శుక పిక శిఖావళాంతరీ ముఖరితంబగు వనంబుల్పెక్కువిశాలములతి
చపల విపుల కపిలంఘనంబులుం గరువలి తాఁకి కలంబాయి తరా
లుపండ్ల వదిసి తెరఁగున నీతీ విధస్వాదు రసంబులుపై నుపత
నైపండి పగిలిన కానన తెల్లదండ(ప)కాండంబులు లంబలొవనిర్యుక్తంబు
లగు ముక్తాఫల రాసులట్లుఁ బారవిచి పరవం డా(మ్మ) పర్ణస్థల విశే
షంబున బ్బిన యింబారన బ్బి రామ(ప)దేశంబులు గనుపంగానుమం
జనిచని తాపస పరిషదుపనిషదుపబృంహిత(బ)హ్మ విద్యాతర్క శక్తి
కౌ వరత్రీత సూతన(భు)తి సుభగారవంబులను నిష్ఠానుబద్ధవ్ర
ద్ధ మునిప ద్యావసాది విద్యార్థి వటుకపటు పటుభోజ్యారిత
వేదవాదంబులు గర్ణాచరంబులైన నాకర్ణాంత విశాలవదో
చన మందభుణువరదం బు విద్ధి యింతిని.

మ. పారదశ్వేతిత తేజులన్ విమల భస్మాపాండు సర్వాంగులన్
వరరుద్రాక్షవిభూషితావయవులన్ వ్యాఘ్రాజినాసీనులన్
గరుణాపూర్ణులఁ బుణ్యవంతుల జితాంతర్దర్పులన్ శాంతులన్
పరమబ్రహ్మశిఖా పరోపనిషదభ్యాస ప్రసక్త స్వాంతులన్.

సీ. ఫలభూజములఁ బర్ణభూష్యలఁ బంచగ
స్ఫీతపాఠశమలను జలాశయములను,
నీవారభుజుల శాకాహారులన ఘోర
వానలఁ ద్విసకేసరిస్థారణములను
సర్వర్తుఫలితసస్యములఁ బంచాగ్ని
మధ్యవర్తుల సదా మౌనపరులఁ
బంచాక్షరీమంత్ర పారాయణులనా ని
ష్ఠల శివనిర్మల ధ్యాననరతుల
సంతతబ్రహ్మచర్యుల సంగవర్జి
తుల నకాముల సూక్ష్మశోధుల వివిక్త
తే. దేశనిలయుల నిగ్రహములను నియమములను స
రాకులనని దృష్టులక్కల నెరకముల.

సీ. అంధకాసురవైరి యంఘ్రి సారసరాగుల
యుక్తైకసన్మునిపర్యాయతనుల
సాక్షాత్కరించిన శశివేశి శయార్ణల
నంబికేశప్రతిబింబములను

భావజాగ్రతి వేలా విగ్రహంబుల
నిటల లోచను నిహారాద్రి మొదల్ల
నగరాజ కన్యాదంపతు నామాంతరంబులఁ
శ్రీమద్ద్రాక్షి పతి బహిః ప్రాణాధముల ను
ఫణి కులాధిప ధరుని ను పోషక మూలను
దనుజ పల్లటాంగైదను విని పోయిన పూలఁ
జంబారాధాకి పట్టము ఖాదితరులఁ
గాశ్యపి ని విమాం సె ను సాధన కవుం (న మాసులఁ) ములనుల ను.
వ. కాంచి దేవా మహాంచతంబు కితగాం(త్రం)దునను, సతుందానంద నిష్యంద
సవిల నిత్యం దునన్నై యీంద్రాత్రి తజత్త్యం దాం దట తిర వంద నంజాప
ట్లు తాడ దెబ్బిన నన్న ఫల ద్రాక్షాంబులు వయుందంబెట్టి విసయు వినతిం
తన్నంతుం శ్రైని విచిన నాం పుం పంల్ల బ ప్రాంల్లనై యీంరాజగ్గ
భుని రెండు దానెద మాలు గాల వేదిన్నె త్రి యిటుంగ రుణాయుఁ జేసిలు
బి తాప నంబున నాంసినాం గాంచి హస్తవస్తుంబు తెత్తు యింటని వ
ధన పస్తుంబవ లెతాతిం ఘబు నచ్చిత్తుంబులగు నుద్రావా నుల వాం
క్కోంబులం బ్రాస్తు తించి।
సీ. స్వస్తి సత్క వశి వంశజలధి కౌస్తుభరత్న
శ్రీరసన్న సమరనిష్టి త సపత్న!
ధీరాత్మ యిల రసత్క ప్రతిభ జన స్తుత శీల!
కల్యాణ వచస్సు వి(త్త)మ విశాల!

ఐశ్వర్యే మనస్తు ధర్మానైరాతమాస్త్వధ.
సమధి తైలాన్నతి శన్నేత్ర సత్యేసంధ!
సాంఖ్యాగ్నే మనస్తు సజ్జన బలాంత వనశ్రేత్రే
విశ్వతేలా విజయోల్లస్తు శిష్యశ్రేత్రే
భూవినుత కీర్తిర స్తస తృష్ణాగాంత్రే
సంపద భవృద్ధిర నస్తు విశ్వ(ని)శేస్త
రక్షావిభావ్యోస్తు పూరుషాతశ (ప) దీప
జగతి భవ ~~[illegible]~~ సాంర్ శ్వరాం ఆయు దుష్యంత భూప!

క. అనిమహా యలబ్బోస్తై ఆలగుల
ముంమలఖనవ వైద మంత్రములదీవనలన్
మనుమని యాంధ్ర భూపతి
మనుమని దీవించి సంప్రమున గమానసమై.

మ. తానిచని రాన్నహెంలకుల కుంజరు నాశ్రిత రక్షక శౌర్య
ఘనకుశ గర్భ తంతు నేత కర్మల పిప్పల వెప్పర పల్లవావళి ?
మనుతవి చిత్ర తొరణం పవిత్ర పగంబులు [illegible]
వనవిహారాతి పూర్ణ [illegible] సత్తవిశాలకు [illegible]

క. ఆరాజు ననతి ప్రింబరి -
నీరాజన మలయనుపాసి నీజనములచె
గౌరవమున నంబితవ
[illegible]

112:

వ. ఇవ్విధంబున నీ వారలయుష్టిం పవలలగాని రాపసులు రామునకు సంప్ర
ప్తప్రసాదమయ్యెంజేసి.

సీ. సవనక్రియా లక్ష్మి సంప్రతిష్ఠింప
వేదోక్తిఁ గల్గిన వేదిఁ జూపి,
క్లిష్టవర్ణ మురుఁ దారకింపఁ జెప్పిన యుక్తి
సమిధాజ్య దర్భ సంచయములఁ జూపి,
కలుష సంఘము నణగళము తొల్గయు యున్న
బంధుర చరిత్ర యాగంబుఁ జూపి,
యూప స్తంభమనంతమైన సమాగతి శ్రేష్ఠైనఁ
బదముల దెల్పఁగఁ జాలు పశువులఁ జూపి
శుభ్రతరోర్మిల శాల హోమ స్నానముల
పాత్ర సామగ్రి యవి తోయములు వైనంబులైన
సాధన శ్రేష్ఠతరములు మారింపి సాంఘ నివహా
కలకలితమైన సౌరభ్యం శేతంబు జూపి.

వ. మఱియు మెండలు నక్షత్రాంబులు సప్తతంతు నిరంతరాయం
బు నానా వలయమునంతత ముఖాకారంబున ఖరవరాంశుం డనుగు
ణంబుండు వర్తింపుచుండు నిందులయుం దగిన తెలుంగున రక్షణంబు
వలయు ననిన నక్షుర్రజిని వల్లభుండు మెఘగంభీర భీరస్వనం
బున.

క. రఘువల్లభ యారు మెలనవా:

సౌ కృష్ణుండు దేవకీగర్భంబున యుదయించినట్టి

~~[illegible]~~ ద్వా. కృష్ణుండె దిగ్రంబున నిలు

లాం కృష్ణుడు వచ్చినను నిలుతు లాంగ వలె గాంతుల్.

సీ. శ్రీరంగ కాంచన గంధకృత డోలికా యుగళ కేదివో

ఏగానుచుం బెనుల వీక్షాన్ని వీను జివి ఖర్జన్

నిష్ఠగా భక్తి తాత్పర్యాన్వితగిరిధనుబుం

గలన వసుధ నాలది సంగనం [illegible] నుండె.

శా. ఆ తం తం చెంత యుండవె [illegible] నాస్త్రింబు [illegible]

ద్గత వేదాంతపు మంత్ర తంత్రముల [illegible] [illegible] సం

ఘటంతంబై [illegible] తా కృష్ణ పాదున వసో ఘోరాపాతి సంప్రాప్తి [illegible]

వరాంత శ్రీ [illegible] [illegible] [illegible] వర్గాం [illegible] [illegible] [illegible]

క. ఆ హొంగలు బహుం ధనాసి [illegible]

గలసిన శ్రీ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

వ్యాప్తింప తను తేజ విభవ

వ్యాప్తింప [illegible] [illegible]

తే. ఆ తాను దేవి సాయిం తం తేజం

నా తర వలు వృద్ధ [illegible] లుం పూంబి యులి సామ్య [illegible]

వరా శ్రీ గుణ ధర్మ వుంభి వి

వెలిశ త ధర్మ వుంతనా వివి విన యుదయవుతాక్షన్.

గీ. మానుత మకంబు నవ్వేళ దానవేం[illegible]

మహానవేంద్రుఁడ నన్నేసా మహాన్నభుఁడవు
సవనరక్షణాసక్తియు దుష్టసంహరదక్షత
వల్లియలు నాథుఁడు మునితపోవనములందు
బింబాధరాంతర్యంబు చెలఁగఁగ శౌర్యలక్ష్మి
సీధుపానభ్రాంతి సిగ్గుఁ జెలఁగుఁ
చెలఁగ విద్యాదృష్టి శీలతాంగనివహముఁ
బితన వాచా వృత్తి చెంపుఁ జెలఁగ
చిత్తవైచిత్ర్యంబుఁ జెలఁగ బ్రహ్మాదిక
ధర ప్రధానసంసర్గ సంగఁ జెలఁగ
చెలఁగ గౌతమ ధర్మ తప శిష్ట రసమాంశిష్టిఁ
గాంభీర్య నిరతంబుఁ జెలఁగ
చిలమానవు స్త్రైణ్య గర్వంబుఁ జెలఁగ
నసమ విద్యాధికాదంబు ఉరవఁ జెలఁగ
పతిత కారుణ్యంబు వెలఁగ సాంతంబుఁ జెలఁగ
దమిత దేవేంద్ర నుత ధనిక నేంద్ర ఘనునకు.

తా. దుష్యంతుండు లంతలుంబాపు వారిని గాంచెను. వారి మాటలు
ల్లవేరిది బలాపక మహాంతులైన వారిని వచ్చి నట్లు చెప్పుదురు.
విరులచ్చరులతుం దొరువచ్చిన వేళ నామ పత్రిక వలని బాహు
బలంబునుం జలంబును శౌర్యంబును, లేవయుం జెవయుఁ దెంపు
ను తెంపు నునె తప్పును నెలవు గల్గు ను మల్గును వెలుంగుదు

జన్మం బేడు దినంబు లున్నయది. యిది యినుం గాదు. నక్షత్రంబగు
లప్పైన మానను శక్తి యుగ్గలంబు దివసంబున జెవంబు నష్టంబైయు
డు మూడు తదీయంబై బూవంబుం జూపు దమని న నాల్గు కాతయని
యొట్టు తెలతుం గర్భంబు వేరది తాకి యిది యిదగి యిలూకలు చెప్పిన
యిదిరిం యిలు బెరావై నిశ్వాసంబులు నిగుడంబుల వానవారాళి
నిలువవేడ యిదక్షపక్ష దక్షం దగుపు నుండె. నంత నిక్షత్ర నా(శ్రు)పుంబున.

గీ. (ప్ర)ధమ సేవన(త్రి)యలు సుసంపన్నమైన
మును లభూపాలచంద్రి సింధు నవనైర్మల్య
యలక్షితంబైన యాపదీయ గక్షణమున
వర్గీరమయి బారెగ సంత గా ఆలయమున.

చ. తలసి తివెంత తపోనిధియును నాడు తలిరు గావించి వహింపుచు దేవ లక్ష్మీ
శ్రీల నుదులగెల్లు యక్షు సహక్రియా మానవటి జాతేరగల్గ ది
క్షాలకు జని విశ్వవింద్ర సృష్ట సచంద్రమను పాపుష్మన్ యిలంప నక్షత్ర
సృప్తులకు నమ స్త్రిరింపి నన బూజ ఉపకారగవా నాత్మలందున్.

ఉ. సోదనవాస్త్ర యుక్తినిత సోకను విందు కరుంతంబు సుఖ
శ్రీ విభవంబు కన్పడ మనీషి యుత వనికిన్ నక్షత్రంబుకు క్రూరమై
తేలావని యాలక్ష్మి వేడుజాగు పడుచు ఉత్తమ నక్షత్ర నిగ్రహమైనా యక్షగింబునెరా
తాసృతుల వింబనైయలనెం నా హాంతశరంబులనుండె గ చడంగన్

సీ. రవులు కెరలునను సన్నపానపలు తొరటిచెను
జ్ఞాన వరాగ్ని దక్షిణాగంధవనముల

(సూంతి)
మామా శంఖనాదంబు చెవి సోఁకిన వెఱపింపఁ
ఝుంకారనాదా మరు వింటి జోగి తేఁటి
పరుల తొండుల మాటల పలుకాడ కుంభంగ
వాకట్లు నెఱమం(త్ర) వాదిబలుక
తెరువ(శ్వ) కట్టంగ మరుని కింకరులనుఁ
గూఁకిల వే(సు)ము నెఱకాకలంబు
భావజుని చేత మెచ్చు తపవను చేతఁ
దూలపోవక యలిని చేతఁ దా(బ్రి)పడక
బలుతవిఁ దాళ్ళదగక తెంకిలమచేత
గాసిగాక శకరాంతలఁ గనరు వెలయ.

వ. ఈ లీలఁ బద్మాలి నాది శాల మోహన సలువతరగు నవనగాబు
నే యుండె సౌభాగ్య నైనా న సాహ్యాలికింటికి.

సీ. కుంతలంబుల పేరి కెందమ్మ దెమ్మదలను
గోటి లుగన్యలపేరి గందుసీలఁ
చెన్న గుబ్బల పేరి చ(క్ర)వాకంబుల
హస్త ధ్యయంబు పేరి యుత్పలములను
(బ్రి)వళి రేఖల పేరి నవతరంగములను
నాభి నాభి పేరి నె వృదిమిడు నుడిని.
కటి మండలము పేరి ఫలనైకత తెరాన్వితఁ
గోమలాంఘ్రుల పేరి కూర్మములను

గుచిరమైన శతమంతలారూపమెరసి
నేడులం దింప తుండినవెట్టుచూడు
దక్షిణాపాంగశర జాలిణావదవాన
తప్తమన్మానస మారాళ తాపక్షరము:

ఉ. తారకజాలచౌకటి తళ్కుమిలుగాఁ గూడి శతముంతల మెలపరాంగ సాం
పాందడు పల్లవంగు దరవాసవుఁ ఖండితలంతుడింపన
యుర్విరితలంగ మంగదభూజాయుం పటచగల్లు లఁజేసి యుద్భుటక్
గొందితలంగ లోపనచాటెందితెల్లినను పారఁజేసేద్

క. ఆరామమె లలితాంతా
నారామశ్రీద వాటలందితె నసు ధా
సారఘటాఘటితలుగ జేఘన
సారఘటాఘటితలుయు పెవాలు చెల్లంబె యుడే

వ. ఆ కర్ణింపు కానుబు నె కెల్లతా తుం శింబుల్ టుపోని యుం.
లతింపుబువనంగవే నం పె నెలగనంబు తాంతింపుతెను. ఏడం
గాతయుని తొంటి తొంటి బి కలంరిని నిగూ శ్రీ.వృత్తి శ్రీ.క్షీ వ్ర నప్పు
డాతకమున్న వ్యాఖ్యాత బాల్లంజాకాంన గానస యుగలవతుల
తల నక్షాటి తీ నాన గ్ళ్ళి కా మా ద కు వళయు సౌగంధి కారఖండ
నిష్యంద మంతరంద బిందుసందోహా శబ్దంబున నిగు దారల
నీరుడులంపు నగల కెలంపు తెలంతలమ బల్లవ నమల్లసితంబుగు
సహాకారంబు నీడ మ వ్యాంపుట దీటిగె యెూవరిఁ బుపాళ్ళ దానమెప్పు

యుర్యంగు వేఁదఁగెం పైసఁగు తి సలయులంబులంబుఅవృగా నవుక్షి
యుక్ష్యుటి తింగా నివక్షి.

సీ. తఁడ తె తులు తిన తెల్వార ద జేవయులఁ
దలగద బెక్ష లంద వయుగఁ జెక్షి
వేఁది బళ్ళైద గిసి వృదువు గాఁచెసిన
దివుల వృలాంల వార వయులువైబి
పూఁదెనె (బదనిక్షి) వృపెృ్ద వెదింబి
తలఁ గాన వెన ఖెక్షుల నలంది
చయువ పెట్టిన కైత్త ఖలఖ వ (తి) నయులను
దారవృ గాఁ ఖను దాయుతాక్షి
చరణములలో తక్షులు మోంజాలు దాఁతిది
తెలిఖరంబున గలదివేలు తమరుగక్షి
పాగదలను నెందొక్క పక్షాలు కీలన్న విరులు
బాలనాలు నుదిక్కులఖదనివైబి.

క. (శ్రీ)నసలా ఖరయులను (ఖ) యులంవద
యులు నగెంద విరాతు సురతి వెయులవ్వ నక్షైక్షా
ఖైనబిన బావురముులు గాని
యుసువారఁగవిసరఁదాపవుగ్నలవ్వైనా.

క. శ్రీనసలాయు (పి) యులంవద లా
వున వయుబంద వులు వనివృ్వ వాప లుగా వెక్

వని తతు శీతల తుషారములు
ఒనరింపుచున్న సార మధుపగని వనిగాఁడ.
గీ. సరము మొత్తంబుతర మొప్పనఁగా సంగఁబడఁదు
బటువ మందుల శైత్యంబు సంభావితత
యునురాడు గుడిచిన (దియించు) నిరయ్యోగ్యింతి మేన
సంత తంతతు సంతాప మగ్గలించె.
కం. వెలఁదికి మనమను నడించెడు
బాలవలరవి మైనదైన శైత్యమునొందన్
పలుతులు వేయుచు సాసేటికి
పరిగొని వడఁతామ ఇరండు పైశాఖలుఁడన్.
ఉ. వెసరకా బారించెదము వేయుఁడె అంగుల శైత్యోపచారముల్
వెసవి పక్షి మారిలము వెడమితేన్నము వాఁడిగళ్లతో
డొత్తాసము దీర్ఘమై యుంగరుఁ ధూపము వెట్టిన తొల్గులు
శ్వాస సమీరణంబు వడ చల్లఁడె జాంగిఁగణం గెల్లెపుచున్.
కం. బదువు(లి)వి ని యుండుదుమ
యుండ వద విరహా(ప)తార మని యుండున్
సుదతి తలలూన నెసె అటఁగదు
తెదిసెన్నఁడు దినదు తెల్లి తత్పలంబ్లైనన్
వ. ఇది యేమి మాయయో తెటా! తాత తాల్పు మయసం(బ్రం)ఉసు
జెరువపోఁదు. మనమే పూఁచాడి యున్న వాఁడిమి యునగ్గల

వేదమయుఁ డీయుపాయమునఁ జిత్తంబు జేయుచు వెంపృతి తెంచెప్పు
దే మొక్కఁడఁ జెబల్పు వారు. మే దైవం బుఁ బాత్త్కి తమని ఉలనపురాలు
కన్నీరు నించిన [illegible] యలంపద యుల్లనియె.

వ. ఏఅలఁగు దుఁగెంత తాంత యిది యౌనె జేఁగుండియు (చెప్పనెలయం
చెయుఁగని దానఁబోవెఁ జేరియుంపుదు నిల్కి గవాం పుంరోజనం
బు ఓ తత మంతఁ జెప్పుటయు యుక్తము నేఁగనుఁ గొన్నియవస్థాయు
వెలవక చెప్పెదతి నిసుత వైరసంతల సమ్మతించునే.

క. అనె బొంపు ముదయుంచె ట్టు నఁ
గను గొలిన వను మంతం బుగ్గి తానినది ఠ్మ
యునసరాయు చెప్పు మును బలను
దను నడఁగఁగ నాయుల వద గర్భరొత్తిని.

శా. నీవు స్నేనును ఖూదఁగాంవనయులూ నిన్నదే మదాతి స్తోత్రం
దాంవక్త్రం ఘఁగ వక్షైరాం జై అలఁ నవా వెర్ద్యోళఁ బావం శ్లోక్షెఁ
బోఁపు లభ్యోసిన బ్రంగి ము త్తుల తేయువి ఫుం భానాపు భుంబుగా
నుర్ద్యో ళ్ళుర్ల గుబలఁ జూంచె ఛరాంవి భునిఁ దానెు యిర్యోరపుం భూపులు.

చ. మన వర ళ్లంక్తిని గర్గ వెర వరాంబున నుంచక దాంటి తరాంటి పా
ఖేనఁ గది యలంగలబ త్తిలుసి రిఁతాలబరం పులఁ దన్యఁ ఖుందఁ గాం
మను జవి ఖుండు ప్రేమ గతి మంబునఁ భూంచె లతాంశి న య్యేదిలి
జను మొన నా టె నాన్పు వ తి వం(శ్రు)ని బలంపు లఁగం మ తరాం క్రిపులు.

క. అప్పు బఁ గొరా తెనలలవను

నిష్ఠుంఠి నయిలు బుద్ధి వెంనని గుడె దుఃదాఫం
బిష్ణుగ డి నైను గన్నడి
దప్పు దు నిక్షం బుబుంబుల దాఁ రి నత బెప్పెను.

తే. ఆ మాటలు విని స్థ వతికిఁ
గాముని శగని వాం ఖనైన గుంటుల ఘా డెక్
గామంత్రులు బల్లారి వను
గాముని తనవిధిఁ దడిమి గని తు యిలు దెలిసెన్.

వ. ఇట్లెలంగు నవ్వియుం వగవ్వి కొాతృలం దప్పి తొంగం బులు విశేషావిక
రంబుతో నిష్టు యుంచ తన్మ్నఖం బున వంచెని (మత (ప) మెం జనం బూ
చి వద నొకదని యిరు ననూ యిల నకుంతలగ గ జి కుం తలంబు
లు దప్పిదు సు డు కు బుం దెం గు కన్నీరు తపాలంబాల రాశి
వం దు డు దూల ధర్మ గు దు శ్రీ మంగ వుంగన్స గం.ాన.

గీ. తలఁ ప్రాసం జం ఘ గురు వక్షిం బ్రిల కు
నెలల ఏబు దడాఁ బి గల పరు బత్తు ఉ శ వలు.
ధ్యుం తి నీ కింత నీ కింత ఆమెం దు వారా నా
జెప్పు నాతెరా జూ నాతోం డఁ నప్పు గాంగు

తే. నీకు బ వాం పతి జా వులవు
మాకె మెం జంగింప వింతే ము ఖి మెుష్టి కిక్
గొకనద వాస్త బెప్పెదు
దాకొని ము డి ఇా నను వృత గు లన్నిగులిక్.

ఉ. ఖ్యాతి ధనంబుం జెదిరి యొప్పుబలారయు ఆఁగింపక నిల్పి నెంపుదే
వేఁదితయుంగా కే గుండె లగ్గవించైదా [illegible]యులదుంచగేలవె
న్నల్గొఁటలు గండు[illegible] నలగుఁ ఘలబెంట్ఱఁతలు లూననీఁతలుం
[illegible]ఁతలున్నైన యుక్తి దలపొఁతటుఁ గంతుని వేఁత జెఁతటూ.

క. రోగంబువలె శిఖంగత
యోగతి నౌషధము శాంతి తీనెంపృను. నా[illegible]
[illegible]లాగున నీవ్వాదయిర ఘనను
రాగము తీర్చ ఋలగ్గ కైదె [illegible]పు నేయిలనగుఁ.

వ. వినుము (అ)యుంవద(యు) నీకుంబరాస్రియం జెప్పాంబులవను పతి
బార్యులము. మాంతంబనీకు నెవ్వరొ వచ్చుఖ వయస్సులు. సాంగలను
నా యిరాస్గొఁ ఖు జందాస్వ! బన్నంబుంచు, నీ యిరాంశాస్వంబు నేఆఁ
గింపకున్న మావెల్లుల్లకుం జూల (పి)యుంవద పాత్రంబులకుం దక్షి
నదాసవు. నీవు(దే)వు మాకెఁ మెఁ[illegible]న మాంలతేలుత స్వపాస్యంబు
నం(బు)ంబిన దానవని యూరు సఖుసాత్త్వి నిట్టూరిల్పు నిగుద్దు. వెలు
గిర్చిన లూభనంబు వంచుక విచ్చి నెచ్చెలి వదనంబుఁ బూచి త వేయు
తపీర్షిఖు నవదన పంకజంబు మోఁపిపై నిడద్ధకుంత నాళ్లయెల్లయు
స్రంత నీకుం(అ)యింవద చెప్పినది తప్పదవి.

శా. ~~గంగాంగర్భ ముయందు (సుంది)కిల్లు [illegible] దా [illegible]బు రాం కుండ వు~~
~~శంగాఁగర్గెను పేమె గంబువిఁకేఁబూ తన్నాను మెామెద్ది ఎకెఁ~~
~~[illegible] వుపే(ఢు)కన్నైకల[illegible]బూ రెకింబి మాంశం(బ)ఁద~~

స్వాంగ యోగ గతిఁ జేరఁ బోదానని యొయ్యన వెడలె వెళ్ళె వెళ్ళెనన్.

క. తన్నరయ నుతిచె నెట్టుగ
త్రిజగన్నరుల పాపము గడిగి మోక్షము పొందెఁగన్
కన్నెరజ మునికి కొఁగిటఁ
జేసా రఁగఁ జేర్చి యలపుఁ జేన్న దవిర్చన్.

క. కొండను తేనెవకే కనుని
శ్రీ విశ్వామిత్ర మునీంద్రు నకును జనియించినబా
లామణి వి నీవు నీకు
లాముని తన్న తలపోఁగ లంతయు గల్గెన్.

సీ. నీకు విహారభూముల మహానీయ చరిత్రవు నీవనంబు గం
గా క్షేమ జీయుత్పావనవయ కల్ప తపస్సంపదఁ గనె రెండు మం
దారిని నిర్ఝరాశ్రితమను దారగతిం జెను దెంపు బిల్లర
ప్రాకటయు నొందఁగాంత యుపవాసాదపాద్యాని పోలి తుంటు తోడన్.

గీ. దండి వంశోద్భవుండు దుష్యంత విభుఁడు
నీకుఁ బతియౌ ఘనుండగు నిరతమ్ము
తగు దయ తన రిఁ గౌశికాత్మజవు నీవు
కృత్తియు నుతంల దాంపత్యమిరువురకును

వ. ఆ రూపయౌవనవతియైన నీకుం దగు వల్లభుండు గలుగ నువరాంవల్ల
భుని సేవింపఁ సంతానపత్యయునిం బొందుసామ తీర్థంబునకుం
బోయి యతంబు పూని వర్తింపు చున్నవాఁడె తత్కార్యంబు సిద్ధింపు

సయ్యశ్చర్య చరితం ధుల్లసిలుంగాని పుల్లసిఖండపు బింతయు
దిగి సంతసంబు నెందుఘుని పత్రియనసరా యింపు లుంవద
వదనంబునం బూంధ్నానివిపి యుల్లనిరెను

క. చెప్ప చెరాల నెనరచె నేనేమప్రేమ
తాతమినననలు వింగుల సంప్రీతినెందు
ధరణీపతి చిత్త మెంతి బంధంబు యెనిన
నింపు మీఱ బ్రియంవద యుల్లసిల్లనెను.

క. ఆవిధమునం బుకింబుక
బూవంబున దొరసె నాన్పుపాలుందునిన్నన్
దావనమునకును వచ్చిన
త్రైవడ బాలంగినది పల్లవించినది తెలుపన్.

ఉ. తేటికరువ దప్పితప్పి వద చెలువుకన్నులు మున్న వంటి యిరు
తూటికరు మరితె మెనరు గదుండు రాందిలయు లుయున్న ది పెరాకుబందపూర్.
వేటకువమందవరామ గతివిన్నన యెపైనది మన్మథాస్త్రపూర్
దాటికవ భంగి దారుబు వసుధాంపతి గారించితే మిరాంగశాలలన్.

వ. మృగయావిహార వ్యాయామంబునం గల యలపు సొలపుగా
దృష్టిసవట్టాంటత వనప్పత్రాశాంత సంతాప శాంతి లుపిస్థంబు.
ఆ మహారణ్యశిప్తిత్రేనకు శుద్ధాంతకాంతాజన చింతాభారంబూ? కమం
తాలంబికొత్తాశ్రమంబు? నేటి చేసిన యొల్లయెల్లంటి మెల్లమెల్లనే
తెలిసికొని యెందున్న లనవిప్పల్లవాధర్ (పు) సదళ్ళల్లంబుల నల్లంబు

చెల్లని చెలియల్లఁ బూవియు యిల పొందుంబు నొందకుండ మఱపొందుం.
బు విచారించుకొనవలయు నవి న. వర్ణనంబులు బూర్వోక్త
భూరుండు. వి.సి

శా. బాలారత్నము కూర్చినా వలన సంపాదించుటె వివాద
నర్మాలంకృతమైన పుష్పోజ తాపము నశ్వల్లెల్లఁ గాంగాంతిని
వేల స్నేహోద్భవ చాపమున్న మరలుదే విష్యంబుగా వించునో
బాలాలస్యాదమ్ము తంవి షం" బనెదు తా శ్యేంబు ప్రతం చెప్పుచున్

తే. బిప్పుని పోని కొలస్సిము
చెప్పుడు తిండి యిల శబ్దస్థితిఘుంబనఁగా
నిప్పులు కుపి చారించన
నిప్పుడ పాదసరంప వలయు నిర్ణగామిని కే.

వ. బిక్కి యుపాయాంతరంబు సంగామపించె దంగాక యని యొ
క్క యెలవారి సొగం బద్ధ బాస తంతు వాగరుం బాంగుగా వమ
శ్రీ యయు రి వే బితాని లాంగున శకుంతంబుల నిరోక్షించు మున్న
వాఁడ పొరావె శకుంతల యున్న వృత్తి వాటి కల్లనల్లన మెచ్చి వచ్చును.
బియు వనసూయ ప్రియంవదలు గనుంగొని గాఢనిక్షేపనని సం
భ్రమంబున నా సవంబులు డిగ్గినంబూని సమ్ముద భయ వినయ
కలిత లజ్జా సముపేయం బగు రలయంబున

చ. తిసలలయ సయ్యాడిగ్గి యొ కత్రివ శకుంతల విక్షిప్యయుండఁద
త్సుపమువనాంతమంబుతోని త్రొత్తవిరులల్లను పుష్పెంతయున్

మొసరి సింహంబు పాని. పువ్వుల బ్బలు నాటిన పొంటగ గప్పెనర్

కసరి కరిఁ జేరఁ బట్ట కుక్షి ధంబుల రొంత తండ వేలాయనర్.

సీ. ఆరతి బూఁది సజ్జి బి గురాకులు ప్రైపయి నలిటి యుంటఁగాఁ

గీరము బూఁరుజా చ్ఛవిని గెప్పు తనర్పిన యెంగజాతు స్వాం

గార ప్రఁదొంట లతానివ కల్పక వక్షి యెటుయుంచు రాజునిం

పొరఁగఁబొంచు బరండె ము ఖరాల ల్లస. ముగ్ధము జైన బౌలపుల్క.

క. బాలతి బొంచుచు ధరణి

పొంబడు పలుకు దిగి (వ) ముబ్బారి (గురు) తుండ యెత్తెన్.

బాల కికి ని నా ధరణి

పాలకు నెడ లజ్జ వైన బంధము నెందెన్.

వ. ఇవ్విధంబున శకుంతలా సౌందర్య సందర్శన సౌఖ్య పారవశ్యం

బున రాజును. లజ్జా భయ రక్షితుం ధంబున వెడివి గంధగజయాన

(బుడు) యు. జి(త), రూపంబులచే లవ్య నయ్యా విజ్ఞ చేసి కొనిన తరణి ఁగ

సంభ్రాంత వెట్టిన చందంబున మరాసిన ముత్తియంబులవలె నుండ

నన సలాయిలు డాండ వజ్బి భరాం నా యనుతన కొల్లని యెను.

గీ. నిన్ను నిష్టాలు (నీ) మోము యుంటి ని న్నుఁ బూచె (బి)

భరంబుటు లెమె తప్పుగా బూంబి సరావ బాలు ఁ

డింతఁ గాఁ బూంతె విచ్చేసి తింత లాన ఁ

(గ)ంత గాఁ బొంబు ఁ గా కింతఁ గాంత మురుఁడు.

ఉ. శాంతత్త్వ పావి భూతి ముఖ సామజ యూనవమ దేవయూనమ

తాతవెదక్కి తెచ్చె భయదంబగు తాపములొనరుందఁగా

భూతలనాథ! నీవు నభిభూతదయార్ద్రవిధావింతుఁగాక నే

నీతరళాయతాక్షిని రతీమఁడు దెచ్చిన తాపతాపముల్.

చ. అనిలము లొంగముంగ అంపునగ్నియుఁ దోయము దైవతంబు వై

చనుదన వారు ఁజోరు లను శాత్రవు లంబని వారుఁ జేయుచే

దనములు మానుషంబులు లగు లెక్క బతియుంపని యుద్ధవర్గముల్

మనమున గాంచి నేర్పుమెయి మాన్పుటయొప్పుఁ బ్రజాభివృద్ధికిన్.

వ. ఈ యర్థంబున వారుండు చోరుండు వ్యామాననిమానధనంబు

ముబ్బాని తెచ్చి మీకిచ్చిన చోరుండు భవత్సమీపంబున నున్నాఁ

డు. శ్రీ(స్త్రీ)ధనంబు రాజులకు గ్రాహ్యంబులు. ఇంతిసామ్యము

గుడని వ్వింబి యుశస్త్రాం దక్షె మదనశస్త్రుని శిక్షించి విడ్చెయ

మనిన నుం దస్మితవదనారవిందుండై యుయ్యింపు సంభ

వుండు విస్ఫంభగంభీరంబుగా నిట్లనియె.

గీ. వెలదుల వెంట్లై ర్లస్ ధనములు ఱ్ఱపు చ్చ్రవించ

యుంచువి లుకొండు దాంగ విలయుంచి కెచ్చి

మేలు
నీవు తాలవెల ప్పులు గుడో నెలుగు పయియును

గుడు వపాకెచ్చె మియుంతి వ్యాదయా ధనము.

క. మా సామ్యమాకు వాసఁగిన

మిసామ్యన్నికు ముడు మిమాసామ్యన్

వారి పడకుండవారకె

మే
గాంసన యేమిటికి వర్ణాంశ్రుకెనియెద మొందెద?

గీ. ఇందులో నిష్టమెద్ది యీ యిందుముఖికి
నడుగుడీ చమాటలకు (బెగ్గు) గ్యానివావివేదు.
సాయమువ సానమెన్నను సవనరక్ష
కాదగవతేఁ గాని యింత్రేలునుండదాదు

మ. నయశాస్త్రంబులు మెఱుంగనివి యేవ్యంగల్గ వింతేనమనః
ప్రియు విశ్లేపటఁగఁదా స్వయంవరము గల్పింపం బడెద్ వెగ్రెకు వగా
తుయశేలావానులు రెవు కౌతుకము మెకుంగన్నాంగల్గనా
నియు గాఁపింపుడు మాకుఁ గోర్కులు మదిన్ నింపార గాంధర్వమున్.

వ. వివాహంబులు బ్రాహ్మంబును దైవికంబును, ఆర్షంబును, ప్రా
జాపత్యంబును, రాక్షసంబును, ఆసురంబును గాంధర్వంబును, పైశాచికంబును
ననెనిమిది తెఱంగులని చెప్పబడ్డు. అందు క్షత్రియులకు గాంధ
ర్వంబును రాక్షసంబును ముఖ్యంబులని వ్యాసమహాముని వాక్యంబులు.
శకుంతల వయస్యలు విని వినయంబున నిట్లనిరి.

క. జనవర నీవు చెప్పినది సత్యము నీ మది దుష్టభంబునం
జనమెంచుయ నెవి యుంగుడువు సర్వవిధిజ్ఞుఁడవు కాశ్యపర్షియున్
ఘనవనమునను నెందు వార్తయు నమత్తయు నెందఁడు మా కునేప్రయో
జనము శుభంబెయైన నెంక సంశయమున్నది మానసంబునన్

వ. ఇది యెట్టిదనిన.

వేటుమనలు వచ్చి నృపవరా

వెండి బోయి కిఁ జొచ్చొల్ల సంతొషాయిన పిదపన్.
దాఁచుబంధ మంగళమునఁ దాను
మాంబళము ఁగట్టిన తమ్ముల వెనుల వేర్చె.

ఉ. నూతన భాష్య పైఁగలుగు సంతుష నిత్య సమాధ్యైన ధారా
భూతలి నాధ యాంత [illegible] విరుఁ బో[illegible] ఎకిని తెలుసు బుద్ధి పుట్టు
స్మృతిగ యెవరాంభ్య పదదేరయు నేర్చి నిలువంగ సత్వపా
న్యోతరుఁ దత్త్వ మనోజ్ఞ మహాని యలమయూ శపథంబు నేఁ బాగుఁ.

క. అవధుడు నవ్వి తలఁతో
జనపతి యింపని కి వేల సందేహంపు నా
ఘనలక్ష్మి నీఁ గాశ్వ పదము ని
మమమని కంటిని మ ఆఁత్రఁ దు మానప్పుడు గలడే?

సీ. నిజ మయు గాని బోటి నెలఁత పైఁగాంరిమి
గలుగు నా యంతరంగంబు సాక్షి
తలవాంస తీర తెలాక్షిల మయు లగాలవ నెరా
లగ ముఖ్యు ఇం వనపక్షి సాక్షి
తుభరత న్వ్యా నాధ తెలా టో ర ర త్నంబు
చం(ద్రుం)డు మాంకులస్వ్వి విం సాక్షి
యిలవి క లోచన మూర్తి యిల్లన తాశ్వ ప మద్రో
వెన్నెం(ద్ర) పాదపద్మములు సాక్షి
సార స త్యవరి(త్ర)లు మురు సాక్షి

~~క~~ లతాంగికి సవతి పాదుడ యెంచు పుణ్య
వేను జేసిన నతనిసాము వెలయు సకల
సంభుపౌమి కి యెలువరాంభు శ్రేయు పాండ.

వ. అని యిట్టిధంబున ఈ నర్మోక్తి భరాభార్గవి శ్వాసంబుచే
సిన నిశ్వాసమిత్ర గాత్రింగల్లి గాంధర్వంబ వుంచితంబుగావు
వనాంగా ఝుషా స్తంబున కు సింరాక్షవదన తేరసగొం ఝంబిల్లి
శచి యయు శత మనస్యుండు, శశధి తన్యయు శంఖ్య హారి యయు
శైలరాజి తన్యయు శశాంక శేఖరుం గునుం(బోలె) శశివదన
శకుంతల యయు, శశిమలానవ తంసంబు దుష్యంతుండును నను తూ.
లదాంప త్యసౌఖ్యంబు లవిచ్ఛిన్న ప్రీతి ననుభవింపు చురుగా యు
ని యిరు ననల లీలా (ప్రి).యిరుం వదలు జీవింపు వాంపనా(వు) సవము
తేల్శంబులు నిరుపుర శిరంబులం జల్లి పల్లవ తల్పంబున తాంగా.
నివారోపునె ఘనలు.

సీ. (ప). శయిలసంధ్యా నాటు తూల్లలంతు శమదుగా
చ్ఛుండ ని శెప్పు షంబు జెందుప శిబ,
మందరా బలమప చాము ధన పెశాంగుం భ
దంబ్లో కీనాం దంబున పవాసింబి
గిరిగరు తృండన (శ్రీ) శాస మారంభ
దంబ్లో శిరు దితంబు (ద్రి) స్వరిబి
పుష్పలా వర్త్తాంబోంధ శెరా దరగళ

స్ఫురితాంతరారావంబు నీవు పెట్టి
పరుసడి కుంజరములఁ బ్రతిధ్వనులు చెలఁగ
నా శ్రీ మరాళ గర్వమ్ములనెల్ల నార్తి ముంచి
పాంసులోత్కీర్ణ భల్లూక నాళికా వనము వణకించి
భూరిసన్నాహ సమగ్ర భైరవంబు

మహాస్రగ్ధర:-

అని రెక్కౌఘంబు కంఠోత్కహారి దురుగతిమై
స్వాంత యొక్కంత నార్త
ధ్యానంబున్ మౌనరాజీవ దనభవములై
వశ్యాన స్వాత్త పాంగ
కైవిన్నాళీగాల లౌలావ సమగ వజ్రయుగా
ఘ్నంత భూపాల గర్జీం.
శీనాంశుల్ వచ్చి సన్యత్రిత్రి మూలఁగ పసులు
క్షింపు గక్షీపు పాంబుల్.

గ పిశిత భ్రాంతుల నిష్ఠుర భైరవము
నదిత రఖిత ముసిం బల యిరాత్మ రవములు
గొంపతాం యుక్త రస మూల గుడి దానంగ
నవగరావంబు భూమి భుండా దరించి.

సీ|| సాంద్రా రత్న పంచరముల రంజిల్లు
రాజితేరము నెరాజ్ఞ రవసుతంబు.

ఘోరకిసనిఖరాగ్ర(గ్ర)ముల మోహనంబైన
పలుమఱున వీణారవంబు కంటెఁ
గలకంఠకంఠముఖ కలరవంబులఁ గా(ల)ళ్ళ ⟨?⟩
రమణీయ సంగీతరవము కంటెఁ
భ్రామరగాత్రి ఖింఖిణీ జీవనములకరరత్న
పలుఘల మంజీరగరావంబు కంటె.
మందిరెలోద్యానతాసారమధుపవ(త్)
హాకకలహంస మధుర రవంబు కంటె
నుత్తమశ్లో(క) కులజాల చిత్తగించి
యోదరింతురు కరుణామోహనార్త రావముల

వ. ఇత్తెఱంగున నంగరంగాంతకుల మహాభక్త మహంస్సుల యా
ర్తరవంబు విని మహార్తహరుండును దయయుత తదీయ
రక్షణంబు రతిపరులమైన దుపసమక్షోశకుంతల వద
నంబు వలోకించి యిట్లను

సీ. తాఁగదలంగ బాష్పముల ధారలు నుంగ దలంగనింతి దా
న్నాగక యుఁటున్న దుశ్శకున వెనని లొప్పుల నప్పళించుచుఁ గాఁ
దాఁకిన యుల(స) వారిఁ గనరు దాఁగ రుణరంబు యు లెంపృ వ్రేళ్ల
గాఁకిన సిత్త లాంయువును తా యుబు సాయుత యుద్యమోయున్.
క. ఆ వేళ నవకుంతలలా
ని వేళ సౌంగి యుంచ నెంగుబలు ⟨?⟩ తంగా

నా వెలపులు నమయుం తునా
నీ నౌలంజిటులు క నౌసి నిబిచినవరా టర్
౩. నాలఘా కెంలదిని ఋగక
బాలాం నె అపెదవు కానఁ పనిబాం పులకై
కెంాలాంవరలవులగ జైయిలును
వేలాం పాం లవాం రలఁగు వళ్ళయిలు శ్మం బైనక్.
త. ప్రనికౌక్షి సిధరాం వదయిలును
ననసరాం యిలయిలు విభూనింజై8 యిట్టి ట్లనరా
తని రిక్షిం పన తనిపెు
లనకుం దఘా నటికి పాంవులూ చనవు దగర్
ళ. కాంచి వం న వులగఘు నౌతుకములనాంది
మిలాంక రుం వాల తూ దనరా యిరల రుగాంకి
జెయిబు నం న క్షిం ఋ నిపు స్నాదిం కభానల
నగు పెంగం లు వననుచు భూరా నా కు భూంచి.
ఱ. పొంస్తి న శాంటు భ్యం జినుదు ప్రాపు వతీరపులుందు ధ్వవతాం
మస్త కరత్న పుంజి గుచి వుంజులపాండస రెంగుపులుందు లూ
త్రస్త వనీ యిలభ్రా వయుడు జగన్నతుడా త్రిపు రాంతకుండు దా.
స్వస్తి విలు నర్యుగాంత పాలసత్రరుణా పుటి దానవాఙ్గొలోర్
వ. అని యిలా శీర్వదించి సమ్మతింప నమ్మహా వరుండు వనలిలా
రంగణాంబునను సారథియై దురు దెచ్చిన స్వందనంబెక్కియెక్కరాం

మశక్తి మిగిలి త్రిపురాసుర వీరుల పయించెను ఘాలలోనసం
డునుంబొందె నాలంబున శివ నట చుదెద.

సీ. చదలందు ఱెలవాలు లైవడిజి శక్యజిలుగా
నవనిస్సెఁ బడి పొరలాడు వారుఁ
పుదున్నైదు వాజ్ఞలఁబురు వెత్తివడవైవ
దగదాట్టి వెదక్కాలు దశపు వారుఁ
గంపతాఁకుల జిరు గంటు మై మీఁపులఁ
జీరలంటఁగఁ బొందల్లొ మువారు
వెటకుఁ బూవఁగ వేత లయటు జకోరంబు వసులలారా
నెను ఆరి యెలాంలు ష్ప వస్ప్రా వె అబు వారగు
వేలిఁబొంకఁగని వెసఁ బొంత ళంబు వారగు
నైన మునులను బూజి వా స్వాప్న వెలి
వెలుపుడు గుడొండ తూటు శ్రావు వొడు వ్రశనుచు
నంచి వాలంప ములజిరిన పనయించె.
యలంగము గాద వద తెంటగ
సాగింపుఁడు యుష్మదీయ సవనావలనం
ఖ్యాగత విరిల ధూమమ
వాంగము మున దన్నుజిమశత్తుండవి ప్రగ్లే.
3. అవితేర్చి యునిలర యువమునఁ.
దవయురదము నరుగ నిచ్చి దౌదవ్యలన

ద్ధను ఝళుఁగనరుఁ గాని రిపుక్షం
డనచండ భుజబలుండు విలుగుణా ధ్వనిసేయన్

మ. చెవిమించేసి తదావాంత స్థలము సంజృంభించి యాయా ద్రుమః
కుల భూపాలక బాహుదండ విలసత్కోదండ టంకారముల్
గురిశంరావ గభీర భైరవ మహా కెంపొ(గ్ర)హుంకారముల్
(బ)శయారంభానల త్ర్వాంత ప్రళయాం(ప)త్వ(గ)ర్భాంశారవముల్

క. ఆరావము గము కుంగ.
ద్వారుం డుగ మైన దానవాధిపుఁడని పెన్
భూరవముల మీఁద దిక్కరి
సారుల ఘర్షాంతంద శరభ సైన్యాధిపులున్.

ఉ. వారును నెగడించి జనవల్లభు పై మొహించాంకు శ(వ)శిం
శారు పరంపరల్ బలపడించి మొండతవ(జి)శ్రీ స్త్రవు
ద్వారుణం బాణయుగ్మముల దారిత కంఠులై వీరల
క్ష్మీరమణీయ భూంతబలికిఁబ లుగొట్లలఁ బ్రాసెనిద్ధలున్.

క. మారెంద శరభు విద్ధలు
నొకరణి విస మరకరణి నీళ్ళుఁబవి నియా
రాకాసి జోడు కుపిత యగు
మారాకారత వక్కృతజం ములకెట్లు లరాలన్.

శా. ఏ వేంకమ మఖరక్షకున్ నృసుల క్షా(త్రీ)శాదమును దెబ్బ సం
గావమ(త్రి)ద కుమె భ్యారెవము బెనొక్కాత్సులన్ గర్వదం

భీమ మత్తల్లి ని శాఖ వీరసు భటు సూర్పర్ణ ద్ప్ర జా తా ~~[illegible]~~ ర్థాతే
జ్యేమం త్రాతి తేమోర సాయితక మహోచ్చం బోళి సంధ్యా నవమ్.

వ. మఱి కంద శర భూవిద్ధులు వర్మ నె వి తప్పి దర్పితారాతి యై తెం
చిన< జ(కే)ధరుండు వి(కే)షించి వచ్చిన ఆప్తి పతని విధంబ్బర
కైరాటి సేన వెళ్లిలి కెం బోయెను నని నిర్జిద్ర నిద్ర రూం ధ తల్పంబున
న సుర నా థుండు సుభ లేయోధంబు నాయెం ధనంబు నకుం బ
ను పహారుణం బని ఉయ క్షత భైరిభాం త్ర తులను, జూటు ల వద
కరి ఘటా ఘాంత్ర తులను, తురగ సౌ హా వాంక్షి తులను, గుంధ
వి తకే రిన తా దండ ఛ్ఛాల తో యుంత్ర తులను బ దాతి వదనసాంద
సా వాంతో ర వలుంత్ర తులను నచ్చు జాంత కలా పాంబులు చిప్పల సంఘ
దావం గా పం బులు ఖ డ్గ తూ ణం బులు ఖడ్గ గు న్న వి ధంబున వీరంబు బ
పాలు శరీరంబు వె త్తిన బాహు ప్పు న వేళ్లు కొగాని [illegible] నాతగా
నక దీ రిక నెం త్రాటిత సంగరి ఘ రా ఖీ ష్చురిం చాచ్చి నల్ల నిరులగా
ను నాచ శ్ల కాంతుల వెలయిల్లను, విసర్గ శ్ర తాళ్ళ వాసంబులగ
ర్జార వంబుల గ స్పంద న(ప)భా పుంజంబులు, వెలుగుంగులూ
నంపానల ముంపంజవిం పక నిదింప పది సత్వ సాంరుండై యై త
నీరుండు విల్లు చెదగ గాని పాలం ప విల్లు వపెల్లగాంబుర పినంబు
సని యిల శవి రెంబి రుద్ధుల్లం బులగు వనుచి వల్లభాబల్లంబు
లం గృతాంత పుర పథికుల నరంధికులను విశ్లథంబులగు రథం
బులును విక ర్త వతన యుం కింకర వృత్తులగు వీర రావాలు [illegible]

విగత తంత్రీకాంబులగు ఖడ్గ బాణాంబులును జ్యోతిర్లింగాంగాం
బులగు వారాతంగంబులను విష్ణుస్వర్గ స్వాంతైన స్వాంబును, విప్ర
స్తంబునను, విధ్వస్తంబును, వికటాటంబును. వీరాకుల విరోధింబు
నుగాంచి విలోకించిన.

చ. అఖిల జగద్విదారక కుల స్మారక పరాయణంబుఁ దుల్లసచ్ఛ్రీశా
శిఖిసఖ ఖడ్గవారి రవి జిహ్వదుర్దమ విస్ఫురిత ధారివంశావ
ము ఖగులు వీర శైన్యముల ముష్టికోటులు లవులు భీనాయకుల్
సఖులును జూచినంత బలసంపద మీఱుచుఁ దక్షుడాంబులన్.

సీ. తురగ రింఖాముఖోద్ధూత ధూళిపాళి
నభ్రగంగావదీన ధునుసు రేఁగ,
వనిత కస్త్ర ఖేల్యత లాంశాది నాభ్యుల
ఋంఝ్జ వ్యంగ్యర్జ్ని రేంధ గాయ
దంతి సంతాన దుర్దాంత ఘీంకృతులచేఁ
జెవులు జుమ్మనుచును జిల్లులైన.
విపుల శైలేంద్ర దైత్య(గ) విస్ఫురపవున
నుర్వి పట్టదకి యెలుబ్బాఁతలాఁగఁ
గుంద వేష్టిత చారు కోదండ దీక్ష
నిష్ఠుర జ్యారవంబుల నింగి వగుల
వి(క్ర)మాఖ్యి(క్ర)మంబు నన్యా(క్ర)మించి
రక్షసమున వచ్చు దుష్యంత విభుని చెంతె

ఉ. శాంతి పరేశ రాజ వర దత్త ముఖైన మహోగ్ర బాణముల్
ప్రేంకని వీక్షతా దేశబ్బు ఖవీపతి పై నిగుడించె నాతఁడ
క్రాంకి శరనెరా ద్వివేక యముడుం బిశితాశన భగ్న వక్షముల్
దాంతగనైసె శాస్త్ర విదారణ దారుణ దారు శాస్త్రముల్

క. దారుణ బాణముల నుద్ధతి
తారకమ లింగక సురారి గణ జేత్ప్రం తై
దారుణ భేదముల విద్యాం
దాంతిత ష్ఠై పతిన శాస్త్రాగు రుచండ మతిన్.

వ. రవి జిహ్వలం దు దారుణ బాణాపాతంబునం జేత పురంబు నకలం
బూయునం గనవి శార్ఙ్గ కాముఖుండు వస్త్ర పాటల వృక్షుండ గలుల
బాటల వర్ణ మహానాసి మర్యాది శత్రయం బగ్ని శత్రయంబున నుపేల
బి లాగ శత్రయ దాంపం కుశై ప్రచండ వేగంబున నైసలగ్ను ప్రగాఢ
ప్రవేశనైన సంహారింపునది పంతంబులందును నాగాంశ సింహాంబు
పయిం గదిసిన.

శా. సంగాతి మంబున శరత్ప వింంచుటయు సాంకెత్య బర్హ కల్పాంత వే
శంగ్రి దాంబు లలాయ కాదాసుని శిలం జెడ్డ ద్వి యుద్ధ సి
మంకెంం శా శ్రీకి శైసె సాముఖు లాం మహానాస్ మర్యా శపే
క్షంగతి రాశ్య బిగాతి ల దాన వృలభీలద్వాలం మలుశ్ర ఖలుల్

గీ. వాదు ర్వక్షోవిదళులు నబ్బారు ఖుపాలవిశత
బాణ మయులగ వుల నవిగ్న తంశ్రా బున్నైనం

ఘూర్ణము నవ్వు శాంబలవర్ణుడైసె
నవని పతి మోదమ్మెం (డ్రు) శాలాంతకంబు.

క. ఆయుం(ద్రు) తాల బాంధవు
మాయారాతి శ్రవేమి మెప్పు మహానీయంబై
యాయోధన సీమ మ్మతిఁ
నాయుతరు తన్నలకుమును నివసంబ్బై తేరాపైన్

మ. కతు బం ధం బులు ముట్టి మొత్తు యియుచుఁ బట్టెక్కి వెద ఘోషంబు దా
నెతకొం నక్షత్ర తరమ వసం(తు) నవ దంబాం బున్నమా సార్ధ స్వాగ్రత
ర్భత లంపార వ మొనస్పైరా లవి తనివసాంసాని నాదంబు వె
లుంత కొంర్వ యుద్ధ కంబ్సం భూణం బుడిగి నిల యుల్ల శ్రీవిస్త్రీ గుండుండాల

క. ఆరాక్షస వరాయరాస్థతి
సారథి యు జీ గింపఁ దెలిసి సా రణ స్త్రావయిగా
దారించు విలు త్రె తనాక్షిప నఁ జాలం
శౌ గుంచెలఁ గూల నేసెఁ బాంబులావర్గన్.

శా. (శ్రీ) వ్యాదుం బరివారుల్ని యింతయును నాగ్రం పష్టుఁ డ్రైనిష్టివా
యిందా (స్త్రాం) బరి ఫొంసి లేవె యుటుయు వా వ్యాపిగవిసర్గాత్రిసా
త్రి వ్యా వారవపుం లుప్పతిల్లు నుడు వి ఘంగొండ్లు యిరాదింతె క్షై.
త్రి వ్యాదుస్తై బూమ్మ్లల్లి నిగు డం దాం వె రి బతాఁ దుంబిరెన్

(ప)ద్యము:- ఆఖ్యాంబందు నిస్సీమ నఖిల ధనుజవి
రాతి విరోధ (గ) సాంగత్య

140:

రాజన్యాస్త్రాళిచే తోరణంబున బడినన్
రా... సాధ్వి శరణ డౌ గెన్.
రాజన్య శిరవాంఛిత (వ్రి)జ ఖురజ రజాలాజి
రాజి ఘోరాజి భూరాజిన్
రాజీవాప్తుం(గ) డింపక రంజనమయినట్టి బలాలా
రాసుల సంగ్రామింపక.

వ. ఇట్లు సంరంభావిష్టుండై వరాయుండై తాశితామునుబుండునుబడ్వా
ర్యు ఖవి రెంతి దిశాధిత ముఖంబులం జవింప పంచదశాక్షౌహి
ణీ యుత్తుండై మూర్ఛాభిషిక్తనవయుంగవిసిన ... నసిముసల
బిందిపాల ముద్గర తోమర పట్టిసశరాసన (ధ) మం ఖ సాసాని.
ధ (వ) వా గణంబులు గుప్పించునట్ట దప్పించుటకైనను మనుష్యుల
వధించెదట్టిల్ల తలంగప్పించుపాలితం గనకపుంఖశరీమయూఖ
బులు వరపి యంతసంబున గనక సంఘంబు వొరవెనల్లగరు
ల శరంబులు దట్టంబుగనెసి యుయ విమోయసంబున తురాయం
చక్రము ప్రవేగయుబంధంబునదెల్ల వింశతి జెలభల్లంబులేసియు
మువాన(క్రు)ంబున ము(ద) కెంత్తిజంబు నడుంబోవె తి(క్షు) మాబ్ధ (క్రి)
మంబున నుత్కృష్టిగవి యంశతతి సేనానకతకోరంబు చెట్టు
కొంతేంచి తాలంచి కల గుండు తెలిసి మూర్చిల్లి వెలుచి వెంపర
లు వెట్టి వచ్చి పాయిన వెరువె యుంగరాక దొంగ్గి ఖుంభిన ర
థ ము యుంజై ... వంక ... మహావుంబు ... నావేని
సాధారు.

బూంచిన నిశాచరవరులంబ యిట్టినపుండె నట్టి బెట్టి దంష్ట్రమై

వారంబున.

చ. తెలుదయుటు గానరాక వెసఁ దాకెడన యొయ్యటు కానరాక పై

వెడలుట గానరాక యిటు డువిధి కెఁబూవు టు గానరాక యి

యిట్టిడు విభువం శసంఖ్యవుని [illegible] శరంబుల దైత్యముస్తమున్

వడుటయు రక్తవాహినులు పాఱుట యలుంగనవచ్చె నాక్షణంబునన్.

గీ. హస్తిఘోరరాక్షశరపాత హతినిద్రిస్సి

గాసునైయున్న సంగామరంగమునను

నరకి పాణిపులు చేసిన వల్లబిటి

తాటి కొండలగతి దైత్య తతుల తలలు.

ఉ. ఆ ఝట్లు ద్రొంబిబాన వులు నా వాం వభూమి విభుండు గూర్చినన్

గెల్చైలఁ దెబ్బి బొంతరకుఁ గాసిన పాఠి తె నుండె వెదపున్

బుట్టిచు వరాంస మున్ బావు సంబుమా భాంతము లుండె నాక్షణా

గల్గిన ద్రిస్సుమున్ శి యిలవు గాంధ లు వాడుమా సెలాలిలండమున్.

వ. ఇవ్విధంబున నుండె నంతట.

క. బలమె ఝఁడెగినని ఖడెూ

ర్బల ముంబి యిరముంబి తాప పావకుఁడును నవ

జ్జ్వల శస్త్రాస్త్రంబులనిఖ

బలముగ నెదిరించె దనుజ ఖవరపుటెమోర్.

శా. విన్యాదిమించి బిస్తై స్వము సారుగుష్టోవ దిన నాకై విలువున్

దివ్యంబౌటు ఘటింప నేరదు సురానీకంబులన్ బోరఁగన్
వెన్నక్ దన్నినఁ దన్ను మాఱ్చునైతుఁ బోలె విశ్వంబవాశ్యంబు గా.
నన్నుద్దండ ధ్వనిగమ్ము మూర్ధ్వని జశస్త్రాపాతభీయుక్ రణాభియుక్.
మ. ఈ దినసంతెందు కవద్యంతరిలఁబుట్టు విరోధింప దుల్యవద్ద్యు బా
ఘున నకోదండము కాలదండము భవత్ప్రక్ష్వంబు నవ్యంబు భాం
తనికాయంబు నతిత్వరానా ఘోదు ప్రచారాతాళంబు భేదించి చెం
క్షైనఁ జక్రాంకుడు దాఁడు వచ్చినదు వైశేషంబు దావచ్చునే.
3 అని వీరోత్తమతాఁడను
వని సెయుఁగఁ జంగ మారనకాంక్షి ప్రద మ్మో
మను జాంక్షి పదను జాంక్షి పు
లనువ్రందికి గాంచు రావణాకారగను లన్
శా. శైల్యంబుల్ రథా కాంతు కంబుల నవుదిద్ధాగించి సావ్యంబులై
యుల్లాసంబు లువీర రేఖలను నుద్యోతింప మెత్తం తకై
భల్లాసార దలుస్పెల్లగా వసుమతీ పాలుండు వైద్యంబు జం
భగ్నీలాగతి చెల్ని మాండ్యునికి పాతబల్యంబు తుల్యంబుగాన్.
గీ. దనుజ శరములు భూచక్రమువలన్నవుని
శరములు వయిశాకి మనమునవయ్యూరు వ్యూరకపను
నలువులు జలువును నవ్వీ వక్షంబులయ్యె
(పైన వ్రాసినది: జయము నభయంబ)
తురాబిచి వెసినగతి నుండె దేహ్యలవయులు
క. ~~ఈ~~ కేరళి భమారదావు

స్ఫూర్తిగ శింజినియుఁ బూని మూర్ఖుల మొత్తన్
భూకాంతుఁడు నెసఁవేసెను
భీకర బాణములనసుగ పెళ పెళ వెడలన్.

మ. సురవిద్వేషిత శస్త్రపాతమున సంక్షోభించి యొక్కమ్మనన్
నరమోంతేశు నురోవిభాగమున వడి నాటించియుంటి వ్యాలన్
గరముల్లాయక సప్తకంబున జిగుల్కట్టఁగ జెట్టియిల పా
ధరణీనాథుఁడు వెక్కసై యతఁ డుదుష్ప్రాపంబు దా పొంబూనెన్.

క. ప్రత్యుద్భాసిత శరంబులఁ
బ్రత్యర్థి తతుం జగు బారనేసి వ్రతధనత్రిధర్
విద్విట్పృథ నునుచు రంధ్రము
పక్షములనొలుల కీర్తిగ పాక్షికముచేసెన్.

గీ. ధారుణీపాలుఁ డేసిన దవ్వనరవ
సమశరీవము లెల్ల విశ్లేఖాలనొక్క
దర్పమెసల తవి యుగాంతధ్వని యొనర్చి
పతిలంగ
భీకరధ్వని దిక్కుల ప్రతిలనార్చె.

సీ. పలు లాంఛివిఖ్యాతి బాణాంబు బాణంబు
భైరవాస్త్రంబు భూపాలుఁడేసె
వ్యాఘ్రశత్రు రథంబు కాళికాముఖుఁడేసె
గరుడభల్లంబు సేనవరవరుండు
పాండవకాంబకము విభావరీశ్వరుఁడేసె

144.

శశిముఖి నుండెసె జలశరంబు
అతిరయ(ప్ర)కర వేసె దితినందనుడు భాను
సాయకముఖ్య పురస్వామి మువేసె
సామవరాంబుచేత దివ్యాస్త్రానియరు
మంచుటం దొండ్రాన(పు) తవేత మహగుబ్బంబు
తనెమునంత తయలో వరదత్స్వైన
తీ(వ్ర) శక్తిం(బ్ర)యోగింబ తఘురటలయున
మ. శరదర్పద్యుతి కర్ణకాంశువగు సాశక్తిగ్ని వారింపఁగా
శరముల్గానక మోసె దానవుని పైసంధించి బ్రహ్మాస్త్రముల్
సురవైరాతగ్లైన్నసాధ సుషమాంతమ్మంత కాంతాగ్రుడు
ష్రరమ్మైదివ్య మహా(మ)త త్రుకటు దీక్షాసత్రి యోగాసాంక్రమ్ముల్.
గీ. ఆమహాస్త్రాణి యొంద బ్రహ్మాస్త్రవిద్య
విస్మయంబుగ సురవైరి భస్మమయ్యె
(శ్రీ)ష్ణు రఘుస్వరనిటలాక్షి తీవ్ర వహ్ని భస్మమైనట్టి
భస్మమైనట్టి సంకల్ప భవుడు వోలె.
క. దనుజులు బలిమారీచ ముందలి
తిని దానవ బాంధవుడు దత్తి (మారీచి) కృతక్రతుప్రాంతమై
మునిజనములు ప్రార్థింపఁగ
జనసాయక వేళ విజయశంఖంబులత్తైన్.
క. ~~ఆవేళ వద్ధి మేనులు~~

పావన మంత్రోదకములు ప్రోక్షించెన్.

భూవరు వెనికి శిశిరసు

ద్రావర్ణుం బ్రేరణా వృష్ణను వాంగి యుంచెన్.

వ: ఇట్లు సంజీవన మంత్రమున శాంత మంత్ర జలంబుల కౌశల్యా ప్రభా
తంబైన యాంత్ర ద్రావకాశ శరణాత వృద్ధన పవయుం పంకెన్సి మహే
నేంద్రులతని నెం వాం భాగ ద్వేయం బున నిష్కాల కిరిణ్యైసిన శంఖం
బున ఉరాంగంబును ప్రయోగంబు నంజాగెని కాళ కాం ముఖ్యుండై
పాంకకాస నపావకేప కొత శాంఖ పలాలంక పాశ పవనపాలస్త్ర్యపు
స్త్రాంభర యులకు నజేయుం డు వీడు భవదీయ యాంబాపాదం
దకొంగాంధం డేక్షాం శర ప్రబంధ కి ఖి కిఖా ముఖ్యంబున ఖడ్గితుండై
ఒప్పింగాంప్రాన నేత వృక్షాంబున నందు గ కెట్టు భయుం జెన్నటికి
సున్నయిల యెన్ని - మాంజి వత పాంను స్థానంబులు పుష్పాశంబు కెనక
శక్తశ! - శీర్ష నియు ~~[illegible]~~ చక్రి తజగద్దిత ప్రీత్రైమి వంశ కర్తల
గొల బంధ సాన్న పుగాం రవ చేఁ వర్యులం బున యెపె త చత్రం బుగాం
జెకొ బాలుదు ధృవు శ్రీ చక్రాంబ వత్రం బులు వి కేవం బున వధ్రాంతి
పదం బులు ప్రతాపంబున వనకష్టరం బుగు వైశ్వ శ్రీంబు నం బరిపా
లింపుమని యాం శీర్వదించి యును నుప వనుప వాంనఖ యిసభక్తి తాత్ప
ర్యంబుల మునివర్యులను నృపవరుండు నమస్కరించి వీడ్కొని వారి
దలకు నరిగి వచ్చు నాడి కృత్యంబులు వెడ వెడదక్షిణ <u>కతుం దలాత</u>
<u>బూతనం బున ననూకలాయవ సుంగనుం గొను నప్పుడు.</u>

క. జంబు ఫల కాంతి రేఖా భంజా
బింబిరు బింద్యుతి వచించె రొంశ ధ రాశా
స్తంబెగమ తెంతచ్చుత
జాంబూనద ఘుంటుప్రాంతెంచి రమాంక్తి వయిన్.

మ. మునిద త్తాక్ష్యు పయిం(ప)పూర తుటిసంబున్దాటి వుందొవాడి
వ్రాని తాంత(స్ఫు)తర త్న్యధార బెటువం జై.పశ్చి మాంతాంతటిన్
గను వ ళ్ళిన్ నెఊసంబ బాయులలరుబాల్గాంక్షింబ యిరుమ్మొత్తాటిన్
బెనకొ కెరాల కు లంబునా దెసలమోఖంబె మ్మ్ముబవ్ గొమ్మ్యగన్.

ఉ. ఖారుల బొరయున్ విగుల సంత సవుందగ బకివాం తెవున్
దారయు బారున శిఖల ధ్రాటుల(గ్రి) మృగమ వ్యవింవ న్నిం
డార న ఖాం ఉ భ్రాంశ వున నంత త శాస నతంధరాంతగ
స్ఫార వి శాల తాల రుచి బంధుర బింధ్మ మదం ధ తాం రయున్.

క. పాంటిగమి ఉబ్బల్లించె
ర్పాటె మియు వెత తాం న(బ) వి నెలశిలా
~~ఉక్కి~~ వేటి ఛ్ఛు వది నిండగ నిడు
తాంటుత యిలం బొల్లైన్ సెగంబులాద వుమున్.

ఉ. స్థాలగుడిత్తలంబుసు ఘసంబున బల్లివ విటకొటుల్ జగ
ద్గాళ వునింది వృష్టికి నటాభశమ్మై వెసబల్లి యిలుంచగాం
దిలపటుంబు మెదవి పల్లింబు చరించి నమ్మట్టు యిలాంబులన్
బొవివి వెవింద నంతటు నళ్ళాణ వలలూరంబున బాధ తాబెళాన్

వ. తదనంతరంబు.

మ. కుముదోల్లాసన మంత్రి మంగళ భూషా క్షేమ దండ గర్వంబు సం
తమసానేతపు కాంతి పాకలము జ్యోత్స్నా వల్లి వర్గ్యా పయో
దవయు పాంథ వ్రజ ఖిత్త శల్య నియనిశా శల్యల్ల బంధూక గల
ఫ్ఫుమము పత్తినగ శృంగ వీధిc బూది చెంజెంబ్రాం దు సాంద్ర ఘృతిన్.

సీ. పాంథులాచన పారిcబడ వీనమర్చిన
సంతప్త పరశు ఘూర్ణంతునకును
బతిచిదిశాపతి పౌర వశంబనిచిన
మల్లెంపు జిగలు కల్గి మున్న నూతc
సాత్త్విక హాపాన్నిన వతార మొందంగ
సంగార శంఖ వనాంగునకును
గౌముదీ ఖిలాక్షి వైశ్వకలె సిద్ధెశ్వన
పద సంపుc గుంఫంబుల్లా సమానను
వేకుపి ఖిత్తిజనులకు నావశింల్లc
ఛత్రి నాక ముబె ~~శ...~~ వాయిల జొరసము.
దాయిల నల్ల విలాసంబు జూపు లేదు
బతాచి కెనరించెc గుసుమ పూబంతి చెలువు.

గీ. ఉంతc ఖూపూబెగా రాగ కాంతి విధుబి
మొల్ల నల్లన యిలు దురాఘు దెల్లనయ్యె.
లాగి బలు గల్లు సురస(ప) యెరాగముల నలి

ధ్రాతువాఁడిచే రజిత వైతవరిసల్లు.

గీ. గరళమున కింత విన్నాణ క్షేత్రి నాథుఁ
దరియు నెంక పాటి గాఁడు దెరా పాకెరలించు
వెయిబులు గందిన యిదె యుంద యోష గాన
క్షతి యిలు నోరయుని పద్మిని కన్న వేయిబి.

క. కాశ వారవా సకు వుదా
కాశనదిద్విరద రదన కెరకాశాంబుని
కాశయు యు యశోలందన
కాశము వేకుండవింశ కౌముదిగాసెన్.

మ. కలయుం జుంత్రి కసాఁకెఁగబ్బి కలు పాంకంబుక్కి యుంబంత కల్
గవి కాగ్రంబులు వబ్బుపాసి నెరయుంగాం విచ్చి తెరారంపులు
గగ్గలు విడంబిద విఁకవిధి వది జోకులన్ నా జవుల్గయులా
దళములన్ బింకేము బరామగాఁ గలు వలిదం బొందెఁగ్రొత్తా వాలర్.

ఉ. వి ఉకేలు శిక్షి కంధరము వెత్త వెంబు గింబి రలా లు వుయన్యగాఁ
బిబబుబు బెడ్డె త వెన్నెలలు పారణాసె యియు బలు మించి కొంబలల్
నలికి నఁదూన వుత్తి కిరణాం పుఁగొనవల్గని మొమువెంముతొం
నిర్గియు బలఁ బొద్ద్రిప్రేయల సులకిబ్బుబలు వాడి దివించి కారవుల్

క. ఆసమయంబున వెన్నెల
బాసలమునఁదాఁటి తొంటి పార్థివమణికై
మేసెమునాథవ్రాఁడెంతయయుఁ

గాసి వియోలలేటి యెక్కుగరుల శరంబుల్.

గీ. మునుల మంత్ర బలంబున దనుజ తీవ్ర
మార్గణ శ్రేణముల బాధ మాన్చెఁగాని
మాన్ప కెంతేని యీమును వేను మందఁ డెంతఁగే
నరపతికి చిత్తభావ మార్గణవ్రణావలు

వ. కుపితానంగ శరంక్రిదానవాపయున సౌంకెల్లాలోవి భూండెం తయిర్.
దవియు ప్రవేసను గ్రహానురాగం బుద్ధారింపుచుం జంద్రికా
తప మర్మి మంచి నందు కదేముకు కొర్లై తాపంబులరె జ్వలింపనె
యుప బారంబున మాను పుక్కెయుదియుంబారా పెంచె యత్తంబునన్

సీ. మోహానాస్పదమైన బాలవాయ శాఖలచేతఁ
గమనీయతర పల్లవములచేతఁ
గొమ్మల నఖ శిఖా కోరకంబులచేత
విమల వాసప్రసూనములచేత
సముచిత పర్యాప్త సగుచ్ఛములచేతఁ
గమనీయ దివ్య సౌరభములచేత
సంబారజ స్వేద జల మధుద్రవముచేతఁ
జిగురొదు మధుకరశ్రేణిచేతఁ
గవితమై నవకుంతల కల్పలతిక
నీడ నెందు గతయున్న నెపాదనాలు
కులిశల సంకల్ప సంభావ కుతారపుష్ప.

చాపశరజాల సంజాత తాపభరము.

ఉ. చిత్తజ మన్మథాగ్ని నెద చెందెడు తాపభరంబు దీర్పఁగాఁ
గ్రొత్త విరుల్ మృణాళములు గుజ్జగ నీరు పటీర మొప్పఁగ్
హత్తి శకుంతలాధరపుటామృతపూరము లార్పు పుచ్చికేఁ
గ్రుత్తుకబంటికాఁగ శకాంగి కుఱ్ఱని కుఱ్ఱని తాపవత్సంబునన్.

సీ. సఖి నా స్త్రీ ననలఁ బూచి యలల కేళి దీర్చెనేఁ
దీవి విప్పన దవనే తేఁటి నాంధ్రిఁ
చందమిస్త నన్న భ్రాంత సంక్షిమమ్మించెనే
శిశువుల తాసఁగనే చెఱకు విల్లుఁ
గంబుకం ఘరి నన్నుఁగన కెంటుఁ బూచెనేఁ
బిడనె యనే పుష్పసాయకంబుఁ
గినలయాంశరి నన్నుఁ గెంటెలనంటెనేఁ
జిడుమనె మైన గొంరఁ జగుల వత్తి.
వలల మేఁ పు మను నా దా హృదయ భావుఁడు
నెఱత యిను నను సమదృష్టి నిలిచినపుడు
చెలి పాపముల చాన యాంతో దె బుఁగఁడు
తెల్ల హాఁ అంగ వేఁగ దాక్షి విన్నపము.

వ. అని యనేక ప్రకారంబుల జింతాసంతప్తహృదయ శకుంతలావల
సొంపారా ప్రకారంబు మనంబున బెట్టుకొని పరిభవాంబు
సమయోచితంబు పరము దొరంగి చందంబున భూనాథుండంత

సంతత నిశ్చిత శకుంతలయయు వాంఛితము వహించును.

౩. ఆనితంగరి పురనాథుఁడు.

చని నది మొదలుగను జయము సమకూరినదాఁ

తనుఁ నిష్ఠ దేవతా పతి

ధ్యానమయి శోయిలు చునుఁ దక్షుర తపతిఁ బుబుల్

౪. జయముఁ గ్లై కాని తన నిజైశ్వర్యుఁడు మగుడి

విడి దలకు నేఁగి నను హార్త్ర విసతుల లలన

విని యెంఁ గర్గ స్త్రీయు కేటు విషమ మబ్బొం.

రుద్రం కృతి స్ఫార శింజిని బంక్రతములు.

౫. తలఁగఁగ నిర్యుక్తి బెట్టి వసుధా పతి దారపమైన యట్టిభారాఁ

దలరి వంది యశోసనములు దప్పుల తెలుగ్గు కై తాన్న నంబుఁ దాఁ

బెలఁగి బెలంగి మానసము లెల్లం బశాలఁగనేనే బాలత్రిక

వలి ధూళి రాజ హోగు వినదంబులు పేదగు ~~[illegible]~~ గుర్తింపుల్ (above: మై శ్లి)

౬. వాడి తఫగా ములు కులఁద

తాళంబునఁ దాంచి యంప గమ్మను కొఁనెన్

శాలఁగుసను రిపిన పుంజములు (above: నై)

కూలలఁగి లకు నను ట్లాశ కుంతలకవిల్లైన్. (above: బయూ)

౭ గణన ఘనమై మరుమా

ర్గణములు చిత్తభుఁడు గురియుఁగా నారము జే

~~మజి వేషి పర్గ్యా లాం~~

గఱంపమున త్రైతెంచి విశ్వబి తనుకగైన నెమ్మదిఁ

సీ. విరవరులెల్లఁ జిల్ల విషము చూర్ణము నించి
పట్టిన దంతంపు బరణి యునిచి
దెప్పించి పాంథులఁ దెగటార్చ్చ శశికాంత
శిల ఘటించిన పతకము యుపాంతంబె
గాంతాపరాధులఁ గౌఁగిలిఁ జెందించఁ
బెట్టిన పరికెంపు గొండె యనఁగ
వెనవి యురంగులఁద్రెగ ద్రొయుఁ బుల్ల శిరించి
నిలిపిన గంధ సోద్ధవి యనంగ
ముదురు పెన్నెల గిన్నెల మురువు పుల్పు
కరణి సుమపల్లవంబుల కాకసేతా యొంగులు
దెలుపు ఆమంద్యము దినా దిఠ్ఠాని నగఁ
ధనరు శాటికి జూపెనా కుసుంబాల బిరుదు పొలుపు.

గీ. శంబరారాతి శర వహ్ని సైఁచ వేఁత
పర్ణశాలాంగణంబు నబలయు లనేల వ
సేఁతలు దేహంబు నందెల్లఁ జెలువు పొందె
నఖి వర్ణైవడఁ జిక్కెఁ బుంజిత పదంబు

క. శ్రీ దురాపుద్దీప్తులు విరుల
గుణ వర్ణ తపియించుచున్న వలు వెలుంతల యుండెన్
[illegible]

వదుడాఁకేను మాకు నిశ్చత్వం బై యయుండెడిన్.

వ. అయ్యవసరంబున ననసూయాప్రియంవదలుత్తరించుఁ బో
యి మెత్త మెత్తన డెంతత్రుక్కొని పోయి కలత నెత్తమ్ము లౌకులంగ
ళ్ళించిన తల్పంబు చెక్కి శిశిరక్రియంబులు సేయఁదమ్మపయుంబున.

సీ. చనుదోయిఁ బూసిన జలజపత్త్రంబులు
రవరవరజ్జ వయితై రాలిపోయెఁ
గర్ణావతంసంబు కలువలు కన్నీళ్ళ
మరిగి సెకలఁ బట్టి మురిగి పడియె.
సురవము గంధంబు చిట్టుడుకు వట్టినఁ బొంగి
యుండుండ మఁడఁజి రాఁపు వెగసె.
పరిరంభితలుగాఁ సమరిచిన వప్పు[illegible]కొఱ
కిసలయంబులు పచ్చిగిజ్జడ లెన్నె
చిగిఁగరక్షీనత్రైగనెన్నాని చిగురుఁ బఁ ఘ)
పెట్టు తెట్టిన చందాన నట్టుగట్టి
నగ్ని కాఙ్క్షా వలుతలు పొంసిన ట్టివయ్యె
సఖియు విరహానలమున కుష్ణ త్వవిధులు.

గీ. కెంపు విరహాగ్ని వేడన కాలఁడి యొడ్డి
పదతలంబుల నిగుడించు ప్రసవరజము
మంగళంబున వేఁచిన పూఁ తట్టుఁ దెరవెఁ
బెత్తి పక్షుల కుడవఁ బొబిందఁ బూఁ కృవెగన్నె

154.

క. ఎంతెంత శిశిర క్రీడా
ఎంతెంతయు విరహానలమధికముగాఁగాఁ
గాంత తనచెలియ యత్త
కాంతి యాడుచు పాయు కనుదోయి తన్నెగాంచెఁ.

సీ. ఘూనవ పతులార! యిన్ని కష్టము లందు గాంచు
యింత నొప్పించి నాఁడె నన్నెన్నెడైన
నెందు వెన్నెలయును వేఁడి నేయుచల్లి
చంపుచున్నాఁడు చందురుండు చల్లఁజంపు.

తే. తనరశ్మి సెల్లత తగు వారి లోను
తమ్ములజెలుచు పాతకుఁడు వీఁడె
చదా వంగఁబోయి యలంబార్యోని కులబ్రాహ్మణుఁ
గడుపు చేసిన చెరాంస కారి వీఁడె.
వారి శాంత మనువె రన పరంబగు నల్ల
గురుపత్ని తక్షి నచెడు గారొప్పు వీఁడె.
ఘను బైచుడిన మునులత్రి కుకుత్రై సర్విపాని
దినన్నాధుఁ నాశంబు వరిపె వీఁడె)

సీ. తన దురాకఱుఁగాఁక కాంత రత నాంచి
విరుల బొరి యుల దాగినవి రహింబు నుల
మొప్పుఁబడి పట్టు కానిచాల యొల్లఁ బాడెఁ
గసుమ బాణుఁడు దెబ్బన నొలువి వీఁడె

వ. అది యెటులనంగాఁ.

సీ. తనకుం బాధలు మహా దహన సంగత ఘోర
మతకాకారంబు జన్మస్థలంబు
తనసహోదరులు కాదంబజీనాముతర
లంమహోచ్ఛైఃశ్రవోలం హాలహలములు
తనశరీరముఁ జెంతఁజను శాసనుఁ శ్రీవెంకటేంద్ర
హారిదశ్శైశిర నిజప్రాతిష్ఠ బనమునఁ
దనకు సంతతపాంథజనవార్త పావిష్ఠ
యెంగవోరి సూడదు కమ్మిసంగతిఁదు.
పద్మినికిఁ గీడొనర్చెడు పాపజాతి
చక్రవాకవియోగాగ్నిసాక్షినైని
విరహిజనములఁ బాతింపఁ బ్లెద విష్ణు
దుకితములకెల్ల నాజెంకురాఁ గుడించకతారు.

వ. అని మఱియును నిట్లనియె.

సీ. భద్రకాళీభర్త పరమోలహాపశిఖ్కి
పరమేశ్వర నేప భూరఁ బొము తయెస్.
దక్షకైటాపచిక్కినయనుక్షైయులవార్ధిని
క్షీవిగానాంశలఁ జేయుదల్చె
నమృతమంత యుఁదాగిఁ యెంకసారంగంబు
బింబమెల్లను నిండఁజాలఁగదల్చె

నా చాంచల్యఁ దనత్వభ్రాంతిఁ దప్పినప్పుడు
పాడుగలు నీ అంతు పాడువదయెప్డుఁ
(ఆ) భూమాతల యారగించెడు పావకుండు
వేగ దయుఁ క్షేమొందిఁగ దా చెని మ్రింగఁ దయెప్డు
నేల యిబ్బసెయేయఁ జాంం ధావిర్చి
వనజగర్భుండు వ్రాసిన వాంఛితఫలము
వ: అని యిట్లు పలంబంచి యిరంరం బ్రాయివ తరాంబ్రారా వాలబు
బుదెలుగిట్టి మనోపరంభ్రంబు సెసితి నని యుతండు మన్ననేరాం
నాథ వంశనాథుండు వంద్యుండు గాని నింద్యుండు గాఁడని.
శా. స్వామిచంద్రమ! తావకాన్వయుఁడు దుష్టుండుండు భ్రాంపాయయా
డా వరాంశక్షీము నేత్రిఁ డావు నేమఁడో యుగ్దెశ్రవా శ్రీబువే
లంవరాతాతవు నిధి చేము ను రాలంగాంచ వేలంబుగాం
నావరాంబ శ్రీను తప్పుపట్టకు మదిన్ న్యాంబు గాంరా పయునే.
వ. జననంబొందితి దుష్టవారి నిధి నా సత్కీర్తి బ్రాతింబుబ్బెఁ
జమదేవత్రమ్మఁ (బ్ర)శంససేయు నవతం నంత్రైతి నే పాఠ్యబ్రాం
బున కుంబాంధ్రజి నాప కారి యింగు నా పూంవిల్లనింగరాంచి వా
రని మర్త్రిత్రిగఁ దిబ్బునంబడ తరు వందతరాతాంశి వల్లబ్బా:
వ. నన్ను మన్నించుమని యుత్తమ్మె వెన్నెలరాబవేయి వృం
(శ్రీ) శంసించి నృశంసుండగు (శ్రీ)నవభూంబు నుపలక్షించి
వావిఁద ష్టించితి వనజాసనుని యింత.

వానికిఁ గొంచు దివల ప్రుఁగఁ జపి.

ద్రోహంబుఁ గట్టి తిందుని యటంత వానికి

గురుతల్ప(త్ర)ంబుపై మరులుగాఁ బోవి పి

పలుకొండ చేసితి పాకశాసనునంత

వాని నధమాల్ స్త్రీకై వాసితె ఉబ్బ.

నెరసు వెట్టితి వేరాతరునంత వానికి

జ్ఞప్తిఁ బొంచుగాఁ తెన్ని గాంబు మడి

నీ(పు) పాపంబు వెన్న యెుక్కువ నెవ్వు

తొడిబడి తినాలబాన నా తొలుపుడిన

నన్ను మన్నింపు దుష్కృతుల నతు క్షమింపు

మన్నిచే ఆతునాను మదన గోపాల రమ నీదు.

సీ. పాంప తన్నులు పెంచపట్టి పాంచి శబుచబెరా

వెనలా ద్భు తెన్నులు విజిగనెని

కంక పరామిడి పంక్తుఁగల జొది మదతెర

పారతంబు నాబు కపాక్రైనెని

చంపత (ప్ర) తర వానన సాఁకి మెల మెుల దేఁలి

కూలవి విజ్ఞనఁ దన్ని కాని యెంనెని

యు గురు మొఁతలు లనెంగతె క్రై క్రైంత కిల కునపు

వడి ఖెం వప్పు గడి పిలబడి యెునెూ

తి లప్పే విబు చేమ గమిడాప్పి తిని యెునెని

పొదలు సాంపెడి యియ్యాంర్పులెచు వృద్ధిదేరు
కేసరని బిట్టుబయియలగు గర్వరేఖ
విషమసాంయుక విష్టెయియు విడిదలను.

వ. ఇట్లు బహు(ప్ర)కారంబుల వన్యమృగ వికారంబులనుం గలాపంబుల్గా
బిలాపంబులనె ఆర్పుబు వాంగురాయబిష్టి మృగయయుండు నుంబొరావె
భూపాలకుండు తనపాలితి వచ్చిన భావంబు భావింపుము; నయ్యా
దిగళ్ళ స్థిరుండు నర్మగర్భంబులుగా సహ్యవనంబుల తాండవనాది
నసల్లాపంబులు ద్ధలంపుచు, నాసింధూరపురవరాధిష్ఠితం
బుగాం ధర్మజ్ఞుబున (ధనసంగరగా) పోరాంచెనచ్చిన విలాసం
బులాసింపుము గారాతుచెప్పు ద్రైన నిష్ప్రదమిరెనిరాక గాంభీరం
బు దిగ్గనదేవి దిక్కు లక్షణాతిశయంబుం గాన తత్తళ్ళసంపులబులచెం
తాపరిత్రాంతిం గను నయాంసియు మూలము విను నన్న సౌందర్యసంద్యాదిం
గలంగలయుం గాంచి బహుముఖానారంభింపుచు గలవరింపుచుం
బలవరింపుచు గండుమృగుండు మృగుం బెదరుచుం బెదరుచు
నరుచు గద్దరుము నెంగులు చూంచి గులుముంగనరు చుం గాసర
ంబు వేసరుచు నాసరుచు నసురుసురులమునసురనుబల నుల్లం
ఘిల్లంబిలాయి వల్లిప్లైన నద్భుతపాదుర తెంగనుంగని.

క. వరుసవవసతాయియు యయువు (ఙ) యలం వదలియ వేళ్ళ
యిల్లనల్లన శశిరమ్మృత్నే పుల్లుప్లై యయి
(గ)మువులపొడుచ వెదవెడ గనులు తెఱచె.

సమ స్థితా వెలింద తా శృంగ వులు లు వరాంబ

మ. విసరం బూంతకుర వ్యాప్త వృసురలు లే విశాలాతి మూలంబుగా
వను పుల్ప పూద దంత రాంతర ని తాంతా వెలాద పోలాలుతాం
త స. మాంకాంత త్రు తాంత రూంప పవమాన ప్రేంఖణా ప్రత్రి యలం
వస కొందంబితబాంయ ఝూరఝరస వ్యాళ్యాల శాలలంబ వులు.

ఉ. సూనములు (ద్రి) ప్తబంద మంగు బర్ వెతచెట్ల యుండునె ప్రెయుల్
ల్దాములు వెట్టరై చెపులలాపల సంతత పాంథమోకవ్రా
డ్వ దులవుత్త రాఖ శుతజ్జషణంబ్రాషులు బాల్లపల్లవా
స్వాదత సా యాతంత విలసత్ఫలతంతతాటు స్వనంబు మీర్

గీ. తెల్లవా ఊన వెలువనె దేవతలను
వల్లి భుడు నస్వరక్షిం ప వచ్చగాన
బ్రావజుని చెలన లూన ఖావతుంత
నరయుచి యున్న నచ్చు లతివ ఖూవ.

మ. వనిపా యలా తనిబో శ్రీలతేన నెడ నివంత స్మరుండంత రిం
మునిచింబ ప్పుడు వెల్పులప్పుదవికిక్ శెలం ధింబి పల్బుబ్రషి
చనవంక్ జె యులు దురక్ష నిస్సారు రతిసక్షనంబునక్ నిప్పు రూం
వున దుష్ప్రంతన్మ పాలుడ రప్పుడ గుల్క్ బుష్పా స్ప్ర పట్టిబుల్.

సముయంబున
వ. అవిసఖి జనంబు ను పలాపింపు వ యల్ల వసరంబున
తొంయుతి పుష్పబాం ఛవ్రుడుమాం రువ్రుగెలంద తెప రాదలంచె భూ
వాయుతుం ఘక్ సతుం వుల మనంబులరక్ జనుదెంబాదు వెన్నద

మొత్తు యఱకుఁడీ శుకేంబులు నెఱంగులు నెఱకుఁడీ సింబుల

గాఁ ఉఱకుఁడీ (ప్ర)వాహ దమని తరంగెలు వెసిన భంగిఁ గెంక్రైరా

కైరం యఱని బిట్టు పెంతసెఁ దాలుతాఁడని తఱంజ తుంటిర వాటాళ్

వ. తదనంతరంబు.

సీ. శర్వము దంబు లర్థ వుర్థ మునొగంబు మొగిశ్రు

నర్థ వుర్థ వముతో యఱ జవము విరిసె.

స్యందనాంగం బంతనంతను జరి యుంచె

నింతనంతఁ జెతెరాధకుఁతె విరిసె.

విధుతాంతశిల వెడవెడ నీరిగ ఫరి ఫసె

వెడ సరార్ప కాంతంబు వెన్నవ యెస్పె

నిశి యుంచు తింబులతే దిశలు యఱంబుల నిక్షి

నింబులతింబులకె దివంబిగె తెత్తెఁ

దాలగి పారి యెఱడు కు ముద బంధుస్ఫూర్తి యఱను
మొంపులు స్నానరాజ బంధు స్ఫూర్తియులు
శబల వైస్ఫూర్తిర త్తె వము సం(క్ర)మించె

సతలదిశలను (వి)తర్ప్యాషనము యవమునను.

సీ. కాంవిగాఁ జాము లంకౌశపస్త్వ్యసి తం
కే వి
బర్హాశితునను మర్మ్ల బడలు

బిగు రా ను బులతె ~~తులు~~ లగగవ బరా తవము నను

వఱతి యఱా దలు వి యఱ ద్దులి వము నతఱను

సబలంతరి క్షైతెసరి తంధరము నను

చెమరి యూతేటన భక్ష్యాపకుమనతల

రాగి విసంబు లభ్రాతి రాతు వెయుగ తుతుఁ

బగదంపు లతలుడు ప ధ్రప లెరాంకి.

తనేడు సందేహాచింత నంజూవతిాల్ల

లయాం వత (రి) వరెమ్మల యుఖంద మెుంది

వ ట్బ్లుసలా(శ వి హా నంబుట్కబ తిబ్బ విం చి

అయాం తసె వుటు బత్రికెక దాంర్య్పవ న రల లం రుబులు.

సీ. బక్రింత వెన్నెల లయూక్రి తీనినభ్రాంగి

నల దక్షిశల దిశ తల నై వెరాడా గిరి మెుఁ

గవది మించె దవిన కంబల తుద్ద్ల వాయు పెరాంకె

నస్త్రా తి తెంటు జెం త్య్రఁ హస్త్ర మిం స్తె

చెలవు లూరెల లి (శి) మల్ల కశకాం త పా తా నా

నిరంబు లీ దీర నే రెయ్కకి ఇ యురు

భ్రామ భ్రా త్రా పా రం ఫలకేపు స్తేంబుంగ

గెరా త యుయు గ్రా వయు కెంతు గాత్ని నె ఆయు

నభ్య గంధంబు తేటలు నాపు తెంతి పఁ

దిత మతలు నా నినాలు గుది క్ష్యాలు కును

విచ్చి చిరా రవుల్ తెక్కఁ బాలు

వెల్లవెల్లన తూరుపు తెల్లవారె.

తే. [illegible]

సంతర్పణంబు ఫలముఁ గాంచి స స్వ ములకుండి
స్థిరంబుగాని యొంత్తు శైవ సెం
ఉంచితుఁ బడన నఁగఁ బాపని నాఁడు దయుండె.

ఉ. అంతవి వేత చందిర కులాగ్రణి సేఁడు శతుంతులం మన
స్వాంతరుఁ డ వ్యర్థ గుణగు శాశ్వ వమూతవి తొలఁ దనంబులవు
నాంకున తంగర క్షత్ర యు యెంచిని తొఁడా నరించిన జ్ఞులం
మంతెన పృ వ్యక్త దైవమున మంతల వెయ్యె మరి చావారి తే.

వ. ఇట్లు సంతోష్య ధయుం బగుట లయ దల స్వాంతము సొంకాం తుంచు
సంధ్యావందనం జూనక్షి స్వందనాయుం శుంధై విది నాల వెదువి యు
వత్రి పదవ శ్రీవ మమోం సుర సవయాం వా ప్రత్యవాన వేద నాదం
బుల, నర్చిన్న వాయు యుదం న వపా గ్నివెయుంత్ర సార్వవా నోష్టం
బుల ముఖరితంబుగు ముఖపాటం బుడచెక్రి వర్షి వై తాళితంబు
నరక్షా పతర బంబు వెని యుక్త్య ప్ర దతులతో బాలగు వయ
నెం దుల కుంగృతన వసారుంథై.

క ఎన్నఁ జితెఁ జూ క్షైకెదల రివ
యన్నర భూంజినం లక యెవ్వన పగత భాయుశై
చెన్న మయఁ గాంతిం పుఁడవి
చిన్న మయగాంఁ జాలసం తసిష్ఠిన మ మూల్

సీ. అంత వింత వసు వైవస వరపితా వయు
పంచరింపె దవనివ నావంయు వెం దు

లనుభవించిన దీర్ఘాని యలాన్నకుంత
లా విహార వనాంతస్థలమ్ముఁ జెప్పు.

మ. కలకంఠ ధ్వనులన్ మధాళి కులరవం కారంబులన్ గీరభా
షలమందానిల శీకరంబగి మళి కాల్య పుష్పంబులై యుష్ణపు
ష్పులతా కుంజ గృహాంబులన్ విరహసంతాపంబు ద్విగుణంబై శతంబు
తలవమున్నన్న ప్రసూన తల్పమయిన తీదాఁ జేరి భావింతుఁ బుర్ల్.

సీ. చెలువ బాహ్యమలవిఘ్నాన కేళీగారబంతు
లంటంగ కీర్నలవనమ్ము కెంపు గొలు
గని తరుణీలుండ్లుల పాడ వస్త్రమైన పయోంఘ
మురుకుంభు లెత్తి పొలుంగు కానుబు
సువిదమైన కదాఁకి సురిసిన బిసలతా
హవిహార వలయ వేసమైచి కెంపుబు
రసుంకి దె: గంబు మెదమి వామి మసి తెర్పైన
పుష్పుతి మైనించఁ బురాసి కెనుబుట
బాలలత సంతాపభార వమునఁ బొరలు వెట్టి
నెంది మొగలు యష్టఁ బోయిన యుగరాఁ బానప్పు
వెంటఁదఁ బొరలుబుల విరవా [illegible] నీఁదు కెనుబుఁ
చిత్త జైరాన్నాద వృత్తి నాశ్ర్తి తీవరుండు

3. ఆచంద్రవదన కాకలు

[illegible]

తే. బలుబలుచబవ ఖింపుజను మతి
యెఱ బంధమునం జరింప వింతలోజి యగునే.

ఉ. ఘూర్ణిత రంభులం బూదివి బోటులు తెలాధ్యాని సౌఖ్యము మన్మథ
గ్లాని వహించి బాలగ సుగంధి శకుంతల పాతికా నాయక
ధ్యాన మునెరాడఁగ నృలనే పాతికావులు నిష్ఠి శరీర వారితొ మ్మై
తానవుతేగు డెంబె వడ దాచిన చెంపొను కాఁడ దైవదిక్.

ఉ. వజ్ర్రలతా గృహంబు తల వాకిట బోటులు బెట్టి బాహ్యగ
న్నిర్భరమునంబు గాఁ నై అప్పుని యెప్పి మురిదియప్పెడుఁ దత్తరింతలున్
వృశ్చికతయుంగు తారావలయు ముక్కనయుండదఁ బాటునాండదా
నచ్చపలాంక్షి బాలా బిలుతానన చంద్రుని మానవెంద్రునిన్

తే. భూతల నాయకుఁడును నా
శా తెలందరిబ్బొంచె సంతసము సంభ్రమంబున్
జొబ్బి లాలుదగులు నువల కౌపును
గౌతుకమ్మును మానసముననఁ గత్తరతులయిన్.

వ. అయ్యవసరంబునం గన్యావయల యునెయ్యవిహితులయి
బరస్పర విస్మరడెంతి వారించ సంచయింబును నిశరితర
కౌతరతా వర్ణనంబును, ధమ్మిల్ల ధీరతాభావంబును భా
వించి బాలి యునవరా యాయంపు యుంవవలు శకుంతలా దుష్యం
తుల వైవాసనంబున ముడిచి యెత్తియొనెనొక్క యో బాజనవ్యా
పారంబున వెలాంతంబుల్ని యొదగలిసి పనిరిరతత భూ సారంబుంబు

(శ్రీ) యహా మంఖంబున దృష్టి నిలిపి వేపాలంబుల నఖంబుల నలం
ఘంజేయుచు.

సీ. రతికై జేరియును జేరవింబాసి పోవగా
విధియొనర్చిన యీరావేరవెలుకలి
కదనంబులోనె ల్పకలుదు వేషోంయును
సంశయొరాధ్నవ పైన జాలియెలుకలి
మోవుంబయునదీకే సేవు మెప్పిరలు
చేతను వినరాని జీవిత్రెయుకలి
ఉను బి వంబని రా(త్రి) పనుదేత నిష్ఠిన
సాంపిరిడి కొంప సంతాప మెలుకలి
నదుంపు శాఖరకొండు మన్న ద్రుండు నష్టి
రా (త్రి) మల్లి నిగాం జైయుయుం యుడు కలి
యెంతనొ ప్పింపై నెరా కొబాం యుంత ననుబు
గర యుగంబు నబినియరాలె నొం రికంయు.

మ. కెంపసుం గెంటును దెబ్బినె న్నె సబంచి తల్లిగ్గ న్నదిలంలకో
పాసంగం దెబ్బి (శ్రి)యుంబూనర్చి ఈ సరవింబూసఖ్యకుందార్చి పట్టే
గు సమాస్త్ర వాంతి సంభావంబయున యారంకుందార్చి పొందార్చని
పెసంగం నెంగెలు జైర్చి తే వ్రైరవు నిర్ద్వేలంసుఖాం భూనిక్షిక్

వ. అవిర్భవ పరంబున.

సీ. (శ్రీ) వజ్రా పాణిగ్రహంబు సా ధ్యుష్వరంబున

వెంట్రిల నాలుం పింఛము మొక్కలి తోడ

మనసు రింగులుదీరఘన రత్నాలుంబున

జెంత వెల్లన వెలుసించె శౌరి

యొలు దెంత్ర పలుకులు గులికి కుల్క సెంబె

గవి కి య్యి తేనెలు బెళుకు బలుక

ఘుం పు పాంపిరి వ్రోవ నింతొ నందనుని వ్వి

పంచ వ [illegible] [illegible] క్రమము

నే వ్యుద వ్యుగ స్పర్శ త త్తెమ వ్యుచెలి

సంతసం తెంచె పాలిసె మందాని లుండు

తారై కాచరి వుళ్ళ మొంత సాటి సాగ తెలిసె

వలపు దారిం పులమయూడు ఘూంకరించి సకిని

సీ. అన్నాన్న సంప్రీతి నల వరించు గొంబలనంద

వలరాజు తేరు బుట్టు కేళిగ నిల్వె

రమణీయమైనా తనర ఠి రమా స్వయంకుల

గావు శాస్త్రంబులు క్ర తమ వెలిసె

కైవల్య మాను జుడెబె ల్లబ్బాను రాగవ

పల్లవులతో మైనను చాగికి వలపె

వితరీత తప్రీతి నెరవింపగ వలయిన

కాళిని రాగై అపిపిల్లింపదవలె

మమతలు నలు దత్తరింతలు మమతల్లలు నలు

జెంత్రులను గాఢకవులు నటసాలదమయుల
(శ్రీ)యుతులు లనల గాపుకేరలు దిబ్బిబ్బులగను
సతి లయులబతి యుసను గుత్రీశ సలపునపుడు.

శా: పారంపింజ్ఞన్నవ నీతితారతరితలుక్ బలులంబ పుట్టోసి తం
త్రేళీశుట్ల లగన్నపల నవులంతూం గేవింబ తక్షుంబులుక్
దామె పల్లారిణ గంగల్లికేశ గమలు దాం ఖం తంబులత్రి ంబులదాం
నాలగాలం శ్రీతి సవ్యభూండఉ వనపుం పాలుంత్రి యలా పెలటక్.

క. కౌయుంచి కెంగారక్షితగవ
వాయుత చిక్ర పలబ్రాంగి బగలుమిఖునప్లై
పాయుత దే యయు నలబనలు
నాయువసపతి సంక్షింపనతి వలయు దాంచుక్

క. పాలయు లకలు (వి)యలమైనను
వలయుం బాలుయునని యోగువక్తబొతుంబై
నలి ప్రాక్షైనశతుంతల
నలగింపగెలల బలుదాను నలగగనెలపుక్

వ. ఇష్టిదంబున సప్పదూరత్నంబు తెరాది (శ్రీ) దలం దగివిమునిసమా
జసేవావ్యాజంబున నారాజరత్నాలు నివిచి సాక్షి రథంబులగా
నిషావని యుమించి వెంటంను తాలంబున నలిలాగ శాల తుంబోవ్యాసు
నెంత్యై వేళ మంద పవన కరిష్టం దంబు నెగంధు వగని మం
దలయు యుం దందవచ్చు విందిం దిరంబుల(త్రుం)దుపం జెందిన మత
రం దం బున

ఘుంటలరవ నటరు గురువెంట పంక్తిగు లక్రించ, నొక్కొక్కతోట
భల్లవంబులు సందులం దెల్లనుం దెల్లఁ గ్రొవ్వి న విరులు మొల్లంబుల
నుల్లంబు నలవరించు వల్లరులం దావి వెల్లువిరియ వల్లనుతల్లి
ల్లి మల్లికా వల్లికా మతల్లికా గృహంబుల, నొకతొక్కతోట దావులకొం
-ప్పులగు తమ్ముబంధులకెదలం దూలవరులునివాళిం జెంగలించు తరుల
తాఁపుల కెవలగు ప్రొమ్ముప్రోలెత్రావలను, నొకొక్కతోట నప్పుటప్పటి
కి నుప్పతిలం బిప్పలు పుప్పరసముఁ జప్పరింపఁ బలు నుప్పరంబునఁ
గొప్పరంబులౌ గప్పుకెప్పరంబు గుప్పగంతులుగా నుప్పదంబుల
పదంబులఁ బదిదుమ్ము దూరు గుప్పొప్పదిఁగదిసి యొప్పదివిప్పు
గల నరోవరంపుటి నునుతటిప్పలను, వేల్పుటొత్తుల గుంపులుం
దాననుగంధద్విరదంబు పల్లంబులంబనిత్తం వనస్తగిరితోబు
లకిన్నె నతిరాత్రి సత్రశత మపుంబరి పూర్ణంబవ్వి సంతవాసి
నాపురంబున.

గీ. కాశికావంబు నామరాష్ట్ర సపతికిని
దమ ప్రతిక్రియ యుక్తమై నవిధంబు గింప
దండిగా విని యింటి తోరాత్సవము నను
దంపరహిడాం షట్షు సముద్రమగ రతి.

రగడ:-

వా ౧౨:౫౯ ఒ
లవితవార్యంబు మందిది విరి లంఘించు వరదవలు
గులగిరులకైన దీకొను మహద్విరదములు

దె రథి యిలు రువది గా విం దెగంబాంజు నా ఖిలునౌ
సురరాఖు సరి వష్ట్ర్యు బుట్ట్యాంపు రాంఖులున
గివి జ గుగు తొంద నా క్ష్మికి వచ్చు వరాంష్మ్రీలునుడ
దవివి సై వింబు హా తలనా వేఖ్యాతప్ప్రీలునౌ
జాంఋగలుగఁ నిర్ఘ్ర్ర సంశ్రీ ఖ్రా ఖన్మ్రీలునౌ
వై తుం ౩ంట దయి పనిషిక్కా సేఫా ప్ప్రీలునౌ
సపురసవు దుఃఖ్యాలగాసత్ర్వ ః ం పంఞ్యలును
ఔ రాలెవె త్య్రగాగాంగ సెవాంసుమిత్ర్యలును
వే టాంఋంఋను తలుగ క్షైయాంగలు సాందూలునౌ
సూంటిదవ్వైత యాసు యిలు బెంన్నాంపు జైంకులును
శౌరిగిరవు లువె క్షేత్రాలుబాలు జగతి పటుల
ఖోరులతు ముఖరుక్షై పాలుబలు స్తా నాంపతులు(
దెులు పాంటి త యిర్ప్రీవుం సృ డెం దరు నా సీతులును
బవిమిమ్మై జి వుయ్నైనఁ బిఖఖ భా టి వీరు లును
గల వాం వి(త్రీ) మతేశాం కవి తుల్యగు పాంయుకులు
నల పులు బాల సంపు న్నలగు వేం కనాంయుకులు
నసి చర్మ సంశరస వరాయిలు లగుపాంరచులు
నసము శాం (తి) వటియల సముద్రాలగు దారకులు(
గాంధులగ్గల సరకు గానని పేరాంయిలును
దండి నవ మార్గ శైద కులయునతాంయిలును

మంజీర యుగళావళుల్లసిల్లగ మల్లరులు నొంటురులు
ఖచరులును
సంబరుడు శూరులును వైనతేయులు గెంటురులు
వీరంధిగాఁగల్గు వీరపరివారంబుఁ
శౌర్యరుచి నొప్పారు సమరశృంగారంబు
సల్ల చల్లదల మొనద గొంరజవి భూతి
బల్లిగ ల్లిల గడల (ప) భలదుంగఁగనింశి
పుళితసింగంబు నకుఁబుట్టువందిన కోలాలి
బలువు తెంపు వలగ్గల్గు బాహుల బంక పునగలి
మెయినసి గుబ్బలకై డేమల ఘుంటా కేళు దెరాలు
మెయి నల వయిందటు సబళ వయిల సాధనులుపెను
నరిగె బెజ్జల వాఁతెల ... పవి ఖేల ఘవాలు దొరయఁ
దిరువు తోడవడి దశమల్ (డి) ప్పి మెయిం దాడు వెసుగలఁ
గొంల తొం విల్లు దిగఁ గెని జిత్తవే కేవలుఁ
గాలు కెలలుఁ దిరుగఁ బలువు తదన (ప) తాఁ రవముఁ
బూఁచ వెగశ్రైవ నప్పుడ వప్పు తలంతవముఁ
దండయు కెరపు గఁ బెట్టు తగ విప్పు వంతవముఁ
వెంచుయు బొమ్మిడి తవము లున్న వె నలత పవ్వు లజూళ్ళ
నలవింతెవ వెంతఁ కుపదు కై తాణము పడవా ళ్ళ
మొనలు యక్కఁగ దిక్కి మమ్ములు లై వదపింప
ఘనవాద్య నాదము ఘన ఘన ఘుం ఘు ఘూరింప

మెండుకొని తెలిసి భూపా మీ జనంబులయందు
నిండిసేనా సమితి వేలయూనిన మాంద్య
నహితులకు గుండెలల్లాడంగ నెంతట
మహిత తేజస్స్వవిజయనిష్ఠ మూర్తి నీవధిపాంత.

వ. అట్టి యెడ నమాత్యసేనానాయకులు భూనాయకుండున్న
యాగశాలకుం బోయి మునులకు నమస్కారంబులు చేసి చ
సమ్ముఖంబున సముచిత సత్కారంబున
నవరు సముచిత ప్రకారంబున సమ్ముఖంబై నిలుచుండియు.

తే. మునివరులు రాజువదనముఁ
గనుగొని సైన్యంబు వెల్లఁ గదనవిధంబుల్
విని వచ్చినారు దానిగ
నెనయంగ నీ సత్వబలము నెఱుఁగఁ దెసుమ్ము!

గీ. అనిన భూపతి వారితో ననఘమతులు
ధరణి సత్కీర్తి నాకు నీఁ దలఁచి యుష్మ
దీయ శక్తి నా యందు వర్తింపఁజేసి
గెలుచుటలు గాక నరులకైశక్యమనెదురె.

క. మీ కరుణ పెంపునాకున
మీ తపము గలుగుటెల్ల మీకే కలుక్తుతోం
చే కౌశిక పంతంబులు
మీకే ముకుటంబ నిన నస్తవింప బూజగంబుల్

సీ. ప్రపదానుయుతమైరి మొసలంగ నస్పపిన

నఁజేకాలఁగ నప్పుడి నట్టి మహిమ
ఉపహారమిషమున నవనిపై జనియుంచ
హారి మేఁదఁగినిసి నయ్యట్టి శక్తి.
ప్రాంతకు గుడిపూజ జరచి వేడుండంగ
శాసించి నట్టి యయంజేస్న బలంబు
బంధాంశుర జముతెల్లఁ (జగతిపై) దృష్టింగఁ
గన్నెట్లు జేసిన గర్వ రేఖ.
గలమువాని మహాత్ములను వీరు గాంచనేయుఁ
గవ్వి బ్రతుకు లనంగా బుల్లాని పురుషు
వేను ధనప్పి చమూన్యుచ నాట్టి కీర్తి
ప్రీతివి నెగడించి గారవించి తిరిగాంక.

వ. అని యిట్లంత విన యువన (రచన) లంబ్రీతులం జేసిన ముని
ముఖ్యులిన్ని పవిఘ్ర్యవిద యూ సంధానము యింబులగు విలా
చనంబులంగనుండాని.

సీ. నీవు వచ్చిన వప్పుగ యాంవివారంబది
సముయింగర తెంచి వప్పుగమలక యెప్పి
ననిఁ యరం గడమ్మైన యది వితెలవను వాస
రంబునంచిత ధర్మరక్షణంబు
గాముసంహారకుండైన కాశ్యపహాని స
త్త్వమున కిదిశేర మంత్రంబునైతి.

వరయజ్ఞ "పరోపకారార్థమిదం శరీ-
రంబను వినుత వాక్యంబు నిదియె
దయయు దాక్షిణ్యమును సుహానుభవము లుగ౦
గనకగర్భుండవై పుణ్యాత్మవైనట్టి
నీవనిన నాఁబోలుదువుగాని నిన్నుఁబోల
జగతి నన్యులు వేరు కనుపింత భూప!

సీ. ఆకాశచరులలో నైరావతమవౌదె
(గ)వాములలోఁ దిగ్గజరుఁడువౌదెఁ
తోయాకరములలో దుగ్ధసింధువువౌదెఁ
తరులలోఁ గల్పపాదపమువౌదె
విహంగవర్గములలో వినతాసుతుఁడువౌదె
గిరులలో మేరుభూధరమువౌదె
విబుధవర్గములలో వృత్ర(శ)వైరివౌదె
ఫణులలో శౌరి తల్పంబువౌదెఁ
తారకావళిలో భువనద్యోతకర్త
చంద్రుఁడును నైనావె నభీత(ప్ర)శస్తిఁగాంచి
వంశకరు నందనునిఁ బ్రోవన్నెఁగాంచి
భువనవర్తి నియ్యగు కీర్తిఁ బొందుదు మహీప!

తే. యాగసంరక్షణమునకై యిందువెట్టి
యిలని పిపిమని నిన్నని నాకొఱకు వసువుజెపాథ

వేఁట వచ్చుట గాని యీం విశ్వమేలుఁగరు
దనుజయుద్ధంబుగని జనుల్గలంకినారు.

క. ఇచ్చటుఋయా (శ్రీ) యరయఋను
సచ్చరితుఁడు విశ్వగుణగసాంగ ఫలించెన్
వచ్చి తదవ యొజ్ఞఁబు శిక్షన్
విశ్వేయఋ ఋగాంత జనులనెంత్రివఋలఁగాల్.

వ: ఇని యరయ శీర్షిదించి మంత్రి వృత్తాంతం బులైన వారి శాస్త్రతంబు
లు శిరంబునంబెట్టియును పఁబ్రకరా మఫూర్తి తంబుగాం వే
డ్యానివెడలి తాక్ష్యపమువే వెనుని మయుటజంబున తుంబూవ
వలయుఋ మేరిచ్చటునుం డునదియని లిబమూర్తిస్నైనృపతుల
సెక్షర డెబశ నునిబి శతంతల సమస్తంబునకు వచ్చి

సీ. చెప్పంగఁజూచుఁ జూచి వమఖ్యాంబు జవుదెసఁ
దప్పక బలంబును చెప్ప నాశు
పాతనిల్చి న పాయుమ్ముల మతించు మతించి
వేర్పు దైవతే నిట్ట్రార్పు వుచ్చు
నుంద రామునిజెప్పు వరాంశంబు మూంపించి
ఫుర మునతని లిరాఢ్ధమునన నిల్చి
నన సూరయఁబూంబాఁ (శ్రీ) యుంవదఁబూంబు నా
మెన తాత్మజఁబూంబు మఁ దబూంబుఁ
దరుణి దెస మెంపా లతవబూద్గఁబురమఁదెసకుఁ

గాఢ్యలత యొంత్స్య కెంజు వంకలకుఁ జనేఁబు
బ్రాష్ప తిందియయి కార్ప్య పెర్పరుపనేత
నుల్లవము యర్వ్యల యూరగ భూరా వల్ల బూనకు.

క. ~~ఈ~~ వేలవున సుధాలాం
దొలనమై చెప్ప నాల్ల తుదఁగదవంపక్
గా వేక తవిరు బొ కున.
వా విక నఖవున విఖ్యించి వనిత కుఁ జూపెన్.

ఉ. ఆవి పిచూచి నె ఘ్యైలల యిల(గ) వునం బదర్ఘైచి మూర్ఛతో
వాలకెను దంతి (త్రెం)చి ధర శైలన యిరుయ్యల దీఁగ శ్రైవక్
వే లలవాఁ వుకెరయని(వి) యింవద దా ననసూయ చెగ్గిలక్
గా ఉవశ్రై న్య పాల కుని కన్యల న్యు(శు) జలంబులొల్కఁ గాన్

వ. పి వ(త్స్య) కారంబునఁ గాంతవది నిమ్ప రంతని తాం తర్ఘైర్యవది
యిగు ననసూయ(వి) యంవదా దెవిపి రాజుం గుర్తెరించి త
కుంతల వల్లనల్లన దెల్చి యయ్యిందు వదన వదనంబుఁ గెంగెలనె
త్తి సుధా మధుర వచనంబుల నిట్లనియెం

మ. పురి కింబొరయిదవన్న మా(త్ర)మున నం భోజాస్య యిట్లాదరో
ధర రజోనా భూలు భూమి పాలముచేఁత ల్మాని (శ్రీ) దారవక్
సరి (ర?) వింటింబొని యున్నఁ బురాభ్యోయు గురాభ్య(శ్రీ)కెం నాల్గునవే
యిర రయింగా వెందుఁ బెట్టు కాంబు దిరుగక వారంబు వేల్పాయిన్

ఆ. పారవు బెన్నఁడు నివుఁ నానిపార్వు బెన్నఁ

దంత వెళ్ళుమని జెపుగా నరసి తానుము
రమ్మనినఁ బోవు టెన్నఁడు రాకు మనిన
వేచ్చు దినములు గడచిన తండ్రి వృతిఁ జెందెను

వ. అని రాజు చింతించి

చ. నగరము నుజ్జగించి విపినంబుల రాజులు రాజనీతి యోజ్
దగవును గాదు పాపులు ధర్మము నాపని యోర్లియుండదే
తగులమి దెంపు నయ్యేని తుండ్రాప్పియునెయ్యాడునోదె యుంగుదీ.
మగువకు నన్నియై యిదియె(త) వంబు(త)మల్లుఁడవానతో తృపుదే.

సీ. అనిన భూపాలుఁడి ట్లను సఖీ మణి ~~[illegible]~~ యును
ననుఁబోసి నిను సవెర్రనను భారిపు
వెంపదునేను నయ్యేవి దఁబొసి మువాంత్ర
మును నిల్పనాంప మే మున్న యెులుఁగు
గాంధర్వ విధిఁ గర (గ)వాంఛ కౌటుయు సమస్త
మును ముని విజ్ఞానమున నదే విలయు
ఘనుఁడు శాశ్వి పుఁ దంపగాఁ గాని పొరాపు టు
దగు గాని తాకున్నఁ దప్పు వమ్ము
(శ్రీ యాం) నేనుఁబోయిన యెునా క్ష తీల తాంగి
వెనకఁబు త్తెంచి డిరెల్ల ననుపరాగ
వైభవంబునఁ గొని పొావవల యూఁ గాని
తె అంత! యెనుంగు నెత్తెల దివ్వె ~~[illegible]~~ చెురఁగా

వ. కాం వృషంబు లెక్కినీశుండు నుండిది యుత్త. వారిం బికింగన్నిలుఖ
లువచ్చుచుండంబున మునేంద్రుం డనుపవైభవంబునంగెంని
పారయెదంగా నీ సంబాంత సెక్కళ్ళంబు వౌకుండినసా
జిక్క చత్రంబు డొరగళ్లవడు నిది శిలగా నట్టి ముదితంగు
శిఖరతంబు మవిద్రు ఘూర్ణరి ధరియుంబుం గాకయుని తన్వి
ని యొఱంగరంబు నాసంఙి కురంగనయున యుంఘుళింబెట్టిఖు
ట్టుకేలకు నను మూతవడి ఫుటనసూయూప్రియుంవదలు
ద్రియుంబుసేసి యునివింబలకాని

సీ. చిత్రముష్పుటు మునితన్వ విటికెట్టి
దెవూవరాం త్రింబు రాక్ష్ప్రతిష్ఠ కెలుకు
నాశ్రమస్థలి వాసి స్నైన్యాన్వితము
నమ్మాతకరవంశ కయడాగెనాస్త్రపురికి.

శా. వేమాంద్రిద్రి తదానశౌండధిఘణా వేలాసురచ్ఛేద్ది
క్షేమలాలంఘున కేళి ఖాంక్షిత గుణాశ్లాఘా లపద్మాలయా
రామరామండిత నాగయుద్ధ భుతుమారా శిత శైలాబ్జవే
లాముస్క్షితి పాలముక్తి మతులోలంకారవారాంతురా!

క. కంబు జలజాత కంధర
శంబజనుః కలశచిత్ర బాహాంకిత హా
స్తాంబుజ యుగసల్లలితా
బింబాధ్వా వనీప సచి క్రొత్తంనా!

(ఉ) శ్లో॥ భామినీ మన్మథా భాగ్యసంపన్నధీ
యామినీనాథరేఖావతంసాంఘ్రిపూ
జామల స్వాంత విద్యానిశాంతాసదా
స్వామికార్యప్రియం మాయనీతిప్రియం

గద్యము.

ఇది శ్రీభారతీతీర్థ గురుచరణ కరుణాలబ్ధ సిద్ధ
సారస్వత ధవళగంగాధరయామాత్య పుత్ర
ఆరాధితాంబామాతవీరభద్ర విద్వల్లలామ
జ్ఞాపిన వీరభద్ర ప్రణీతం
బైన శాకుంతల
శృంగారకా
వ్యంబు
నం
తృతీయాశ్వాసము..
శ్రీ.

శ్రీ

శకుంతలా పరిణయము.

చతుర్థాశ్వాసము.

3. శ్రీ మాన్యముకుందలీలా.
మెంహా నవముఖపంకరుహాస ముల్లసితసుప
శ్యావార మధురవృదుళ!
ద్వావార ఘటకేంద్ర వెన్నెలరుప్రభు చంద్రా!
తే. ఇవ్విధంబున దుష్యంతు [illegible] డాభ్రపురమున
ఉండెరిగి యుంశ[illegible]దియల వృత్తాంతమెల్ల
జ్ఞానదృష్టి నాలోకించి సంతసిల్లి
కణ్వమునివల్లభుండు శంకరుల గాంచి
సీ. పావితాఖిల పాతకావలికాది సువర్గ
మ్మందలుం దురగేంద్ర తుండలుందు
సురదైత్యమౌకుటు భాసురరత్నఘటితనిం
హాసనుండు మహోక్షాసనుండు
తవిరాలతెల్ల [illegible] శతల్యా శుభ్రవబంధ
తెలాంబనుండు కృశానులోచనుండు
కతినపాలుంకారరఘుంతరవిగ్రహపాత్రం
సమవర్తి దేవతాచక్రవర్తి.

ఖ్యాతిం బడసెం భర్త మిక్కిలి లోకైకకర్త
శంకరుఁడు భక్తలోకవశంకరుండు
భువిఁ బరతాలంబునందున్న క్షేత్రము లెన్ని
వస్తు దీయ మనోరథం బొందియుచ్చె.

సీ. గిరిజావిభుండు ముంగిటి పెన్నిధానంబు
కృత్తివాసుండు శంకరుం డొకటి మెచ్చి
గౌరాకాశగమనుండు గుహ్యభవానిపుండు
కుసుమాస్త్రహరుఁడు మంగళుండు పసిఁడి
శైలాంబుధరుఁడు నిటలాక్షుఁడు క్షేమంబు
కదుపు నెల్లతుండు గాండీ వెలుగు
కరుణానద వైరిపెరలజ్జ (ధృ) మం
బసమ నెటుఁ చెడి దృక్పరసవయు తెలవు.
పసిగ భూడు గాఁడినేఁగల్గిన వెల్లువెంబు
మతపు కొమ్ముల ధన్య సిద్ధాంతనంబు
పురహరుఁడు వెట్టిలోనున్న పరుస వేది
(ప)మధ భర్తృ చింతామణి భక్తులకు నృ.

గీ. అహహ యభ్యాస వైశిష్ట్యంబునందు
వ(తి)సి చదివిన యిల్లా అక్షరములచేత
వక్ష్యమునగఁ జెలి యిటు వచ్చుబాప నటవి రాత్రి
ఎదల నెమలుఁగ రెండ ఝూడా పుర్ర మితరహరులు

క. (త్రి)నయను నభిగణ్య పవ్వసు
(బ్ర)హ్మా పంబున గణ్యుఁ జేయు పంచాక్షరిదే
నఱి వరాది గనొస్గితి ద్రవ్యా
క్రమములు బగ్గా నెసగ మం(త్ర) గతిఁ బొల్పెదియో?

శా. ఆజ్ఞాసిద్ధికరంబు ముక్తిదము చిత్తానంద సంధాయియై
వజ్ఞానాంకుర సిద్ధి జేయు (ప్ర)భావ ప్రాభవ సంవిభ్రాజం
బై జ్ఞానాంబుజ (ప్ర)భాంబుజ వహుల లక్ష్మీకర శంభుమూర్తిత
(వి)జ్ఞానామల వాల్మి పుణ్య మునికుల బంచాక్షరం బిమ్మహిన్

గీ. (లి)నలు బులు బంచాక్షరంబు నెయ్యెనబి పించు
కెంను బులు నం డురా జే శ్వ ఖరు గుడి కినేగి
మిఱప్పు వరాక్తికి బాక్తి సాంఖ్యాంగ మెఱఁగి
తేఱు గెంద మ్ము వెఱ దఱఁగి యుత్తెవవిపి.

మ. వారద సర్వేశ్వర శర్మ శ్రీగంలధర నీ వఠ కాం(క్షి)త న్యాయ మమో
వారమ్ము ప్పించి యత్నాత్త్రిపాంస మయుర (గ్రం)థాతీ కల్ప తేంధర్మ్య సం
వార తాకెంఱ లా తళ్లం తృకంత జావ త శ్లోకాగ తెరా దంచ మయో
వార మయాంబార ఘుష్టించెఁ బో యెద పమిగ్రంలస్థాన వలం చెరులీ

గీ. ఏ అఱఁగి నిన్న నా ఠింబుఱ వాగీశ్వరింపు
త్రైన శ్రీవ తలు కలు త్రైన నలు వగాడు
పొఱఁగ కునికి కి వారుసు నేను నెంత్ర
సరి యెవు కాత్యున నభావనీ తేఱు ణా మయు రవు.

వ. అని మునియు నద్దేవునకు నమస్కరించి యంతఃపురంబున

కుం వచ్చి శకుంతల యిచ్చిన యర్ఘ్యపాద్యంబులం గైకొంచు త

ద్వచనంబునం జూచ్చి నావిపి.

సీ. స్వాగతంబె నీకు సతియులకు ననసూ

యాప్రియంవదలకే నాము యంచె

వత్స నీవు తిథర్మవర్తిని యైయున్న!

యతిథి సపర్యాసమాచరతిని.

స్నానార్థని యమ ప్రశ్త జలజాకరంబున

బాలకె జలము వేపాలిగలవు.

గీ. వృక్షాలంబది యుష్ణులవర దాంకి

పసిమిదప్పు వృగదాం పారదపములు

రమణి సుఖము స్నానపాన (శ)యన భోగంబు

నెలవర్తింతు రాని న్నాఁగలసినేలని

వత్సల తపసి తెను గారవమునఁజెను

నీవు నవయౌవ్వనయుసున్నదవే నీలవేణి!

వ. అని యిట్లంతరాంతరంబుల యొంగక్షేమంబులడిగి త్రోల

(వ).యం జ్ఞానశీలుండు సకలంబును నెఱింగియు నెఱుంగని

వాఁడ పోలె వసిష్ఠులుం గారుణ్యాతి యంగు తన్ముఖంబున వి

నను మ్ముఖంబై యుల్లనియె.

ఉ. ఎన్నఁడు వేవిక్రమ త్రసిరి నేండు నీవదనాంబుజంబు వెళ్ళ

చెన్నునను మాత్రశేషి విలసిల్లెడు భావమయి తెన్నులున్నబూన్.
మయున్నటి భంగిఁ గాంత తేజముకొంపా నవిలలఁ గలయుచున్నది
యిటున్నని జెంబు డాఁ పుతాని యిుండిన నాపయి నా నవెట్టెదన్

గీ. అనిన గజ గజ వడఁకుచును వశ్రివారి
తన్నుఁ గవరాల గద్గదితం యాగుచుఁ
గొంత యియు నపమాటు పెట్టితే తారావులుండి
మునికి విన్నప మెయి నరించె జేసి నిత్యుణికి.

చ. అని యెలనవ్వు తొడ నరవించని భావ నన్ను నిన్ను నింతగాఁ
చెనిచిన ననెన్నతింత వినుపింప తె చేసితి నీకు నర్హతాం
మనిఘు జి యింపఁ జే యియు ధూర్జటి నెల్లఁ గసామతిర్ణతుఁ
జనిన యెలర్థ మనః ప్రియుడు సయ్యెన గల్గిన సంభ్రమంబునన్.

గీ. వనిత యువ సూయాలులు ప్రియుండ యునితేలు
వరుని ఘటి యించు పెట్టిన వారు నీవు
వారు సుఖమునుండుఁ డెక్రేమ్ నాఁడ నయిన
చేను దీర్ఘంబు వేఁగెద నెమటికైన.

వ. ఇంత మహాభారంబు వాసె రాజపత్నిలైతిమి. రాజ్యానుభవసు
ఖంబుల ననుభవింపవలె నీవ గుణితించెప్పి యిగాంశ్రమంబువ్వాడు
వృటితి రెంగక్షేమంబులరయుంచు తానుచుండు మమ్మయు
వృద్ధుని యిరక్షించ్చ ఆశరంబు శిరంబునం జెక్కుతాని యందంద
యిరూనంద జలంబుల జలహంబాక్షి భయలంబు దీర్చి యుష్టసల్లా
పరాయి

సే. యియుచున్న సమయంబున.

మ. దళితకైటభారాతి ఘృణులతించనుల్ సముత్కలు వెలుభావుల్ సదా బ్రహ్మాస్త్రా
రుల వీరాంగులు నిత్యనిర్మలులు నిరూఢాత్ముల్ నిరీహు ప్రారాం
తులు తత్త్వజ్ఞ నిగమాంతవేత్తలు విరక్తుల్ భక్తిసంధానమతుల్
వెలయన్ వచ్చిరి తన్నిచెంత నదిగాద్ వ్రతధ్యానసంగ్రామింబులు గాన్.

గీ. వచ్చిన మునీంద్రులను గౌరవంబు చేసి
పెద్ద పిఱుస్నంతరువుల సంధి విసని
కుశలములు వేఱువేఱు చెప్పినబలన వినగ
సరవి జెప్పుచుండా రచ్చసంగతి.

క. అతిరాత్రము జేయుటయుం
గతి విష్ణుకోటిం జూతా ళ తౌం మురుష చేత్రై
రతివచ్చుటయు ను ని ఘ్నర
పతితో బువ్వునిలు విని తప స్సిలితా ద్యోస్

క. సామములఖేశ్వరుం డాం
భూతం బుగూడు వెర్రి యీగముంగాంచి బియు
శ్రీమహా మూర్తి పుగనియాం
సామ తళాంధరుడు నాకుసు ముఖ్యత నాంధ్ర.

ఉ. పూర్వ ప్రాపాలఖ్యాతముల బొత కేవ తా స్తి పులవరుంగుడా
సర్వము రాగసంపద శతుం కల యియంబనరంభూతింబ నాం
ఖర్వవినిర్మిత వాహం ముఖక ప్రమనెండి ము లయు దయుష్కరాం

శీర్షచ్ఛేదనాభి వృద్ధి ఫలసిద్ధిఁ బ్రసిద్ధి గనెంగ నాఁడె యొసఁగెన్

క. విశ్వాభిముఖ తనూజుఁడు ~~విశ్వా~~
విశ్వేశ్వర తుఁడైన పౌత్రి కావిభుఁడు ఘనకీర్తిన్
శాశ్వతుఁడు నాఁడు తీర్థము
వేశ్వరుఁడని బ్రహ్మాదులు సమర్పించెన్

గీ. కాలకంఠ సమానుండు గాంక్షి సమానుఁ
డతని తన యల కూఁతురి నబోహుమైన్య వాఁడుని
యున్నయంబు శుద్ధి చేసిన యంది యలత్త్రైన
వినుఁడు మును విన్నపాలను వీనని వారిం

సీ. జననసంస్థానమెన్నిటికి మందాకిని ~~నాథుఁడా~~
నాథుఁడా అవసింగు నాయకుండు
నిజసహోదరు చెప్పనికి దివ్యమున్నికల్లు
కశ్రీము రుద్ధైను ~~కల్పి~~ క్షాస్తుభ కేనుబు
కొరగంబె వృనికె శ్రీలసంవన్నత
పోంఘధి వైజవాఖ్యాన్న తికిన
దానకం చెప్పనికానసాం మరపాద
పంక్తైన యాఖ్యా కపర్దసేవ
మనుబలనెవ్వఁడు తన్నిచ్చి యరవాల బ్రాస్త్ర—
రాడి దేవనికా యిరంబు వక్షి మోద
నతఁడు ముప్పొదం బయునతఁడు బ్రాహ్మ్య యతను

తారక శ్రీకరుండు సంధాతరుండు.

సీ. కాంతిగుణంబుల రూపరేఖావిభూతి
దైవభూమిని బింబములను బోలె దీపములను
దీపములను వెలువెను దళములందు నభమునందు
కాంచె ఘనరక్తి నాల్గవ గోపురంబు.

క. శ్రీసొమ్మునకు నుభూసుర
భాసుర వాస్తవములెన్ని బంధురలవ్వలుగాఁ
జేసిన పురారవ్వఁడు
గ్రాసి తపసి తత్త్వ చక్రి ప్రతిష్ఠించెన్

ఉ. తామరసప్రియుండు గుముదప్రియుఁడుం గులవృద్ధులైన మా
తామహులుం బితామహులుఁ దజ్ఞ్యము చెప్పని తత్త్వ రాజసు
ఖాత్మముఁ బురారవుంద గు నిరంతరముం గణుతించి పెద్దనం
గామగవీసుపర్వమణి కల్పకపారిజరవాస్తపల్లవుల్.

వ. ఆ పురారవచ్ఛత్రవర్తికిం గీర్తనీయచరిత్రుఁడై యున్న వనురా
జనమ్ముండు నిరభినందితాజనమ్ముండు జన్మించెన వృషవారాయునకు
ననదృష్టదక్షిణా భుజాస్తంభ సంభావిత కుంభినీ మహాభుంతుండ
యుంచిన సమంచిత త్త్వ మంబున.

క. శోభించెన ఖిలవిద్యల
శోభించె బ్రహ్మజ్ఞాని జనుల శాసనవమున కుర్
దూతాంచెలుడు లవేమలు.

గొంటెవి తిక్కెంచెను గొర్రెల బిళలొక్ [illegible]

శా. అతి ధన్యుండగు నా నృపాలమణి సద్వంశ [illegible]
[illegible] తపము [illegible] నరించు [illegible] విభవా [illegible]
[illegible] చింతామణి [illegible] వేద సుమన [illegible] సేవింపగా
[illegible]

క. ఆ నవవారు [illegible]
[illegible] వనంబు నెంది [illegible]
దానవ [illegible]
[illegible] నంబున [illegible]

వ. ఆ పుణ్యుండు [illegible] దండ [illegible] పవశంబున
సంపత్ప్రపంచంబైన [illegible] సాధంబున
సకలము [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వృ(త్ర)ంబై ధా(త్రీ)మండలం బెల చ్ఛ(త్ర)ంబుగా నే నెనా మూర్ధాభి
షిక్తునకు దై వాంఛిత జీవనంబు నొందె నయ్యోత వీరునకు రక్షితుండు
సాంధ్య జీవ రక్షితుండు సుతుండై

కం. ఏ వేళ భూభాగ వనంబు వర్షమును దానెంతో త(ప్ర) (త్రా)ంబుగా
మోక్షకర వైరులవె న్యదత్త్ర కామము వ ప్పుర్గాలు వి వాంఛితన్
బోంకే బూరలబు భూరితన్ నవాంశు వునన్ భూతి (ప్ర)తాపంబునన్
జొవెక్ దిక్సారి దంత పంక్తుల యలకేతన శాలంబుగ వింపఁగన్

వ. అతని కింబు జ్యోవం తుదఁకు దయాంవిధి వి(క్ర)మ మ(హి)మాంకి వా
మ తిభ్యరుచు ద్యుతంబులయిన మా(గ) విభూతి సరస్వతీతరాం
చిత భరత(ప్ర)దేశ మునఁ జేసె నిల ద్వాదశ వార్షికంబుగా
(శ్రీ)తముద్భరించి భూభువన వర్ణిత మైతిక్షై జీవస(త్ర) యాంగమున్

తే. ఆ హరి కాంక వంశజుని యలంద నుర క్షీవ వంబి వాజగ
వెన్నా కాని యౌన బారు తర మూర్తి వపించి పరస్వతీ వువా
వాకీం వి తాన యుష్మాము యి వచ్చి జనంబులు మోక్షమందఁగా
నే కొని యోగ సుఖంబు నిరీల మునన్ వసియుంచెఁ జెప్పి తెల్పన్

వ. ఆమతి భరునకు నస ద్భుత యలకృష్ణ ద్రోశుండు సంభావించె. నక్కాంబు
వల్లభునకు సమ(గ్ర)యంశోవి శాలుండు నిలుండు దయుండు

శా. ఏ వేళ ధారుణీ వలయ మెల్లను వైరముం వేసియుండఁగా
వాలిన యుష్ట భూభాగంబుల వంచి వశంబుగాఁజేసి తన్నతుల్
బాలనమ్మ వచ్చి భూపులు నటన వందఁగఁ గీర్తిని యతడై

నీ బుద్ధిని త్యక్త రమణీ రమణీయుఁడు మానస్పృహుఁడెంత యయ్యెన్.

ఉ. సంతత పుణ్యుఁడా నృపతిసత్తముఁ డుత్తమపుత్త్రుఁగాంచె వలె

ప్రాంతుని నిత్యనిర్మలయశఃఫలితావని భారధారాపర

స్వాంతుని శైరి భూరథరతప్రతాంతుని తాంతకన్నపాంస మంబుత

సాధ్వంతుని రూపనిర్జితవిధియంతుని సత్త్వయుబ్బాఘజాత్రియుం

శాంతుని భూరిసన్నుతానిశాంతుని భూరిలసద్విశాంతునిన్

వ. ఏతాదృగ్గుణ కులంబు శాస్త్రంబుల వతంసంబులకు ననుకూలదాం

పత్యంబు దైవఘటన ఘటిల్లినది. ఏసి యందొక్కనాఁడు మనోహరంబగుద

యని నారులు కీర్తించి యుపరి(గ)హరము(గ)హంబులు గలు మహాంతః

పురంబున సానుకూల్యత వతంసంబుతో వినోదంబున కేగి యుండు

చుండఁ జంద్రకిరణావ్ముఞులంబు గగనఖండంబునకు మఞ్చవర్తి

యురుగుట యాయు మాంద్య విస్తారానుష్ఠానంబున శనిపింబు తెలియు

నిశారవముప్తింపబులతి.నిశి. కౌన్యామునిం [illegible]ంబున సాన్నార్థంబుద

రంగి [illegible] గెనసంతరంబు.

ఉ. వాసుకి వరరమ్యంబిదరు వన్నెల కౌనుల గప్పవిల్తునిన్

మెసిన తన్వరింటి కిరుల వింక్షిపి కౌల్గవయుణ్ దాంబూవాల

గాత సకేశం కతేం రవము నగ్గని యురాంతేడు తంరుపయాంత్రి దల

ర్వాసల్గఁడు వచ్చితల్యాముని వల్లభాపుర్ణగ్ర వరోధరంబునన్

తే. క్షోంసాంద్రఁ దైనముని దల

ర్వాసునిఁ గనఁ దెలియ యియు యతిఁ గాంచ వల్లభాపు ప్రైపం

తాసత్తి శకుంతలకా

సీ సత్కారము ను జేయ చేతకయున్నన్

ఉ. శాపవిముక్తం బునం గానలుబాఁగి ఋషుల్ తపోవన స్థలి మ

త్తాపసి చిలుకట్టి వసూర్జ్య మును తాను విజయుఁ జేసెఁ జెప్పఁ దా

చ్చ పతి ఋణం సఖమయుఁ గాకని యింతయు నిర్ణయం తుఁ దై

మోహ విముఖంబు నవ్వది శకుంతల కిచ్చెఁ దొరఁ శాపమున్

కం. ఘన శాప విముక్తి యురముగం

గనుఁ గొని యునఘా యుపశాంతిపుం ద్వాంసం

దనమును నరింపు బుడి సుపది

యును నుతంపు తను గాంత్రి సుకత కథిల క్షంచెండి?

తు నీ పుసరియు ఋణా

గీ. కాశ్యపుం డాత్మజను కౌఁ తికన్ని ఋతుము

ము (త్రి) యుదిత్వ మతల బుద్ధి చెప్పుడు రుగాంక.

యింత యరిఋక వడిం రుఁగ నెమ్మి గలదు

పం డ్ర్వ్యొన ల రవ్యూయు గొం రు

యు నఁ బడి ఫం డాల వగ నేల నిను పగా ఋను.

మత్త. శైల వేణ భనుఁ క్షైన నిప్పు తపస్విసత్త వు తావతో

శీల కాంప ప్రుశాను వైశ్యము క్షిక సహింపఁగ నెంపఁదే

కిన్నతు రిక్త

బాల చెఱ ర్పునె సృష్టి గల్పడె పట్టు నన్న దయింపవే.

తారాటి

జాల దై కతో తెలింటి తూర తెలిఁ జెంద్ర వరస మధ దెష్ణ శా?

గీ. (పి) యాయఁ దు ముఖున యెని నిచ్చి సరువరస్స

యు నుంబు చంపడి తెగు వచె నెం తఱి యెల్ల నఁ

యు నుంబ దసుపుల నియుం తిఁ యేసు కేళినైన

గాఁ ద్రౌపుఁ డదు వదు దుఃఖసాగరములోన
నందునీతు మనఃక్లేశమూఁ వహింపలె ?

దంత్రియుమ్మగ
గీ. తన్ని విషమును బెట్టఁ దలఁచినన దినూన్నఁ
గలరె యెవ్వరు జగతిఁ గాంక్షిపునకుఁ
బుద్ధి నేర్పఁ బుద్ధి పాటుటకు తనఁ దనిక్క
మంచు పాల మంచు మునివరేణ్య!

వ. అనివినయు వచనంబులవిన్నవింపఁగ నాళుండ్రై యెప్పుడనిపి
యుండు ముద్రికాదర్శనంబు సేయు నప్పుడీవి ద్రౌపదీ హారంబఁగల
నెయుంగఁగల
సి వెలఁగంగల వాఁడితోఁ వ్యాఁ బోఁదిఁ గర్భంబున(ఁ) దవి యుండి
గర్భస్థుండై యుర్వీతుండు చక్రవర్తి పదంబునొందునని విరంచి
జ్ఞ
బ్రహ్మాద్దేవాని దెని యెం. న వ్యాని పుంగవుని శాపంబు వెరాఘుంబునా
నఁ దత్ప్రభావంబున దుష్యంతమహారాజు తండు శకుంతలా నాడు
మాత్రంబు నమునుచు రాజ్యాసంస్థానంబునేయుచుండఁగను
క్రమంబున.

క. ఇంతియుదరంబునను దు
ష్యంతుని వీర్యంబుళిచి మారు శమిగ
ర్భాంతర శిఖాగ్ని తీయం
నంతర్గతమై వెలుంగె నభినవ శోభన్.

చ. వెలవు సవెందనాం లతితనిక్షము బాఁచెఁగపాల పాదికన్
వెలతెలన వెల్లి నెన్న దిను వేవులు. పాసె వళిత్రయంబునను.

ఘ్నులవి రిసే ష్ణువు ప్పైదియెం గూరుకొలిపె ద్దయిన య్యెరిజె ట్టుమున్
పలమూలుం బుట్టె నాక్కె కలిత్తె నుడ లింంబున నెుబుండె గౌరికల్.

చ. గిటి గిటి నయ్యె వెన్నడు మంతె సరి మధ్యకు నాడు నాటికిం
బుటు ఘుటు నయ్యె వాలారు దరు బొల్లు వహించె దనరాంల తా ఝ్రమున్
నిటు నిటు నయ్యె సాలముజి నించె విశాల విలోచనం బులన్
వటు వటు నయ్యె సాంధ్రగల వాతి రకెంపు నుబూటు ఘాటులన్.

తే. నవనాభి సరసిం బురందర కృష్ణ న్నాళంబు తెరాంబింతెమై
కవబంగా రము తమ్మి మొగ్గలు దవంగ నీ వానీ యుగ్మంబులన్
దవివెఱ మత్తిరి షట్పదంబులన నందంబయ్యె కుంతలం బనా
ధవళాబ్జ శ్రీతి నా యలె జన్యులను మంచం ఘూంఘుకత్యాంబ్జముల్

సీ. ఊరు కీర్తి యుగ ముఖాక్తి యుదరంబు తొంటబూలు
నివిచియుయంబుటు చెంను వెలతు వారె
భువనభ్రా ~~[illegible]~~ రసమంచు ఘ(త్తు)ంచు తచువులగా
వృద్ధి నెందుటు గడుత్రె గు నయ్యె
న. మృతాం గుడగుపట్టి యుం తర్గమండౌటు
బె వుల్ల నాగ నరూంచకచులయ్యె
గ. ము లాంయు తాత్కుంచు గర్భస్థి మండౌటు
దివి విలంబు వాలు గన్యలు జవించె.
భరణి బొల్లను భూమి యుంబుత నయుండౌటు
తెలాదవెదవె సదా మృదా స్వాదవములవను.

నవరత్నమయుదరంబున సాంబ యగుట
నభ్యుదయ మొందు బ్రస్నను వక్త్రవక్షమున శ్రీ.

ఉ. శాశ్వత కీర్తులం దిశలు సారణసేయఁదలంచు సర్వభూ
మీశ్వర భామినీజనము లెల్లఁబను ల్గన నిష్ఠగించుచున్
విశ్వమునే లుతెరా దివ్యరుద్రుఁ తళుకు తెలారుతులందు నాదిగ
క్షే శ్వేరుఁ గుక్షిలోన ధరియించెనయత్నమువారిను భావతః

శా. సూనుం గర్భమునం ధరించి సుతు సూతి పైలోం రాజు సంబెట్టి దాన్
జ్ఞానం బిప్పుడు సాక్షమై నిలుపు నా తన్వంగి నాబాలకునా
లానై వర్ధిన దాఁకే నేము బిత్రిఁ జెంతా దైన్యమున్ బాపఁడే
బలాదే గర్వము దస్యునైఁబు మరుఁడున్ బాలవిల్లుము రొంపఁగన్.

వ. ఇట్టి యంగన నాదిగర్భ క్షీరంబు గాఁగల యర్ధతుంగర్భతువారం
బునం బూని నిష్టావశ్య యగు రత్నగర్భ ననుకరించు నద్వైత
(గ్రీ)వంబున నవమాసంబులు బరిపూర్ణంబులగుటయు

క. బాను నిఁ బొందకే యుంబ్రు ~~స్థానంబున సన్న~~
స్థానంబు న(గ)వాంపు వైదు దనరఁగ షలదం
శైన శుభ వేళం గవలవఁదే
జైనా నిధి భాగెయ్యోన్నతుండు సుతుఁడుదయించెన్.

క. శిఖి నర్తించెఁ (బ)దక్షిణా
శిఖులను దశదిశలు నుల్లసిల్లెను నానా
సుఖ సులభ గంధ వాహము

లక్ష్మీలక్షి సానందకరములై వెలింకెన్.

సీ. ఫలయుగంబు రతిపుణ్య తాపపాంగనలనెం

తయురువెడ్డనింగు దీర్ఘలములనను,

ఘను బహుంగణములన గాపునిసీరి తత్త్వతా

వెల్లక్షి పాగయచ్చు వీతివెనాలు

జాగించి రంబితోత్సవత వుబుప్పురు టూతి

క్షైత్రవంబు ధాతీయం వాసరమున

నా ఆవది వసంబున నందాపతించిరి

బవాలు రెవెంకిని గణం షతిర్ణనవులు

తెలనగు దాపిరి దినవులి తాలుదీ లెటాగి

యుఖిలయులని ధర్మ్యవత్యుల నామతించి

విన్నc బూతరుందుగ్రి యుంవెల్ల విస్త్రిల్లc

ధగనలనచ్చిరి పురిటూతి తగవువెల్లా

వ. తదనంతరంబ సతల పారివర్గంబును గావించి తత్క్షమవరవు.

నీరంబు పుణ్యావారంబునే యుంచి భరతుండను నామంబు

దాష్టిరితిలించెట్టిటెనుపంగ్రి వు వి. వర్ధమానముందగుచు.

సీ. నృప కిశోరంబుల నిఖ పాదు ననుపొందc

చెదిగిలిలూ నుంది పలవయువెత్తు

క్షితిమిన్నవత్తను జెయొత్తి రక్షింతరు

ననరితాcజెతులల్లక్షి యలనుప్ప.

దానాంబువులు వట్టి తగ విప్రులకు నివ్వ
వడుపునఁ బిడికిళ్ల నిడుపుగఁ బట్టు
వెలయఁగ త్రేతాగ్ని మొలపించి యూరక బూ
పగిది ప్రేమమున దీపంబు గాంబు
సద్వ్రతన రాజవిభవంబు లుపవాసింబు
తెలుఁగు దోఁపనలంతి వేఁడి దుఃఖులనవ్విఁ
గాశ్యపక్షిమనంబునఁ గౌతుకంబు
సంతతంబు జెనింప శాకుంతలుండు
వ. అంత నెయ్యనెయ్యఁ బర్యాయంబున.
సీ. సింహాసనంబునఁ జేరి రాజులుగాల్చ
నంఘుచందమునఁ గూర్చుండ నెక్కె
ధర్మంబు నాల్గుపాదంబుల నడపింపు
ననాది శ్రంబున నడి బాడ నెక్కె (డ యూండ)
మొరలు నానాయష్మంతంబు తలుపు వసారులనను
పగిది నెమ్మైత్రి పల్లవులకె నెక్కె
వర్ణాశ్రమంబులు వరుస దప్పక యుండ
నిలుపుదు ననుమాంగి నిలువ నెక్కె
క్షాత్ర తరమందు నంశమ్మె దవది దనకు
వర్ణము ను పొల్చి క్షాత్ర తేజాంశముజమునఁ
గదాత్ర వట్టి యిల్లల్లన నడువ నెక్కె

వాఁడు నాఁటి త్రినేత్ర పురసాధను డాఁడు

శా॥ బాల్యంబందొకను ఝ్ఝగించి పలుకుంబాలియుంబుత్తునంబాండిసో
శీల్యంబూ ప్పాఁగఁ జేసి నర్భ్యాయం నవయ్ శిరించె శపాత్ర(స్త్ర)శ్రం
త ల్పంబుల్ గురుశిక్షఁ జెందిచది వేదిగా వ్యాగ వరందూష్మనెలం
తా॥ ల్పంబింత యాలు వేల తేలొందద బినల లీ.షా(లు) ఖుంది శంతానవ్

గీ॥ తెం. ఉఁత వేటుంట విద్యలనె ఆవే జెంగి
షే (త) వీర్పంబుగ్గా ర్భ వున సర్గ శ్మైన ?
శౌర్యవంతుడు సద్భవములు రాక్షసమునను శింపు
వందము బాహాబలంబును నద్భుతంబు మిగుల.

సీ॥ ముంజేతఁ గరకాంత ములు బట్టు తాని వ్యాళ్
క్షీరద:రా ఖంబులఁ దిగిచి తెచ్చి.
తాన వెం(డు) కలు ప ట్టు త్రానిసంచరించిన
పంబాం నసంబులఁ బట్టి తెచ్చి
పా లాం(గ) వంనమ ఝల్లవై బి లం తైలనసకాం
రర్హాల పాంతతక ములఁ దాచి తెచ్చి
వెం క్షి కట్టుగ నాఁగి తాలఁగి పాంవేఁ గనికే
యుచ్ఛ భల్లములఁ బెల్లార్చి తెచ్చి.
తర్గ మలాలంబుబు లి మి వేఁగల నలునాతె
నే తలంబుల సాండుంచ యాండ్రి తెచ్చి.
దా॥ వెలవలుగట్టు సాం(శు) మ ష్ఠలవమునందు

త్రైశవత్రీడ నాడు దుష్ప్రింత నూంతి.

వ. ఇట్లు సత్యసాంద్రాకారంబగు సత్యంబున నుగ్రసత్యంబుల
నెదురు వెలయ ఉత్తమోత్తమ వేళంబతింబు నా రాజు నూనునతుఁ గాన
ననాత సుఖ సర్వ దవ వుంధను నామంబు వెట్టి వెంబుసా
యిటువంటి నెత్రనాఁడు. కాశ్యప వయనేంద్రుండు నుమారతల్పుండ
గుతు మారు నూరుషి కంబున ననే పుతుని యిటు పలాకింపు
బిరి ను న్న శమంతలంగనుం గాని సంతోషించి సాంతుంత్రె మ
ధుర గంభీర స్వనంబున నిట్లనియె.

క. తెలుపు లెట్టు వు నీ నేరాముల
ఫల మెట్టిద యోగా మనోజ్ఞప తిఁబడసి సుతుం
గుల దీపతరుని గంటివి
అవి తాంగి చత్ర వత్తిలక్ష్మిబా యిటుకొన్నక.

గీ. పెద్ద తాలంబు చని యొనని (వి) యిటుఁ బు వాని
తెల్ల యేమి మెకెం పిలుపఁబు త్రైక తడసె
వెలుచె నేరామన్న నః(పే తివ పవెలుఁగత
వెలుచె నేరాంశ్యసుఖ్య కేళి మన్న మతిని.

ఉ. నేరవల్లు వెన్ని గల్గిన గజింబులు నేరములట్లు వారికై
నేల పున్నైన యిరుల్లు సనం నేరవం వెన్నడు రక్త వారికై
వారల నేర్పు నేరములు వంకలు దిర్పు నయుత్త మెల్లెడన్
గౌరవమాను విజ్ఞగతిగన్నిలుని జ్ఞానపారయాతా వతి!

వాంఛలే

శా. రాజులెట్టి వీరుండ్లైన యెవరొ బంధించిన
భూగర్భములు నవ బుద్ధ పద్మముల వియ్యా
ల విస్తృత వెల్గ యెందున్నజ్ఞాన ధ్యాన ప్రవీణ
ధర్మునిం జేర కుండ సియ్యనలకిని దలంతురగదు ఏలు

సీ. జీవితేచ్ఛ లేదొ యేదొ చిరకాలపు సంతతిగాఁ
బుట్టినిట్టు నె యున్న బుద్ధి కూర్పు గాంచు
పోరుగుంట్ల నిరుగుంట్ల బుద్ధి వ్రాతలట్టైనఁ
బుట్టువులు నరుగుట పొందెటి పొంది.
దాని జనుల సాధించు దయామయాంగణంది (శ్రీ)
స్త్రీ పురాణ లంకలను తగ్గు గాంచు...
తనకెంత యిష్టమైనా నిత్య పుణ్యపసం.
సర్గంబున జే యుటు జాడ గాంచు.
జనక గృహము నన్నైన మనసు తలచి
తంర సార్థ తుదఁ బంపుటు గురుసేవ గాంచు
మహాస్త్రీ కద్దు లందు గీత వాక్యముల యందు
బ్రోతినె యిచ్చిన మగసాటి జీతిగాంచు.

సీ. బలతే మూలమంబు శాంతి నిస్వార్థ మహత్త్వ
తంతి నియమంబు గాంచు సేవ
విభూదారం గించిన పెనుక తప్పినం
బునా జేయు నర్థకు బ్రహ్మాండంబు

(వి) యిట్లు దక్షిణనాయకుఁ జేరఁ జెల్వొప్పుతఱిఁ బసవభూపాలుఁ
నింపు తాకవనము వృత్తిసెంపు యూరింపు
(వి) తనయుల దైవతార్చనలు కొంచాడలు సమ్మ
తింపకనెట తెలుం తెనీ తెలుప
వ(వి) యిటులు లుచె సినా నక్షిష్ఠు మందఁ
జిన్నఁ బోయిత మంది సంతసింపవే లేలయు
మంబిద్దెనను ఎతెకో శలమునసుఃరాని
పసుల ... బెలు గుతుం బు వని తలమనను.

శా. ఆ భూంగిక్ షుబి తొడునెరా పతివ నంబొభ్రాంగి రంజింతునా
ఏవే భూంగికీ గ్రులకిత్తు తాఁగ లుగునెరా ఏమె భూంగి వత్రింతునా
ఏమె భూంగిక్ సదిరాత యిటుంచఁ గలదా ఏమె కాకల్లలందంబునా
యిలాంభ్రాంగిక్ పంతి యిుపుబలంచఁ దగఁటు క్రొత్త్రి శినెత్రాలవాళ్.

ఉ. కంబెలయుం బలేర తిలకంబును బాపటు చెందిరంబు ప్రా
లంబులు నీవ తేఁబపప్పు బొట్టుల బూమ్ముఁ జెవాంతులగింబులున్
గొంచెపు పెత్తెవాలుఁ విరులకొంపులును నెప్పునె నర్పనె ప్పుకున్
జంబెలనెత్తి యిటుంచఁ దొగు సంత తభ క్ర్తుత్ప లాశ్వ ప్రశ్నతిక్.

సీ. జిలమాంది మ జూఁగు వస్త్ర ముగట్టి గ్రైచెసు
మెనితాని తవ యిటుఁ బొంఁజిన జుమి యిుని
మునవ్పు మొల్ల్రాని బొత్త వెలా మను గనెగ్గ నితాని
తాఁగాఘ విత్తింపఁ గాని తరుల

గడప మీఁదను పన్నైకటి వేఁద ఆలోచవేఁ
దనుజారి విభుని కీఁదయ్యుఁ గలుగు శివుడు
తదితాజ్ఞ కాంచి పాలుడు దలఁచు గజ్ఞాదు
శేషుల తాఁ దివ్య పుణ్యంబు దలఁచు గాక
సం. దిఁ బలయోంబు కెనుడు ~~ముక్షిద ముచటెత~~ వస్త్రంబుఁ దో
ముక్షిదము చటెత విత్తి మారాంతు మట్టు గింబు
తొల్లి యున్న యుని రుగ్గులను దలఁపు నదియుదు
భర్తగల బ్జా మినుల్ల కోసు బ (వు) దమలుల
క. (శ్రీ) తముఉను పవాసంబులు
మతియుం పనిరర్థకములు మానవపటుల నాఁగ
(శ్రు)తి హాస రంబు గొనఁగ
పతిభక్తిమయముగా లనిపోవుగ రమలు ఘటించునట్
చ. తెలివితు వల్లభుండు పరదేశము పోయిన వన్నెమాని తొం
దలితికి నల్లపూసలును నచ్చితబొట్టును ముట్టి వన్నెగా
గలుగు మణుల్లైన పట్టువమును గొందరగ దువ్వని వెండ్రు కెప్పు నై
మజుచి యుంటి లలఁబతి సమాగమనంబు మతింపు తొప్పరయ్.
సీ. వనితేతు నిష్ఠ దైవము జీవితేశుండు
భావుకతు ముంగెంగు వసించి భర్త
సుదతి తిన ఉవైని చుట్టుంబు పెనివిటి
వరుజితికిఁ బరిదాం మిత్రంబు ధవుఁడు

వనజలోచనతుఁ బెట్టని కోటయై యుండు
నాటికి నఖిలాంధ్ర నాథ(ప్రి)యుఁడు,
కాంతకు మానరక్షకుఁ డింటి యలంతండు
సతికి నా అడివినిహా మరుఁడు వరుఁడు,
కంబుకంఠికి నిత్య శృంగార విభవ
వల్లికకు నాలవాలంబు వల్లభుండు
పల్లవోష్ఠికి సౌభాగ్య భాగ్యలక్ష్మి
గణన యొనరింప నేల యేకాదశ యమముగఁడు
వ. అని ప్రసంగవశంబునఁ గాన్కుల తన్సకా ధర్మంబు వెల్లడి
చి యయనపూరయా (ప్రి)యుడవదలు మునిన్నగాఁ గాంధలు వృ
ద్ధ తపస్విని జనంబులను జతుర మతులగు విద్యుల్లతాళి
దెలాడు చెట్టి శకుంతల దుష్యంత పాత్రను పసవు శట్టి.
ఉ. పాపమ్మునఁ బూరమును మదిఁబట్టి న(ప్రే)మము పెద్ది బాష్పముల్
(గ)ద్యనఁ (గ) ద్యగం బెడమొంగంబు యుతన్యులనీరు (ప్రా)ంగుముల్.
(గ)ద్య బడాశకుంతల మొలగంబగు ని(శ్వ)లనింబుఁ గాంతస
ప ద్యుని జాడఁ బాండి ధృతి యింతయు నిల్పిత విద్యుపాలఁ గల్
ఉ. ఏంచ మునీం(ద్రు)లందు విజితేం(ద్రి)యుఁడైన తపస్విమూర్తి గా
వించి శకుంతలం బెనిచి విస్మృతి నొందిన మోహపాశముల్
(ద్రు)ంచుచు నంగవేత వియదీపులఁ జిత్తము గాసి వెట్టి శీ
వింపిన నెమ్మిఁ జింతన దవింపఁగ నాశ్రమ వైరాగ్యంబు భాషల్

(శ్రీ)

సీ. (శ్రు)తపథారాత తెలారంభైన తపస్వి
(త్రు)వ్యోకి తెంచ వంచుఁ గలాయలరాదు.
తులాలో యసాధ్యమ తుద్యాల ముల్లఁ(దు)వ్వి
(ప్రే)క్ష తాఁ చెతలించు (ట్లో) యలరాదు
సమ దాక్షిణ్యముల నగ్నిస మకు వ్విదారుణం
శిఖలఁ గాంచి నీ అసి యలరాదు
ఘన మమ్ముఁ గబళించి తప మొప్పుఁ బట్టి
తెగఁ జెట్టి తాఁ దరాఁ జేయరాదు
హృదయము మనస్సొంపులు పలను దయమంది
తల్లి దం(డ్రు)ల మీఁద సోదరుల మీఁదఁ
దనయులు బంధు కళ(త్ర) మి(త్రు)ల మీఁద
మూరి ప్రేమంబు గాంచని మానవులకు సౌ.
(రంభగ్ని ఉత్పూర్వ)

వ. ఇట్లు బంధుస్నేహ సంబంధ బంధనంబున నమ్మునిసిద్ధరంబు
తెల్పు పడి (ప్ర)కృతి జనంబులకైనవి విశేషింతలంబు వమ్మనంబై.

సీ. (అ)త్రి మామల కొని యపనేమి చెట్టుబలఁ
గను సన్నఁ జెఱుకు మీఁద నువే ఖండి.
పరిజన మి(త్రు)లఁ గాంచి యవి యెప్పుడు
సహరింపు మది(మే)మ సవతులందు
భర్త యొయ్యనికైతె వేళల మాన ముచరింపఁ
గదియరాని కుమార్తె రెక్క

పతి. చిత్తమోహనగ తత్పరిజనంబుల వేడ్కఁ
జేయుటకు నిజ శీలదాక్షిణ్యగరిమ
కలికి నెంచ కలదె ధన్యుఁడైతి నిపుడు
వేలుపులకుఁ జేరని కులము పరుసవేదినము
వీని వెదకఁగాఁ గడి మగసిరి వెలిఁగి యైనఁ
గాంచు వనకు సాధ్య యగుఁ జెలి కాంతుఁ గల్గ.

ఉ. నాపయి కూర్మిఁ దద్గురుజనంబుల పై నిది చెనికన్యకా
మాతృపితృబంధుల వనితా సుతి యింక ఘటించి యుష్పస
ల్లాపము లందు నిష్ఠురదలంచని ష్ఠలుఁ బొందినా శ్రీనె
నాపరతంత్ర వై యెలుఁగులవన్నియుఁ దెత్పిడి నాకుఁ బుత్రికా!

ఉ. ఎన్నఁడు నామదిన్ జత్తో నీని కే బుధ్రీత ఫ్రాంచిటు ప్రాంచిటు యూం
పన్నస రోచరంబు నను సంస్మరణంబొనరింప సంతత
స్విన్న మరంద సిక్త సరసీజమయుఁ బూచి మదంతి కంబునన్
గన్నులు నిటి తాఁదఁగు శతంబగుచున్న చావస్మరియాంబ్ల వల్

ఉ. కెంతసుఖంబు నం గలదు కెంమణి నాకిటుఁ బట్టణావిలా
పాత్రం తము నందునీ వ్రపె నుద ఫిబరు ఫ్రొందిన మాలతీలతా
కాంతమవోనాక్షి మైనసహకారవుఁ గన్గొను నప్పు తెల్లదు.
ష్యం చెడు మాం శకుంతలయు సంగడి ముందుటు గాఁ దలంపఁ గన్

వ. అని ప్రేమాతిశయంబున నాతని వానం బవలోకించి

సీ. ప్రాంతపు ఱుంగుటే తావకాలవాలమున కు

నెమ్మి తొంటి విరవెంద నీరుపోసి,
(శ్రీ) మమ వృద్ధిఁ జెంది మార్గంబులారసి వచ్చి
ప్రాఁకు ప్రాఁకుటకుఁ దాలఁ జుట్టి దివిచె
(ప్ర)మోద కౌశల (శ్రీ) యలమందనము నాలఁ
జిగురాకుఁ గాన గారఁ జిదుము వేళ
పడి పాటి నల్లన (పు)స పోధమంబైన.
సఖులు దాపలన మమ తొరాఁకువ మెయినట్టి
తల్లి [2]యెప్పెంతె [1]మిమ్మునే తని లెఁ జూఁడ
యుత్త మాంతమి కేళి గెదు నాలతాంగి
శ్రీతి రవ్వల వయలార పుష్పితలతికలార!
యలనమ విం తుత నాకే కల్పాది బూజ్య
గీ. తొండు నీద యుటు జూచె నేఁ తొండుయుజాక్షి
ఫెరిఁగె నిన్నాళ్ళ మలుఁ పెటె ద్దయింటప్పుడు
జలరుషు నింటికి వంపకేపు బ్లైనింటు
మమ నుఫ ప్రతేఁన రాదుగా యిరుంబు మప్పుర~~హిత~~నములు.
వ. ఎట్టకేలకు ధైర్యం బవల్బుకొని శకుంతలం దాజ్ఞానియుక్తాంగ
(శ్రీ)ంబునబుం దండంబు వెట్టించి మునులకున మస్కారంబులును
యుంచి పుణ్యాశ్రమ సీమ నీ వనంబులకు మ్రొక్కించి తదీయాశీర్వా
దంబుల నొందం గూడ దానును దివ్యంబులును పుష్పబులుండ
(శ్రీ)పాదంబుల కుం(శ్రీ) వామునాయకుండు.

సీ. అవటు కుంభజు నసువట్టె నవె విత్తఖురంబు(
కాంచి(తి) వష్ట ఆఖాల యిబరాండ వష్ట్రు,
సాన్నాన్ధ నియరమిత అలకాంతరమాట కుంబు(
కాంచి(తి) వష్ట ఈట కూ యిబరాండవష్ట్రు
నిజవారస్తు పాషి తతుజ వక్షె కొలువురాయు(
కాంచి(తి) వష్ట కొరా యిబరాండవష్ట్రు(
గుంజ కొం టుర తుల కొండవి భూలుబరాయు(
కాంచి(తి) వష్ట ఈట కొరా యిబరాండవష్ట్రు(
దర(హ)(బా యిలగ వెని సంతాపజలము
నత్రపాతం అి కైరి గె శుపాన్ష జలము
గెరాం జవెక్షైన పాపింక్ష కానలు దశు
నె దపదశ పను బయ్యాది దుషాతెసుబల. [ద. ధువ్వ]
సీ. కదలు నాలు గువటాంచ పదవయలలి(రి) వష్ట
తం(డ్రి) పాదము లాదల ఘటించు(
గెంత దశ్వొగు నెగుమా వశ్చు కచ్చని
కదుపు లుంట దల పెరావి క్ష్మా గిరంబు
నరు గుట గెండెంక వే గక్షిరిగి మోగాలతువరా
యిలయ్య సుటది యిరవి యిష్ప గిరంబు [సుగిటి]
గమనింబుల అిద మల్లి తెన్నృష్ణ దెస కూంచి
నెఖూదు వాని తన్నిరుని చుల॥ [(నంబుగ) తెఖ్య] [నవిన]

ఖచరకాంత దుంపల్లవములనము వెయిసంయు మెంచ్చె
భ్రామలు లంఘింప నన సహా యలవచ్చి తిగుర
నిగుడి యిడు నిడి నాతెభంగి వుగుడి మగుడి
చెలంచలు కాంచు కెతుంతలం సుగానగంధి.

క. మునిభామ లునలు మంతెలఁ
ఖ.ను ద్రేరఁగ నిర్మలోర్మ్యాసంగతయగున
అర్వనిరిం షనది రమ్యాతీర
మునకేగెదు భ్రాం గిఁగదలి పొరపు మంచెదు రీఁగా

సీ. కేరకేళికల శారికాకరావ ముఖరిత
బహిరంగ జారామ భాసురంబు
దళదబ్జకైరవప్రాంత్పల మనోహారి నీ
రాగాఢపరిఖాభాసమానాన్వితంబు
ప్రాభవసముంచిత ఖరపు త్రిగుణసాంత
విస్తృత పాత్రాకార వేష్టితంబు
శుభ్ర ఖేలంచి రదభ్రా విభ్రా వరాభ్రాంకష
బహుల విశ్వపాలి కారబంధురంబు
గొంచి రంత మౌని కాంతా సమంతల
లబ్ధి వేళ నిలం సమంచి తాంఘ్రి
నూపురంబు నతి మనోజ్ఞ కల్పిత రత్న
నూపురంబు మంత్రినాపురంబు.

వ. కాంచి యనెడు వారణాసి క్షేత్రపురగ్రహాటు సేనాధిపత్రస్వాము
రాన్వితం సత్పురీసముంబు తద్వైభవంబులను నాశ్చర్యదృష్టులఁ
ముదమున మగ్న వర్ణాదయముల గుబురునల్ల నల్లన యరిగి యుప్ప
ట్టిసంబు ప్రవేశంబు చేసి రాజమందిర ద్వారంబున నిష్టుత
మహాత్మ పురోహితాదులతో బంధువులు యటను, వారు మునుముందే
యాలోచించి యుంగాంచు తేజోవృత్తాంతంబున నుండి యుక్కటి
తపస్విలు గతించి యుల తపస్వీనంబులు దేవర కౌంబాళసు
వనని ముక్తివారికి టివనున్న ధారని విచ్ఛేదించిన నన్నగ నాథుండి
మునిగా ద్వేధీళ్ళు
ట్లునిటె. వృత్తాంతంబులను నెఱ్ఱిదిగతాంబకౌలాయు విన్నయ్యళ్ళ
యుంబులు మనంబున ఖేదం గాన సభాస్థలంబున శ్రీచిసంబు
లంచు ఘను బూవించిన కొనుటలు నర్ధంబని యలంద [illegible] తమకు
ట్టి నగరి మోనకించిన యుంత్స్ఠ పురాతనంబున నెలాంత సాధ్యం
బున నాపినుండై మూన్యులగుష్యర్త్రాం తము లంబున వారల
రప్పించుకొని యుచిత సత్కారంబులోనర్చుట తమ పై పురా
భాగంబున గాంక్ష పశిష్యులు వారికి నాత నంటు మిరాళిరా
తలు మౌరివయులుంగున గాను నాంద యుత్సవ్వాలు నవించెడి
నివి లయుండెర దనాసం యాపు శిష్యులు దుష్యంతునికి
ర్పిరింబి-

క. జినవాక్య మద్గురుండగు
తయుని సాధులుడు మసమ పవయునత్తని చెకు బూ

ధనమా బలుగా నిట్లా

ననుమనునవి చిత్తగింపు మను వర్ధాంవము లేక్

మ. లవి తాళ్ళి బలుల్ వంధా శ్రీనువు వెలంజెయ్యి యంతెప్పాలకుం

తలగాంభర్యము నేక్ విహాహంవలయి తం దర్పాజ్ఞ మోనక్ నవ్వా

శ్రీ తక్ గెలిస్తి తి భూత్ చరించి యట మేదక్ రాజ్యర్ష్ణి కుతూం

హా విశ్రై (శ్రీ) ప్మ ఊచిత్తగింపవ తది యుంత్రైనధ్యాత్తాంతమున్

గీ. ఏ మొఱుంగని పని యొంది హృధ యువిధి

వె ఊచినేలా కాతఘులచెనేలా వెనుకచింత

ముఱుపు వెల్లైన బవాలకార్ష్ణ వుష్టమయిలు

దైరంజేసాయు తెలుల గదా కానికేను?

క. మాంసరసీరువా వెర్రి

నీ సంగతిచెంత్రి కంటు చివింటెనునరత

తాతాస తెరుండ్లై ~~[illegible]~~ నరత

తాతాస తలుండగాలు చెత్రి దురుడును బాలిక్.

సీ. తలవను మొదిని తొదళిలవయి గాకుంతంగ

నబ్బి స్వాక్షి తారజాంబాత్మభంచు

సాక్ష్యిదంబైన సంసార రక్షమంబునక్క

కాల పాలస్వాంధ మధ్యకుండు

చింపతులతెలు హా కృష్ణులరాశి యయి ల్లాంత

బూర్ణంద్విచింబింబలప్తు తొంటె

గ్రహాం వైదికి ధర్మలక్ష్మికిం బెట్టు మోహవంగ
బెనుపైన యిలాధార రక్షిత్రి సుతుండు
తనయుండా మెంత పర్వమున కనుపు వాండు
వందిరాం హరదీపంబునం దనుండు
సూనుడై యుపదేశింపంగ సాంపాత్య కీర్తి
యుపరవయం సునర్వాలంబి యుష్టి తాతాతు

ఉ. కేవల పుత్రు గాంగ బరికింపంగ జూచిన వాడు కాదు దా
నీవనరాశి వేష్టిత మహీతల చక్రము చక్రవర్తుల
జ్యోతి భవంబు నొందిపరిశీలనఁ బాలనసేయు నన్యధా
త్రీవర వీరశిరత్న ఘనదీప్తి ధగద్ధగితాంఘ్రి పీఠుడై.

క. ఏకాంత వంశచూడా
మాణిక్యంబైన నీకు మరియును సకల
కైష్టాత్రి యువరాజ్యాభిరామా
పాణిగ్రహణంబు నర్హ పరమపవిత్రా

వ. అని వినుతించి పలుకుచున్న సుదర్శనుం గాంచి వత్స సమ్మ
తించుచు చేయుంచి యొనసరా యాప్తియం దవల చెలిన
కొంతలనా తికొంబున తరస్థించి

క. జనసాథ! యిదె కొంతల
యునసూర్యాదులందాపుల మనయు పూత్రింపై
నను పత్రు పతదు శీలం

బుధవర విద్యోదయ కీర్తి నవని పుత్తెంచుచు యుండెన్
ఉ. సద్గుణశాలి యైన నిను సంస్తుతి చేసి కుమార శిఖామణిన్
వర్ధిత తత్త్వ యైన వివాహ భారమే మని చెప్పు నప్పాల వరద్వయు
ద్వద్ధ శదశు వృద్ధ వదనాంబుజము శిగ్గి పొంగగా
సద్గద కంఠ నాళుండయి తన్మయుడై నమామి తని యొంటి యొంటెల్లన్
తే. జనయిత్రి తని యొనింతి యు
జనసంభాదిగని శాంత సమ్మోద మతినై
యనువాసర ముశ్శతేంతల
చెనిమిటి నే ముక్తి బొందెనని నమ్మి
సీ. మహనీయ సంయమంబున పరీక్షనొందుగా
మతి యుంచి పత్రించు పాపగ్లంచలము
యొసంగ శాపానుగ్రహ సమర్థుడైన బ్ర
హ్మ యింత వేబుగా జై యాబకలము
గణనకెక్కిన దేవ గణికా తావతి రత్న
ముం శూరస్మైపై లగా మోనతేందలము
బాల కొలది వృద్ధ యుగం సమస్థపించదదు
బాలు చేసిన పెళ్ళి బాట వలము
మిక్కిలి మన్నన లేబ చేసి మెలగ వలదు
తక్కువ యాబ చేయి వలవ దంతర్ పురంబు
సతుల లోపల సరి యుత్తాంసరవి తాడ

నీశత్వంబులభూకాంత నెటుల మునిరెడు.
గీ. అనిన సమాప్తులకు ససమ్యాంబు నొంది
యెట్ల అంగుష్ఠ మున్నవాడు బెట్టు పతి వెల
కర్ణములు పట్టి తాని శిరః కంప మొదవ
డోలుత వారవంత హారమ్ము యెంచు చూచిబాతి పతికి
క. మునితనస్థిత యోగులనేనట
వనమున నగాంగ దుర్గముననివాసంబుల సూ.
నునిగనేనట పులిబతి నాడు
వినగా మహా యుక్తిబ్బంగిని పరిహాత్తన్య.
ఉ. తా యిల జన్మిని సన్నిభుండు తాక్షపుండా తనిపుత్రి నిచ్చాన
జే యరుటు జెం ఋష్య తార్ధ ఫలసిద్ధి వహించుచు యెట్లు భిన్నమం
జే యడ జే చంద్రమః కులము చిన్నగు సన్నను వింత యొంతలు
న్యాయ్య ప్రమాట తీటుగోని నం గో అవిందలు గాగి కి కెంకర
క. చదువనే ముందు ధర్మ శాస్త్రంబులన్ని
కామినరి తికలుషంబు గానెలుగని
యిన్ని సతి పాత్ర మైకాక్షి పాతృ కాంత
యురు యసంగాక రత్నిక యెన్న నవ్వివు.
సీ. గజరాజగామిని కంఠ సంతతంబుల
తాల సూత్రంబులుగాంచలుడ
పద్మ పత్రే క్షణ బావ మూపా శంబుల

కాలపాశంబులు గాఁదలఁచెద

కామిని పీనవక్షోజచక్రంబులు

కాలచక్రంబులు గాఁదలఁచెద

మధురాంగి వదన మృదూరుదండంబులను

కాలదండంబులు గాఁదలఁచెద

కాలసర్పంబు వెళ్ళంగి గడచు నరుఁడు

కాలపాశంబు వెళ్ళంగి గడచు నరుఁడు

కాలచక్రంబు వెళ్ళంగి గడచు నరుఁడు

కాలదండంబు వెళ్ళంగి గడచు నరుఁడు.

వ. నా హృదయంబు పరవధూసంగంబునకు విముఖంబుగాని సుముఖంబు గాదు. మరలి వెళ్ళుమని నంత విష్ణుచిత్త యగ్గ్యాని తినరు గళ్లడు. పతుని దెసె వాంఛితయైన గంగళ్ళు తనిరవా స్వప్న యౌవనంబె అంగము జేసి యాలంతా గల వెయింగాబులు. బరాంబరంబుల ననసూయ ప్రియలం పగల తగ ... గాంధర్వ స్పందంబున నిల్లనిద.

శా. ఆవిధి వేస్పవి బారదొమొదల నీ వాక్యంబు తెల్పిన మస్తారా
తాపిదాంబూష్మగవళ్ళు యరాస్వాపము దిష్టాత్మిష్టి యుమేళ్ళుల న
స్తావాంప్రతి కడంతలం గలుగి గాంధర్వశ్రీ యూలక్ష్మిని
దాప్యాదాం క్షేత్ర ప్రకారము తయాయును నా తృణ విస్మృతించాం బెవే!

సీ. మత్త ఉద్రేక రమణి నవప్రియయుగావం జ్వలితపాణిల వృక్షం

వీష్ణుక్ నిత్యసము స్పృక్ష్మాం పృటి శరుక్ పిశ్యాసవేఱమున్ బల
బ్భిన్నుల్ దూరపడాం ర్ష కాంక్షలు బవాలుస్త్రీలు లపుత్ర్వైకా
లుంత్ము ల్ రాఖులనం గవిందు మదిన తృం బయ్యెనీపట్టున్
సీ. నేటిగలనైనఁ బెన్నెజి వేఁజి ప్రోషింపఁ
దల్లడముఁజెరఁగనిదు తైల ధార
తితి మతి యెల్లనబెరం క్షేమ శుద్ధి కైన
మైనాంతమెల్లడు దుష్టనంబు.
మాంసితం భూతి ముమ్మరమైనఁ గల్గదు
ద్యాసించి పెటొ క్షవల్లయంబు
తతి జాతేన్న్థంబు దుర్గంబువులు గాని
మూతిముట్టదు తండమూలఫలము
వెన్ని దివసంబులుగా నీవు తన్నఁ బాసి
నాఁటనుండి యమునిశకుంతలను ప్రాల.
నేఁటి నాఁకైనవశవె నిద్ర నిష్ఠఁ
దీవ్ర తరమైన విరహ వేదనతంబు
తే. పరమ పతివ్రత యాగున
తరుణి మాగెఁ బాయ నెట్లు ధైర్యము గలిగెన్
వరుసఁదన యింతవచ్చిన
నరవర మెలుఁగననెట్లు నాలుక యాడెన్.
గీ. గుణవతి యాబు(త్రి)వతి యమునగుల పతి యమున

నైన భామను విడుచున న్యాయకారి
కి వాంఛ రంభులు కావని చెంది సమృద్ధ
ధర్మ శాస్త్రంబులె యుంగవా ధరణి నాథ!

మ. అర్థములెల్లను నీచపతి సాక్ష్యాదియుం దాకనేశ్వరాంత్రిపాల్
బద్ధముగా కనికరచ్ఛటి బింబపటల జూలిపై యుండుచున్న నీ
పెద్ద కుమారు భూవర! యిబ్బి స్వమతిన్ మొగమెత్తి బలుకువాం
మయ్యీ యిచ్చ భంగులగు వెంగాంపు జాత్రియటగా నవ్యోఘల్.

వ. అనిన నవ్వచనంబులకు రాజు కెంకేలుంబడి పంగలుంచు వారలు
విపొందనట్టి ట్టనుటయుత్తంబుగా కాశీ వంబునను నేడు కొడు
లు వెళ్లి వెళ్లంటు వచ్చి తేజ్యోపుష్యగ విలువ(గని) తమా దిష్టమా
ర్గంబు ననదవెదంగాని పొంగడి దిగ్గనవేచి పెద్దమెయిగ సాలకువచ్చి
సభా మధ్యంబుననుండి (గాజ్ఞపశిష్యనెనివవాన వాల్వనసూయా
ప్తి యిలవదలు కొంపసి పింతెల్లనౌన్నై యుంచకీర్తిబునకు వాస్తంబు
వెత్తి చెంతునివి సకల జనంబులు వినని ట్లనిరి.

సీ. దేవతలార యెంగ దిక్పతులారన
క్షత్రంబులార యెగ్రహరాజులార
బ్రాహ్మణోత్తములార యెపక్షంబునిధులార
నదులార యెగోత్రనగములార
పరమపురుషులార పంచభూతములార
వృక్షంబులార యెపక్షులార

దిశలంర యోని శాని శలంర పార్వతీ
శ్వేరులంర యోరమాపద్రులార

జనని వృత్తంబు వినిరి యుంగని దిగులుగ
దీశతుంతల వేలుగ తెల్పరిరిబి
సత్యవంతులై యిపుడు ధన్యంతులైరును.
(వి) తలు ముగచె యుదురగా త(వి)జనె యుగనరు.

తే. శ్రీను నారాయణను దత్సభాజనవయ లత్యాత్మస్వరూపముంబొందె వేరం
జన నాం ఘోత్తము యిశతుం తలమ వాసత్య(వ) తాన్వితత
త్తసయుంజుం భవదీయ వీర్యబాహుసత్పంబా ము అరిసత్యవారి
నను మానింపకు మంము మొత్తవే వరి నయ్యాత్మాశవాణీ శ్వనుల్.

తే. ఆవెలుకిళి వెనక వినుము నా(శ) వాప్పత్తి శతుంతలాంగుళి
స్థాపితమైన యుంగరము సయ్యైన సూచిమి మోదమై యొం
పాపము రాజు మొత్తినది యటు బాకితప్రీతి వచ్చెను చెప్పుమా
లుం(వే)జివె గలింబనిబి శేగెద మాంగతి నన్నయ్యె ~~...~~.

సీ. విన్నయిం కొంతుకై విను వారు కొందలు
జగతిని వెదంజాలనె గుఱు పతి
మహానీయమతి వద్దర్శంబు చేసితి విని
వనిరమాంత్యులు మాన్యులైన వారలు
నృపతి నేమములు నననెర పూరత వ్రతమ్ము.
లను బంధులను జెప్పు ల్లాసిం...
యింటం ఆదినామములెయ్యెను గదా తపము తెంపుల

పొసఁగ వెంతల వెల్లి వెల్లి యొప్పె
య
వంగజోల్యుత జానానంద కౌంబుసమేత
(సత్రిసంభవ శాపశాంత్యైన నృపతి)
నేఁడ తా సుతవిఁదన ఖండ్యన వెయుదవఁ
(గ) ష్ట్యమెని యెదు నృపుఁ శిల్పఁ కెలఁదు వికసె.
వ. అట్లు నత సరంబున.
సీ. పొంత మగతి వెలి లవిడవిన భంధంబు
మునిజనా(శ) మమ చెప్పిన తెలుంగుఁ,
దరునిషేవణ వేళ లానెంగిని నవిడుంబుఁ
గల్పనందన చూడఁ గనిన లత,
ధరస్వోప్త సంప్రోతి నలరి నలంగిద్ద
యనవిరవొగ్గి వొంగిన విభంబు
గాంధర్వ విధిఁ గర(గ)పాణి మంది సభాస
యిల వెళ్ళబు సంగ మంజైనగ్రంగి
దర్పవవేళవి యొంగ(ప) కారవింత
వట్టుఖావంబులను వెయన తల్లి తెలపుబుఁ
గర్వని యొసు తెంచె మనసుతాఁ గుప్పనాని
మొ
మొంపాంభర వెలా రువతె వెంబాష్ఠ (వెయు)గ్ర విఖ్యాతుల
గీ. అట్లనట్లన తెవివిమైర్లంబు మాంఁడి
బుద్ధిఁ గూర్చుండ తల యొడఁబడియ పాలు దొరఁదె.

[illegible]
[illegible]
సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
శా. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
గీ. [illegible]
[illegible]

తలఁపు వేయింత కాలంబు దడయకు మెట్టు
లే ఱవకింపు నసత్యంబు మఱియుం.

సీ. గజనాశ్రిత శ్రమయుగ యాగవ్రజముల గావించినఁ
బాయునే యీ మహాపాతకంబు.
చతురబ్ధి ముద్రిత భూస్థలి దానమిచ్చినఁ
గడయునే యిమ్మహాకల్మషంబు
సప్తముక్తి (పు) దేశములు దర్శించినఁ
దొలఁగునే యిమ్మహాదుష్కృతంబు
తీర్థవారాశ్వీరా(గ)ంబు లొక్క పదిననను
గెడయునే యిమ్మహాకిల్బిషంబు
ధర్మపథవర్తివై ధన్యఁ దొలుత నత్యపు (బూరుప?) ద్రోహి
కర్ణముంబు మూసికొని యొడఁగొలసి మానె?
వలుకువేల యిల సత్యవాదులకు నెల్ల
సుకృతైనైన యుగ్ర(గ)గర్వింతుర నైతి.

గునసురాల పంబుల
వ. అన్నులు నిందావురాలపంబు ల[illegible]ను ఖరేఖలున్న యువస
రంబున.

సీ. కర్పూర నవపరాగవిపాండు తనుకాంతి
యలకతోరణనాయు సంధి(శి)కలుగాయు
విశేలారేఖాంట వల్లికతోరణగు పెద్ద
మగుబు[illegible]ంబు కౌంతెంకు బసుగుల వీవ.

హారి శాఖ నొంత్తరీయము ష్టియు బ్రహ్మాపా
టికి శ్రీకా నుని పాగ బాంబు నేరయు
గుటిల హొవిర్భశ్రీ కుబ్జలలాం మంబు
సొసవిపైఁ జీటికటి వలదు వార
నచ తురా ననపద్మభాంధ నవి కొం క్టే
కంకరుండు బాలుర్భ్యజి బత్రపాని
ఆఖిల వెభాం క్రైతసేం పుంబ్యిఁడరు గురు దేంటి
నాగదలఁడు కొంతి బూతశగ న్నిగదుంఘ.

క. చనరు దెంబినమయని పతికిని
జెనపతి యెం మకొఁగి వినయసంఘమయుల న
క్షనలూపఁగి నమయతాసన
మునయుం గుపవిష్టుఁ డై ప్రమోదము సెందె.

వ. రాజు వదనంబు నంబుజాక్షి నవిపి యుంత యెల సంతప్తమాన
సుంతకై యున్నవాఁడ - నిస్సాంతం బత్తింత నిగ్రలంబు నీకు
మెక దాగాం బు గలుగనేర్చునే. ఆశ్రమంబు నుండి నీ ఖ్యాత
బు నకు సగుగలిగెంబు నెద భావనీయ విగతాకాలం తయ్యె శేము
లు దుర్వ్రాసముసేం బ్రాండు వచ్చిన నుచిత సత్కారంబులు
సేయునే అంగతయున్న వఁడ కిగి యుష్మానకాప తము
కంబు నిష్ఫగా నవి దయ్యె మునితావర్గనంబున శాపావధి
యుం బ్రసాదించె ననిత ద్వత్తాంతంబుం జ్ఞేతంబు నలదె వియు

చెక్కి పత్త్రంబు నుత్తలంబు వంచి తలవాంచియు నింబూచి యుం జ్ఞానకుంత
ఖండము సతతలము మోచ(వే)ంబు నెపం బిత(ా) వక్త్ర ప్రైపా వింబు భవద్యం
శంబు నరు నితని పెళభరత వంశంబున (బు) ఖ్యాతి గాంబు నితని
యుల వరాఖ్యుం జేసి కిలీంతల యుయు నీవు నదితత్రాలంబు దాంప శ్రీ
సాక్షిం బను భావింపు మని నందదనుశాసనంబున.

సీ. మును ని:ష్ఠం విలనుల తాండన నసం(ఠ) యుల శిరా(యా)యుం
వద హెంం శేషం:తోలా వనజవదన
నంతః పురంబున తనిపినా బలి యాంక్షి
బతిబాంకి తెలుఖ యు ఖ్యాతి వాద
బిడల యుయ ఘ్నిశ ఖాండ్రి నంపుంగ నరాని యు
శిరసం(జలి) సీతాం యు ఖ్యాదన్న దిగిబి
గంగాంబు వులఖిలతం బాంక్షి తోడ యొయుక్తి
రమ జీయు బినాం బిర వుయుల గట్టి
వెం(ఖ) తఖుబున్ను వాపి(త్రి) క్రియలు దాజివు
ఫలుబాగా వై నాఖండ నపంతే వాలక్ష్మి
యుర వదురు వంబులత ర్హ్యంబులైన భా॥ గి.
లక్ష్మి తమజి భూరాష దారవుయు లం తోకించి.

వ. ఇనాల ఖ(ప) బా విలాస మైరవిక్ష్మి నంతాయున వైనట భూక్ష్మితా
తనమజి భూషదాశ్ర్యతి విచా నవయు (గి) వ్యగ (గ్రి) వ్య ఖుంగబా
దృష్ట నవద నెబ్భుజ త్తరు వృపాలిత (బుల) ధి బ్రవ్యభ్రాతి వైరా.

వేంనగపతిపొంత మంగళగృహాంబున కుంకుమదివ్యపుష్పార్చన:

క. హేమమహోత్తంబు శోభనవల్లీతటమున
రాజిల నతుదివ్యదింపు నారదపురస్స
రంబుగా వచ్చి శుభముహూర్తంబునందు
నమిత కళ్యాణవాద్యఘోషములు చెలఁగ

ఉ: నరపతి(పు) మొందరసనం
భరితమంద్రై తనకు న(గ)పంక్తీంపింగాసం
స్థిరమతి పొందు కరుణం జేలఁ
బరువడిఁ(బ) జెల్ల వెన్నుఁ బట్టు పుయించ్చెన్.

గీ: ఇంతిఁ బట్టుము గట్టి యనంతరంబ
తనకు దండంబు వెట్టిన తన య(గ్ర)జ్ఞ
బిగి యొఁగొఁగిటఁ (జే)ర్చి సం(ప్రే)మఁజేసె
మారి వానందజల పటుల మజ్జనంబు.

సీ. సచ్చందనము కంటెఁ జందనంబునఁగల
పంబు చేసిన తప్పు కంబు కంటెఁ
బుష్పాల కంటెఁ బుష్పాలు లాగఁ బాలంబు
వెలిచిన కెంపుల విరుల కంటె.
వేం మం. జలంబుల కంటె వేంమ జలంబు నాన
మైచిన బిసపల్లవముల కంటె
నిండు వెన్నెల కంటె నిండు వెన్నెల చేతఁ

బద్నెవశం(ద్ర)బింబం బుకం లె
నెర యుటః గరం క్షీవ దివి యు స్నం లెకం:లె
నెనుపుది మయు పుష్పది యు నైవమ నుజ విభుని
బెల్లు వెల్లను మిగులంగ లెజెల్లఁ జేసె
నందనాంగనపటునట జె న్యాంగ ఘనభ్రమ

వ. ఇత్తె అంగునఁ బు తారతింగని సంగ పాష్పింబున నా స్రావ
లపుంగ పుంజు కెంం తదదపు సన్న యం ప్వంబు నాంది యువ
తరంబు శతా సంధ నందనాంసమంతంబున నందనుని యువ
రాజ పట్టంబు గట్టి సమంకట్టి యు పుంతుల్లె బలపించిన
ముని తాపసంబులనుని తదానసంబుల (శ్ర)సన్నావలను
సంబులనిని మదురగంభీర ధీరస్వనంబున నిట్లనియె.

ఉ. ఏవితి వేను భూంభువన వెల్లను వైరమువేత యుంచగా
దానివ భూమి పాలకుల వంటి కేరంబులు గాంచి జె న్నవిల్
బాల నానక్షితం(బ్రి)జలు సంతస మందఁగబంధు తాంటి చే
షేంలని పించు తాంటిఁ దగు మీపున దీనబలంబు పెంపుగా.

క. నాకుమునీతి పదము సుశ్రీకినెలవు
మంత్రిశేషు స్వరాజ్యంబు మునుజపటిఁ
జెక్కె వది యెంత గాగిసఁబిని కాఁడు
వేదివెరాగ దపత్రింబు వేరిరక్షణము

తే. కావున మీపున బుద్ధి

శ్రీ విభవం బొందితనాఁగ శేషాం చింతలు
గతివశి రేపాం భరితంబులు
భూంవల యమలు భరము వేసు బొందితిఁ బెళ్ళ్క్ర.

౧. పు. కృ వాఁడద్రి తిఁబ్బ్రాది విభాగం చింతఁ
బుంనవ యుసు గాధు పుణ్యతెల్లి:
భరము బొంనఁ గాఁద పశ్చి స్త్రైవసుఖిల
వ౧ నవుబు నందు ముంచ వేయిసుగాని.

౨. లక్ష్మి జయము పుఁగా భరతుని
విశ్విం వృందర్శనద విద్యేనాఁ గా వింపుం
దిక్కితి యువరాజ్యోరవం
శ్రీ త్యాం త్రై రక్షసే యువనిష్ఠేకం బుఃఁ.

౩. నావుడు వారలు విభునితో
భూంధర భవఁ యిం పాశ్చాత్యాలు వంతానం
దావవాఁ ళలు సేతనలుం
దివిక్ష్మీ వయు నెలఁ బాలు నక్షత్ర భూం తిః.

౪. శ్రీ యుత తీరంబున్ణం బాబాపు బారసలు లలు
నల్లఁ దొక్కవాబవ క్షేత్ర స్కలుండు
గంవతుల జతకుండు గోంధ్రవిలుం వాని
తాల స్వాలుడు వృష్టిం శ్రద్ధరుడు.
కేశినవాం స్తతుంజ కేవలోపమానాం(శ్రీ)

యభిరామ శిరోమణి మహామండు

భాండారంబు కెఖండు సంపూర్ణ పూర్ణిమా

శరదిందు బింబభాసురముఖుండు

నీతిమంతుండు గాంభీర్యనిధి విమేత

వంశాంత మణిశ్రీ యెల్లలోకసామాన్యభూలోక

నీతమరా ఖండు పెంపున నిన్న పోలుప

గట్టి పట్టంబు యువరాజుగా నగరిప!

వ. అని విన్నవించు మంత్రుల వాక్యంబులకు సంతసిల్లి ప్రరాణిరాత

పితృ శ్రీ బంధువు పౌరాది మాన్య జనంబులరావించి సంభావిం

చి తానుగావించు ప్రయోజనం బెఱింగించి మంత్రుల సమ్మతంబు

నఁ బ్రజల యాను మతంబునఁ గార్తాంత కెందు దినంబుగా శుభమ

హూర్తంబునఁ గార్త స్వరభద్ర పీఠంబునం గుమారు నాలంకరింప

చేయుచి

[illegible] అనఘుఁ డుదారుఁ డౌ సుతుల లోప్రద మంత్రివాల [illegible]

భూనక రవాద్య ప్రయోగంబులు బంధురశాంగిఁ జెలంగ సర్వభూ

జనములు సమ్మతింప విలసన్మతిబంధుల సంతసింపఁగఁ

కని విభ్రమంబు పెంపెసఁగఁ గట్టె సుఖోన్నతి గట్టె సుఖోన్నతి యువరాజు [illegible]

మ. తన యాలంబిత్తుమం గట్టి శెందము ప్రమోదంబుం దబంకెకె భూ

తన యాలంగట్టిని కేలు మోట్టు మునివేదండా భవహృత్పసనం

బునకా మంత్రుల యేవరాజ్య పదవిం బెల్వారఁగా నవ్వోడ

జన పాలన మహోత్సవోత్సవ ప్రదేశంబు పుష్యనీవి విఖ్యాతిన్.

క. అనిన జనార్దను వచనం
బును చరణంబులకు వందనము సేయుచున్
మునివతి సంతుష్టులై
జనపతి నాశీర్వదించి శ్రీకాంతు గనిరిన్.

వ. గాఢాలింగనంబులు చేసి సమీపంబున నునిచి తెలిసి తదీయ చరణ
తటీయుగ పదారవిందంబులకుం బ్రాంజలియై నిలిచి యుండెను.

సీ. మణులగద్దియల బెట్టి మంచివేశలు గాన్పి
యిలుంచక చెంపునగాలు వుంచునప్పుడు
సౌధా(గ్ర) వీధులం జెం(ద్రి) శాలల యుండుం
దెఱువల తోం వినోదించునప్పుడు
గీతవాద్య కేళిం వినుచుం తన సుఖగోష్ఠి
నిష్ఠమై దనం(బ్రొ) దృష్టివృష్టునప్పుడు
రాజపూజ్యమైన రాజ్యభోగంబులు
తీయు కుగా కుంద భోగించునప్పుడు
వసుమతీరక్ష యిందు మానసము నిల్పి
లలిత సత్త్వార్ణవ మెమ్ముల దగిలి(తి)
నేత పురిం జొచ్చెం బాలించె నిత్య(గా)కాల
మన పుఘ వేతం(త్రి) వినుము ముష్యంత విభుండు

క. ఘేవతం(త్రి) యిట్లు నిర్మల

నీతి పథంబు నాచరించి నిజ ఖ్యాతిం బ్రజేశుం
ప్రీతి యొనర్చువారుఁ బొందువను
ఖ్యాతిః పాండుర యశోభాసుర కీర్తిన్.

సీ. నీతి పథమున మతిగొంటి నీక పూర్వ
రాజచర్యతును నతి తత్పర తేజుటంటి
వసుధఁ బాలింపు తగుల దుర్వ్యసనములను
వ్యసనితగు బంధ వయిలువినను వరుస్న వత్తు!

సీ. వెలుగుల వర్ధిల్లుయిల్లుబున తను సత్కీర్తిగ వెట్టుఁ
బెట్టి జీవనమునై ప్రీతి విడుచు
విడిచి యుసన్మార్గ వృత్తికిఁ జెయుసాఁగుఁ
జాఁచి యుపకారంబుఁ జేసె నెయ్యు
జేసి దుర్జనుల నారాష్ట్రికి మానసములు దుర్గ్ర
దుర్భి పాలిత ప్రజల క్షేమఁ బాలించెఁ
దెలాడి ధూర్తుల్లె ఆ వెలుగాఁశల పాలయుఁ
బెంచి యున్నాయిలుంబు పాత్ర గుణముఁ
గుణిత బంధులకెడ యాగాఁగుల మలఁబ్బాయు
జైసి పెంకార్యుతెలనుఁ బాపపంకనివాతిఁ
గూఁటగా ల్బారి నారక్తవాంపమునను
సంతతప్రేరకుండు దుష్యంతతనయు

సీ. ఆదరవేళ ఆయుర్వారతి వచ్చి ఫు

రాంగ నా కేళి సౌఖ్యమ్ములు దెలుపఁగ
గెలుపొం బములు రెంటి బలునను త్రాసపాద్యై
స్వామురిఁ జిత్తవృత్తి తినందదిపుడుఁ
ద. మియు మత్సరము బొందవలననంతం తెలుఁ
బొందవెంతొ నఁడు పొఱ్ఱ దృష్ణ పొందుపు(గు)ణతఁ
నెతనా యరువైపుంఁ దెవెంక్రింబా యెంపెనె
గలద్ర నంబెల్లను జూచి సి పొందుఁ
గెలచి నెలొదించు విధవుఁ దాగె లుబు విద్యవుఁ
దలఁచు తెనుచున్నరా జ్యోతం త్రంబు తోఁగు
రీతిఁ గెడొల్పడి యుంచిత ఖ్యాతిఁ బాయు
నె రపు నెంప్పు ముప్పూ దంబునృప తుమురా।
సీ. పొరెంపు బరువులఁ బొందవయఁ వెంబున
దగ దాట్టు వదఁ దాఁటి తనువు నలఁగు
న నెర్నా దకెంబు లం యెంయులవెళ్లల వేతే
నెంకరొం గపొద్దియును నవ్వు వింబు
వలమిజి శ్రోరస త్త్వము లంగ వంబునఁ
బయి వస్తానని తెలుప్పు విం ఘటెల్లఁ
దిజీ వెంబి పొందల లాఁదరులచాటున శత్రు
శత్రులవరు గాఁచినట బొం జవ వివి పుట్టు
న. న్యలయం గలద్రర్ణంబులు చెలింపఁ

గాలి వేళలు తప్పు టెంగలుపుమంచు
నందు నష్టపడెందురా జ్యోతిష్యజ్ఞ
వలను కానిది వెంటలు భావరతనం బి.

సీ. తరి విధానాలాలు మహాత్మాగాంధీ పాలకులు
నై యుంగేళ్ళ పల్లెలానా నెదిరించదన్నుఁ
అ. నివేశ చాంపుఁ గాం(గ్ర)స దంటులు
భావింప నేరఁడు వాత్స వెరుస
వి (ప) ల్పవలు లాండువి దువైలు వాలంబు
నటించు నెమ్మె ద్వితీయు మాంటిబాలు
గుప్త సేయఁగ నెంచుఁ గార్తి రవాన్యంబు
త్రైతగానుల
తెఁగామలనప్పి విరియంగ వేఁడు
బిడ్డఁ చెలియుంచారు చావిమెలు కట్టించు
నిండ తెలిదిగట్టు శీలంబు బిందుసేలు
(ఖి) వృత్తమాత్సతు వేలులందాపుఁ బావవివతిఁ
బాన గోష్ఠి విధంబు ధరా పాలపు(త్రు)!

సీ. తల్లి దండ్రుల కు వెంచవలు విరక్తి భాషించు
నన్నదమ్ముల నుసొరా పపడుచులు
గులశీల(ల)ము పుట్టినిల్లు పెరవరించియు
నాత్మ జా కం(తు)ండు నబిలతుడనగునా
బా మేలు పంటడు వెల్పడ మోసమయు ఘోరారు

దాసదాసీజనుల్వేఁసరుదురు

తలఁగి పోవుచుండెఁ దొం తలనాఁటి కాంతులున్

ఱట్టులు వేడ్కలు మాటలు నవయుఁగలు

పాలనము కౌముది జెవత్తి ప్ర జలఁబావు

సకలజనులకునొప్పెంచి శుభ్ర ఁజోయు

నయము లెక దయాంత్ర్ వెళ్లి వేంపులను బలుబల

మాటపరుసదనంబు తలవ్చోరయాంబు!

సీ. అపరాధములనెను నర్ణము గావ వెగ్గలం

బగు శిక్షఁ బోవలం చెగాడుఁ గుడుముఁ

బెగడాంది మనసునఁ జెడిత్తి నిలువక

వేఘంచు తడఁ గాంపు విచ్చు పోవు

వినయావినతఁ గాంపు విచ్చిపోనిచ్చిన

నబిరంబు పొరదయెంగు ధర్మి

పురగాలి పోరదయైన నరిగారు వెలుగలుగాఁ

దనతు ఫుంటి ల్లు నాదాం యాం నప్పి

ధాన్యధనములయింతగు నాదా యాంనప్పు

యైన నిర్ధనుఁడగు ధనవంతు నైన

దాదిశ్రీ పట్టు దరిద్రుంలు తెలుగు లాత్రే

బెలుగ్గ దండంబునను స్వపాలా గ్రా. సాంతి.

తే. శ్రీ శివసత్య తపలంగా దైవ పాంసాన్నిమాలునెనం

౨౭౦

తరి వేడ యొలుంద భూగింబుగాటు

బడిదప్పి నిరయము దెరూప వ్యు బూంధకు యొలుంధు

దిగుబు ధర్మంబుసిద్ధింబుచెరుంటు

వృద్ధరాజులు గారవింబలగా కత్తు యూ

వర్తిని యుగము కీర్తి వమ్ముసాంతకు

పద్ధిశంకే తారాక వయాదవ యు పాయుంబున.

వైరి దుర్గంబులు జెరులు పెలు

బుధుల విం తులను బంధువులబోలుచెలు

నెంత చేసిన నది ధర్మంబు ~~నేలాలు~~ గాని

వలదనర్థకములసా వమ్ము వమ్ము చేత.

మతిదలంప కాబాన్న యుక్తి విధ వాంస!.

చ. నెలత యులు భూదమలం భగిని యు వేటు యులబాన వలసద

పలవని నిర్గమంబులబరివాదవు వాద్య వేడు నాటు పాటు లుక్

స్త్రీల నగల గావరుంబువి వి యుంచున సత్యుదు గాంత్ మైపడక్

పలుకుబు నెనర్పు నెందు దశవర్గము నాక్ శిశివంశఖూంఖదా!

క. అంగ వులలు పతికివి నుస

ప్రాంగవులును వాని దగు సవరుంబిత గతిసాం

రంగాంత వంశతిలక పా

సంగనుర క్షింబుతెవనేగజునవాంఖునతక్.

సీ. వక్తి త యులుంబువదజతురుద్ధైబవరురుపా

యిలంటులకునవ పవ యిలంటిజెంతి

పంచేంద్రియముల నిర్జించి స్వాధ్యాయ స్థుడై
షడ్గుణైశ్వర్య సంపత్తి గాంచి
వ్యసనంబు లేదు సువర్జించి రాజదేశం
షట్పదుల పద్మాల్గనీత్తముల నెడవిసి.
సాక్షి పరాత్పరంబు గాంపసుపుత్రు తిష్ఠించి
యిలాత్రి ధర్మతత్వము లేశ మంత లైన
వింగి తాకారవేష్టల నెఱుగనీక
పరులనెప్పుడి విశ్వసింప త మనమున
సంతతంబు శరీరరక్షాత్రి మంబు
నెపరత యిటంక కల యిటు వు పోం ది భ్రాంతు.

సీ. పతి పితాంబ తిథర్మ్య వరలేదు నీతి ధురీణు
దింగి తత్త్వంబు జితేంద్రియుండు
మంత్ర రక్షకుడన్న పవిత్ర బుద్ధి పరుడు
రాంగి సుశీల తనిరాంగి భోగి
యిటుచి త యిటు కృతరస్త్రియు తెలునవి పుఖుండు
శాంతుపతి శతసత్వాది
పరధన పరదార పరపరిహారేద
క్షితుడు పఖ్యాతుండు శ్రీతరుండు
ఖిల పత్నిలెంచు సుమంత్రి గాండ్గాచ చికిగఱింప

గుణము లెట్టివి గాన సంపూర్ణనేడు·

క్షేత్రము నిండా ప్రాణింద ప్రగళి వపదవి

వైశ్యాని లుపంగడగ ప్రభూ వల్లభానన

సీ. కూరి మెచ్చి తల్పడె శూద్రుడు లవ్వు వలచెయి

మను శిరంజి కుడుము పిలు పుర్ధకుండు

తెట్టిన మిలు లురు సంగరస వీరయిలెడు ఖాని.

మలుగు పెట్టిని కైలాసు పంత్రిణిపూడు

చనవార డిగ(ప్ర) శి జ్ఞాన పాలకుండు బళిః

పాతకంబు పట్ట పలు శ్ర(ద్ధ)గలవు.

ముంగెలంగు పసిండ సప్తాంగ రక్షకుండు వై.

దొంతు నెల్లైతి కాండవ పాదు నీద

వయసు నగనిన్ని గుణంబులు నావేళ్ళ

ఫాలునీరును బొంగి యెద్దు జపరాని

సమయిత స్నేహము సెంచసం దుతేని

తి(త్రి) మర్గంబు వసుధా కే కాల్పు నరియయ

సీ. వన యెలువ సంపు శివను లంచి దింపతే

యెలెకి మెడవళ్ళి తొలి పాలు

సవర గానగాంభీర దంతువులు దర్శనములు

కైలాస గొనని తూళ్ళ గుత్తవేత

కట్ట తంబులు పెట్టి గనలు (వ్ర)వ్యయలు చె

వేర మాతంబి యల న్యాయ ధనము
ఔర సీత పత్యాశ వారి గాంచ వీరిచూ
ధలు ఘంటించ పతేయుండ ధన ముగాఁర్యు
ద. నిమిష రక్షణములు చేసి దాన ధర్మ
ములకు నెంత పాలు గై కైని మముఁదాసోళ్లు
వెష్ణవుల నరు నారాయణీ యమ్మ నై విధి
ధాఁప పాల ఋయ విఖ్యాంతు శ్రీం తాకీర్తులనను
సీ. ఏటి కాల్వలు పరిపాలితి గాఁదీర్పించి
చెఱువుల నీరంచు మెఱుపు దెలిసి
దేవ మాతృకలన దీ మాతృకలునైన
గాభి ఘం(ల) సీమ క్షేత్ర గతులు దెలిసి
నీరు నేలలు వాన కారులు పరికించి
వరి పొలంబుల పంట వలఁతులరసి
కైరా రామణ ములు వబల్లు తెలిఁది విచారించి
పదియూర్ల కెలక రిఁదీర్పు జీగఁజేసి
జనపు పారలు పనిధారు శాస్త్రవులను
ఔరా అలుపు నుచే యయుబా ధులు తెరతెంఁదఁ
(బ) జలఁ భాంచం బ్బు(పు) తెమబుఁ దత్పరత సాను
. రాగఁద్దె సా(పా)(లే)వవ లలయు రా(ష్ట్ర)ంబు రాఖు
సీ| ల్లఁగది షే ఊఁఁతనీరగు(గట్టు)నట్లు (త) శ్వించి

త్రైత సంఘముల సోదర సోదరుల దీక్ష

[illegible] [illegible] ఇలదృష్టి తిరిగిగా

వలసె వృద్ధిం బ వంతద్గార

గవనులు పరి [illegible] గాంచి నిర్మించి [illegible]

మోంస నూతులు నవ బాపులు నగాధ

చెలువులు గాంచా [illegible] గవిగించిరస వర్గ

ములు లె వెలు సంపూర్ణత్వములు గనించి

[illegible] నా మ [illegible] సుందివొంప

నె ద ము గ్గ కయుం [illegible] దవిపెంచి

నగస మి పంబుం గల పట్టనం బురాంబ

ధానిగా నుంచబడు రువగు ధర్మశి పతి.

సీ. తలి తాండ జీతంబు [illegible] తగా కుండ రేం

[illegible] బు [illegible] దసంబ యి [illegible]

బంటు దొలంగించి (ప) [illegible] వె ట్టిత యిలంద

గమివెత్త తత్వగా కయుండ

గడ్డిగి వేశ్యా గామిగా కుండబరి తెంచి.

(ప) తిబ్బాను వారము బుజ్జి బులతాండు

[illegible] బాదనవ [illegible] ముత్తె యుండిన

వాని మన్నింపు బావైన వాని

[illegible] సె యిలు బాల జీవిత తప్పు వదల

యిట్టిండ్రు బరికించి తెలుసుకు నా మొహభావమున
మైదుపడి సేయుతుం త్వాహృద్యైన ఋష్య
బలము నెలెగమలయు భూరం ఫాల తుండు

౩. అని యడిగి వెంబడి యెగములయియును
జనపతులు కుల వలభుజ్ఞి సముధిత బుద్ధి
జనపాల వంగనవతను
మునిపా లెడు వె ప్తి యిట్లేషిట్ మువ దవెయ వర్.

వ. ఆ శకుంతల దించి దుష్యంతున కానందించి తన్నగరమునం దుండు పుత్రుం
జేసి శకుంతలం దోడ్కొని వచ్చిన మునుల శిష్యుల పత్నుల నన
సూయ ప్రియంవదలను గౌతమి యథాపూర్వకంబుగా సముచిత
సత్కారంబుల ననిపించి దుష్యంతుని యధనంబున నుంచి నిలిపిన
రాం(ద్ర)చంద్ర! ఇం(ద్రు)ని కిరీటమును నిజపాద నిలంత (ప్రీ)తి నీతులు
తుంతయుండు సంపాదింప శంపాంబుధరంబులుం బోవ శతంతాలను
ననీవు నని శాంత సౌఖ్యవంతుండనై రాజ్య సుఖంబు ననుభవింప
దుని జీవించి యింద్రవంబున తుంబో మొదననిన భూపాలుండౌను
కుశంశాసన ధనాంబున తల నంతాని చేసి మంజు ఫణిశాని ట్లని చెప్పె.

సీ. ఇందు వంశములలో నెన్నంగ కృపాళుత్వమైతి
నాంద్రన్న సముచిత ధైర్య్య వహించె
రాజమోహ ముయిబో శవ్వ నన్న విందుండి
మంగళంబులను సద్యంబులైతి

నంతరాయువములు నూనృతమొందె రాష్ట్ర
మరంబ్రిమ్ము క్షితిసంశయంబు వాసెc
ఖండ్యెం బండె ల్లనిష్ఠుర బాలకృతి యుంచె
నంపా స్పమున్నా యుంబుడెంగి పొరివె
నెమ్మిక కుదెక్రై మధ్యోక యుచర వసుమ.
శ్రీస్వ రలలనా న నాసరి యుంశ్లజూన
సంయుంపు శ్వరులుల క యుబ్బాటి.తీపురు
చిరశ్రీ(మ) సావుంత తాశ విక్లోటుల లె బాలున

వ. ఆని బహుప్ర(ప) కారంబుల బరించి విరించి నంపనున నిచితమరాయం
డు యువరాజ సమ్మిభ్ర(ధ్రు)ంక్రై సకలమహో బుజ్రెంబు నవశ్ర పర్శా(త్రే)
మంబున నవన్స సామా న్నసాజ న్నంబునం బాలనంబు నంబ్రుబల క్షేత్ర
లాంఛనంబున బంధులొకంబును బరమానందంబు నెలందుచుండి
పశువులఖులును దానును దుష్టాంతుండు పెద్దగాలంబు సామ్రా
జ్యంబు గురాజ్యంబున నను భవింపుచుండు.

కా. కంజాటోపమున్దైర్య విద్యాము వతికందర్ప దర్పద్విష
త్రంజాతాన్మతధామ దీపవితవా హొన్నస్వ యుగాఢవయ్యా
మంజీరాంప్రి సరోజ పూజనమహా మందారగోత్ర(త్ర)యుం
ముఖుడాశాంతకీర్తి వైతన్యన సుధావర్ధుర్యవాగ్వైభవా.

క. వారిదంతదంతిదంత
స్ఫటకీర్తి వివరారనకలదీక్షనవినుతా

గు శ్రీమహా
కురువింద వృత్తమొందక

శరనిధి గాంభీర్య బంధు నవయువత తస్య!

వచనము॥

సతత సంతృప్త [illegible] సంతత [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

గద్యము

[illegible] గురు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సమాప్తం — Copied from a manus-
లక్ష్మీ — cript of H. H. Sitala Rama
గా — Subba of The Wadiyar ii.
రా — Compared with the original
సంపూర్ణం — in 1918–19. [signature]
శుభమస్తు — 4.9.1918

Compared with another ms of the same gentleman with whose ms this was formerly copied.
[signature]
3. 11. 1918

శ్రీ [illegible] ర్పణమస్తు.

[signature]
4.9.18